

به گوش مصطفی عمرزی

قبرستان امپراتوری ها Ketabton.com

تاریخ افغانستان در کارتون ها

به نام آفریده کار بی همتا

قبرستان امپراتوری ها

(تاریخ افغانستان در کارتون ها)

به کوشش مصطفی عمرزی

مشخصات کتاب

نام: قبرستان امپراتوری ها
(تاریخ افغانستان در کارتون ها)
گردآورنده: مصطفی عمرزی
زبان ها: دری افغانی
انگلیسی
روسی
پشتو
تایپ و دیزاین: م.ع
شمار صفحات: ۵۷۲
نوبت چاپ: اول
ناشر: گردآورنده (م.ع)
سال: ۱۳۹۷ ش
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

در این کتاب:

- ۱- قبرستان امپراتوری ها (مقدمه)..... ۱
- ۲- قدیمی..... ۶
- ۳- جنگ سرد..... ۹
- ۴- خلقی..... ۱۵
- ۵- جهادی..... ۲۱
- ۶- تنظیمی..... ۳۷
- ۷- نظامی خارجی..... ۶۵
- ۸- مملکتی خارجی..... ۱۲۰
- ۹- او با ما..... ۱۹۰
- ۱۰- ترامپت..... ۲۲۷
- ۱۱- قره قل..... ۲۳۸
- ۱۲- افراطی..... ۲۶۱
- ۱۳- هُژبر شینواری..... ۳۱۲
- ۱۴- عتیق شاهد..... ۳۷۱
- ۱۵- قبرستان..... ۵۴۳
- ۱۶- مختلف..... ۵۵۴
- ۱۷- معرفی مصطفی عمرزی..... ۵۶۷

قبرستان امپراتوری ها

(مقدمه)

ژانر کارتون که پیوست سیاسی آن کاریکاتور خوانده می شود، با ساختار شوخ / طنزی در زمینه های مختلف هنری، کاربرد دارد. اصولاً این ژانر با وارد کردن مهندسی تخیل در ترسیم سوژه، مخاطب را به گونه ای متاثر می سازد تا تحت تاثیر کلیشه، معافیت حاصل نکند.

ژانر کارتون در ژورنالیسم با طنز، رابطه ی عمیق دارد. چنان چه یادآوری کردم ترفند دور زدن کلیشه، گونه ای از خلاقیت هنری را زاده است تا شوخی و مزاح نیز معنی را نهادینه بسازند. افزون بر این، تشهیر طنزی، هراس ایجاد می کند. بعضی ها از این که در اجتماع به نام یا لقبی مشهور شوند، دائماً در عذاب می باشند. اگر این تعذیب عمدی باشد (بدون ماهیت اصطلاحی)، جنبه ی حقوقی مفتری را ایجاد می کند، اما اگر هدفمندانه طرح شود، سایه وار افرادی را دنبال خواهد کرد که اهل خلافتکاری یا هنجار شکنی اند.

تمام پدیده های بشری در سلسله مراتب انکشافی، پویایی یافته اند. کارتون ها نیز عمق تاریخی دارند. از قدیمی ترین انواع آن که در شهر پومپی در ایتالیا، ۱۹۰۰ سال قبل یادآوری می شود تا خلق دیگر در اروپای قرون وسطی، اما ساختار هنری- شوخ آن، بیشتر جلب توجه می کند.

در افغانستان ما در مطبوعات افغانی، تا جایی که من می دانم، الی مطبوعات دهه ی دیموکراسی در سلطنت اعلی حضرت شاه محمد (رح)، کارتون ها جای زیادی ندارند. شاید در مطبوعات توریدی، چیز هایی یافت شود، اما از نوع افغانی، بسیار یاد نمی شود.

ما تحت تاثیر فرهنگ های تعریف نشده که گاه ارزش نیز خوانده می شوند، در بسا از مقاطع مهم تاریخی از تنویر بازمانده ایم. نوعی از رویکرد نافی تصویر که با دین توجیه می شود، تا امروز نیز رویت را

جاهلانه طرد می کند. در حاکمیت انحصاری ملایان، اما منطق سخیف طرد تصویر که با چند روایت و برداشت از احادیث جعلی یا تاویلات قرون وسطایی صورت می گرفت، زمانی خود را نفی می کرد که در تذکره ها مجبور بودند حتی چادری یا حجاب زنان را بردارند تا از چهره های شان عکس بگیرند.

فکر می کنم تا نهادینه گی آزادی های عصری در دهه ی دیموکراسی، تاثیر فرهنگ های سخیف قرون وسطایی که با نام های فرقه، عرفان و طریقه (به اصطلاح خراسانی - فارسی) صد ها نمونه دارد و به نوعی مردم ما را با عادت اخذ ادبیات چند مداح و گدا، عقب نگه داشته اند، ترسیم هنری و فنی منفور وانمود می شد. طبیعی ست که در چنین جوی، پرداختن به کارتون یا نوع سیاسی کاریکتاتور که بیشتر در زمینه های آزادی رسانه یی مطرح می شوند، هرگز خوش یا پسندیده نبوده است.

جای خالی آدرس کارتون ها در ژورنالسم افغانستان، مرا واداشت در این اولین ابتکار در کنار رعایت کروئولوژی تاریخ افغانستان در کارتون ها جداً به این ذهنیت دامن بزنم که با تشویق خلاقیت هنری کارتونی به تنوع فرهنگی بیافزایم.

مصایب بحران طولانی به قدری به بنیان های مدنی ما آسیب زده اند که گفته می توانیم هیچ چیزی سرجایش نیست. تهیه ی یک آرشیف کارتونی، افزون بر لطف دایمی خلاقیت هنری آن که هر زمانی بیننده گانی را جلب خواهد کرد، همانند تنوع بشری نوشته، خط، ادبیات و بقیه، در شناخت رفتارشناسی، گرایش ها، تنقید و باور ها بسیار ممد است.

اگر در نبود پیش زمینه ی تاریخی کارتونی، جای خالی داریم، کار های ما به آینده گان کمک می کند با تبیین بیشتر، سالم تر فکر و عمل کنند.

ماوقع سیاسی با تاثیر گذاری ها همیشه میدان خلاقیت هنری را وسیع می سازند. شاید در آینده ی سیاسی در فرصت های تنفس یا اختناق بیشتر، باز هم کسانی با ترفند هایی که همیشه انسان را برای بیان حقایق تشویق می کنند، تحریک شوند با طنز و کارتون به زشتی ها و زشتکاران بتازند و صراط مستقیم را باز نگه دارند.

آن چه را در این مجموعه در برابر خواننده/ بیننده ی افغان قرار می دهم، نتیجه ی بیش از پنج/ ۵ سال جست و جو و گردآوری ست که یک بخش مهم آن پرداخته های خارجی راجع به افغانستان می باشد؛ زیرا در حدود چهل سال اخیر، روابط بیرونی ما به اثر سوء رفتار سیاسی بیگانه گان، عادی نبوده اند.

یکی از دلایلی که سبب تاخیر تقدیم این مجموعه شد، این بود که موازی با رویداد ها سعی می کردم آخرین اپدیت ها را از دست ندهم، اما چون زمانه رو به جلو است و ایستاهی ندارد، ترجیح دادم بقیه ی این راه را افغان های دیگر بسمایند. بنا بر این، داشته های این مجموعه، افزون بر یافته های گذشته، تا جایی جلو رفته اند که در توان و زمان من بودند.

در طول سالیان کار فرهنگی، همواره آرزو داشتم اگر شانس یاری کرد، پس از نویسنده گی، به آفرینش کارتون ها و کاریکاتور ها رو آورم؛ زیرا ساختار شوخ و طنزی این ژانر/ گونه مانند زمینه ی فراخ نویسنده گی، خلاقیت های زیادی را تبارز می دهد. از سوی دیگر، جنبه ی تفریحی آن می تواند با مسرت دوجانبه، به تقویت حس خوب روانی بیانجامد.

با این ابتکار، امیدوارم رو آوردن جوانان افغان به هنر کارتون، حداقل به جذابیت ژورنالیسم ما بیافزاید. در عرصه ی کارتون افغانی، هنوز هم نام هژبر شینواری می درخشد. در دهه ی شصت شمسی، هرچند در

اختناق کمونیستی، اما طلب هدفمند و ایدیالوژیک از مسایل، باز هم فرصت می ساخت تا افغان های با استعداد بدرخشند.

در ژورناليسم افغانستان، هژبر شینواری از معدود افغان هایی ست که مصرانه خلاقیت به خرج داده است. ما- حداقل خودم- همواره در انتظار کارتون هایی بودیم که از هژبر شینواری سلسله وار در قواره ی سیاسی، اجتماعی و رسانه یی ما درج می شد. در سالیان پسین، یکی دیگر از کارتونیست ها یا کاریکاتوریست ها خوب افغان، عتیق شاهد است. صفحه ی فیس بوک «افغان کارتون»، خلاقیت های هنری فردی را اشتراک گذاری می کند که در ژانر کارتون با مهندسی تصویر، می تواند «سبک» او نیز تعبیر شود.

جنبه ی شوخ، طنزی و تفریحی کارتون در جا انداختن مفاهیم، عیناً شبیه طنز، حتی قوی تر، زیرا ترسیم می شود که می تواند مفاسد و مفسدان را اصلاح یا محصور کند. تماشای یک کارتون جذاب که خالق آن چیره دست نیز باشد، بهتر از هزاران کلمه، منظور را برآورده می سازد.

اما نام این کتاب، هرچند در زمینه ی جنگ، شاید برای مردم ما تداعی فرصت های از دست رفته باشد، یادمان مبارزان و قهرمانی های با شکوه گذشته گان و نزدیکان ما نیز است که در برابر اُبُهت جهان که به آنان در جغرافیای سوم، کوچک نگاه می کردند، در پیچیده گی های عجیب طبیعت و بافت های قومی، متجاوزانی را دفن کرده اند که در یک سلسله ی دراز تاریخی، حالا به داعش و القاعده می رسند.

خوب یا بد، قبرستان امپراتوری ها، تحدید جای طرف هایی ست که از خط سرخ کرامت انسانی گذشته اند. هیچ کس حق ندارد حق دیگران را تلف کند. اگر آمدند و مُردند، می خواستند حق ما را تلف کنند. خوب است از منظر خنده نیز به آنان بنگریم؛ زیرا غم ها و سرشک دایم، جلو تحرک ما را می گیرند تا نتوانیم زنده گی خود را احیا کنیم.

قبرستان امپراتوری ها / ۵

بیشترین منظورم از تهیه ی این کتاب، خندیدن به ریش گُل طرف
هایی ست که در شنیع ترین بازی های سیاسی، سال هاست آرامش و
راحت ما را گرفته اند. بهتر است خاینان، جنایتکاران، آدمفروشان و
فاسدان را مسخره نیز بسازیم.

مصطفی عمرزی

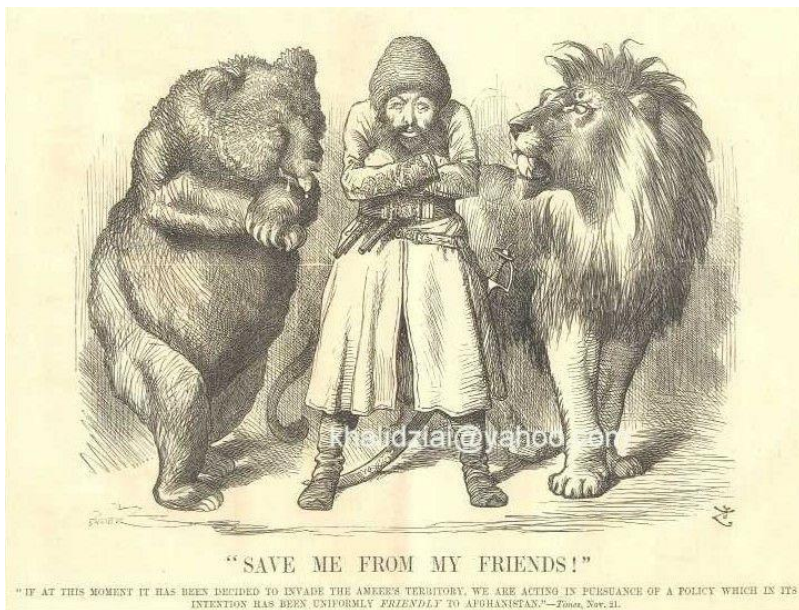
ش ۱۳۹۷/۷/۲۴

کابل - افغانستان

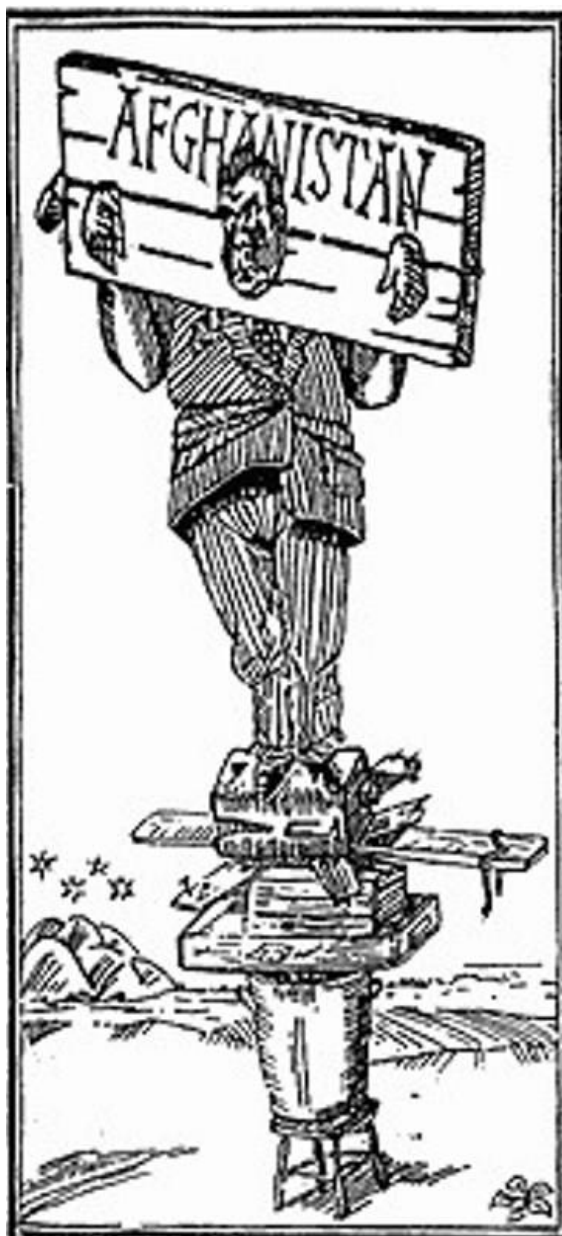
قدیمی

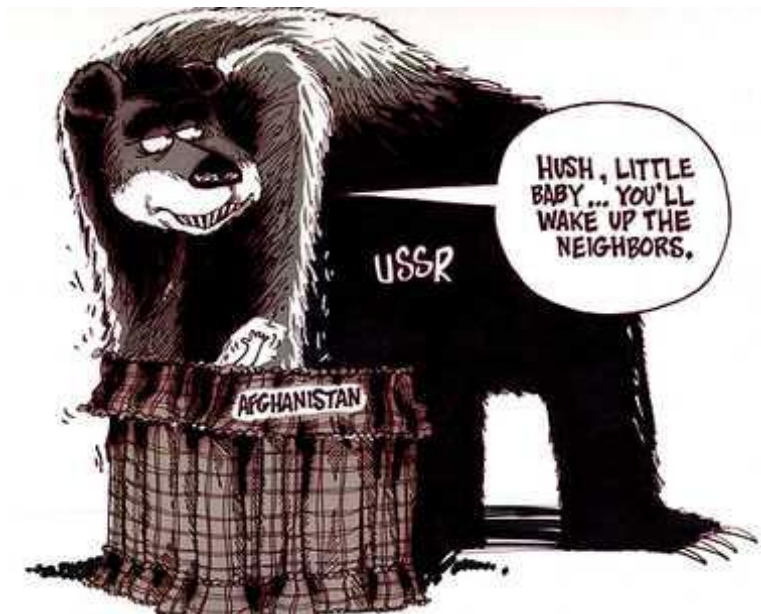
جنگ سرد

"Let us look forward to a future of 'chistove nyebo' (clear skies) for all mankind."
—President Reagan.

LEGER DES HEILS

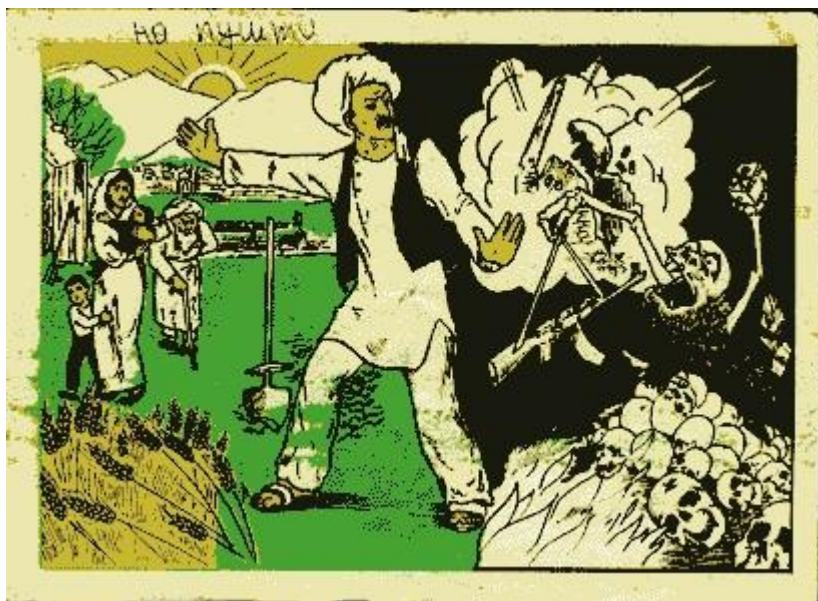

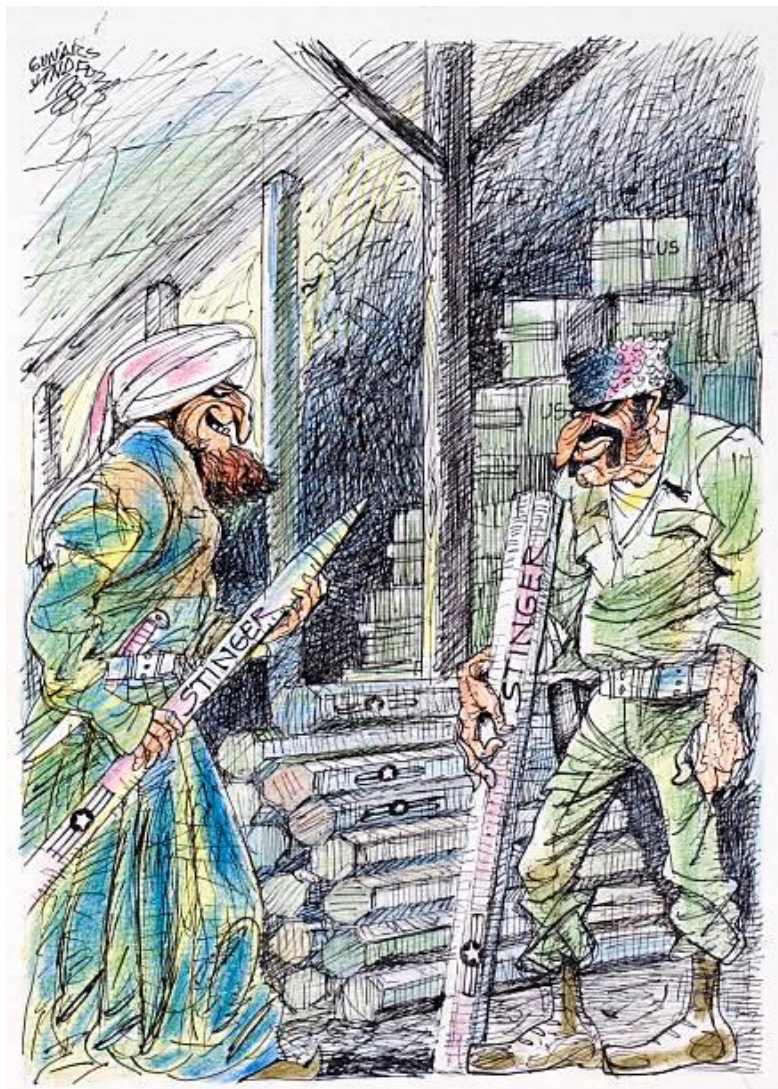
„Geduld, meine Herren, Geduld!“

خلقی

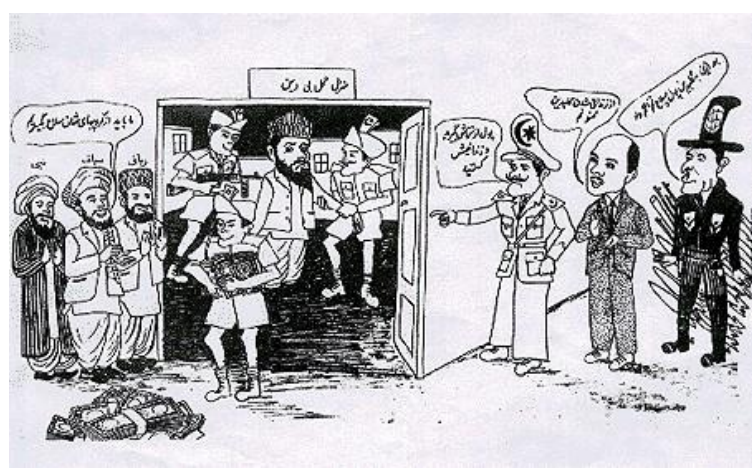

قبرستان امپراتوری ها / ۱۷

صد انقلاب این نوکران چهل و جبات مانع سواد آموزی مردم میگردند !

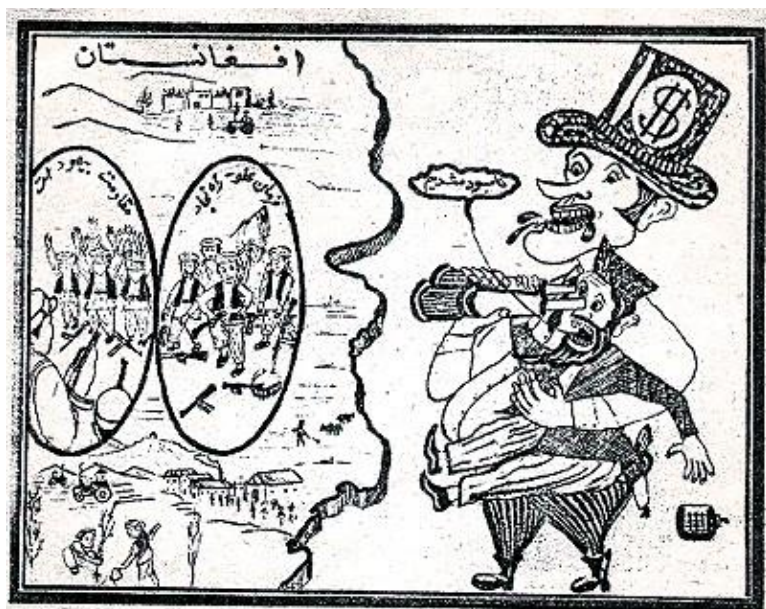
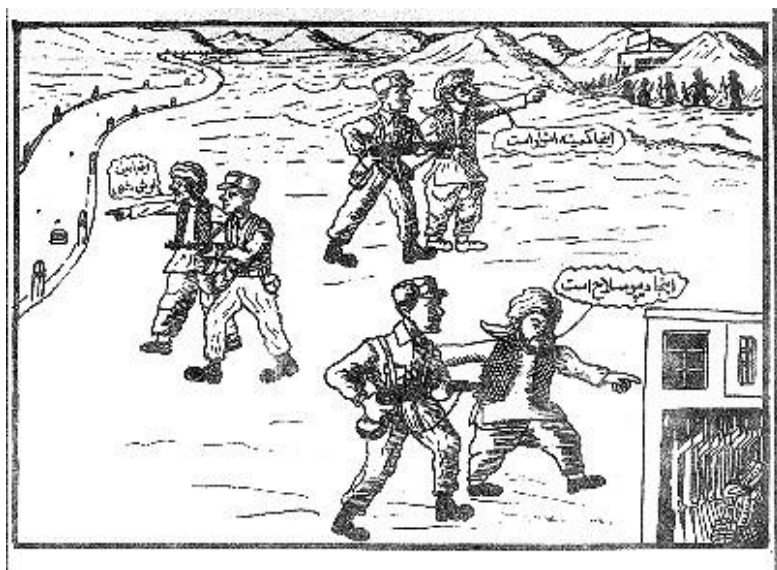

مردمان بهائی بلوچان بیکو که از پاره بلوچان - وادویرین ... ۶ ...
بلوچان بهائی بلوچان ... ۱۰ ... ۱۱ ... ۱۲ ... ۱۳ ... ۱۴ ... ۱۵ ... ۱۶ ... ۱۷ ... ۱۸ ... ۱۹ ... ۲۰ ...

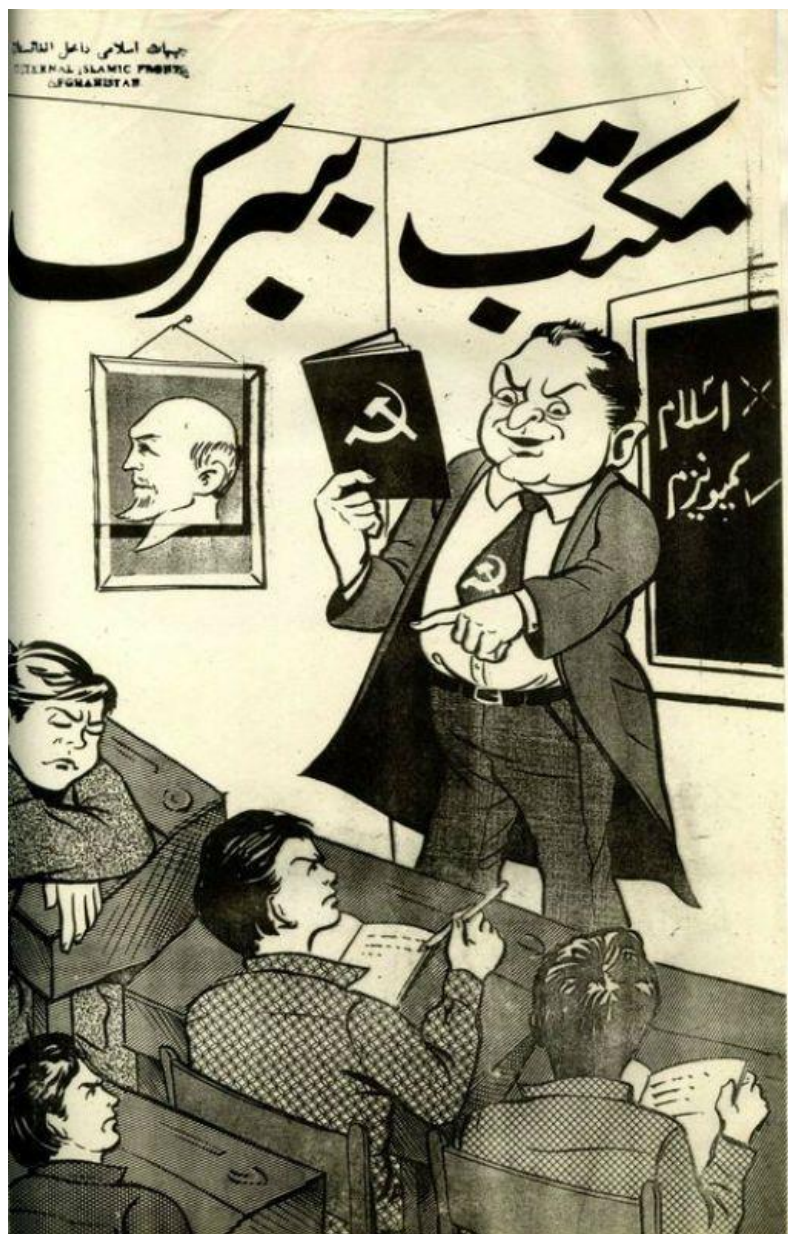

جهادی

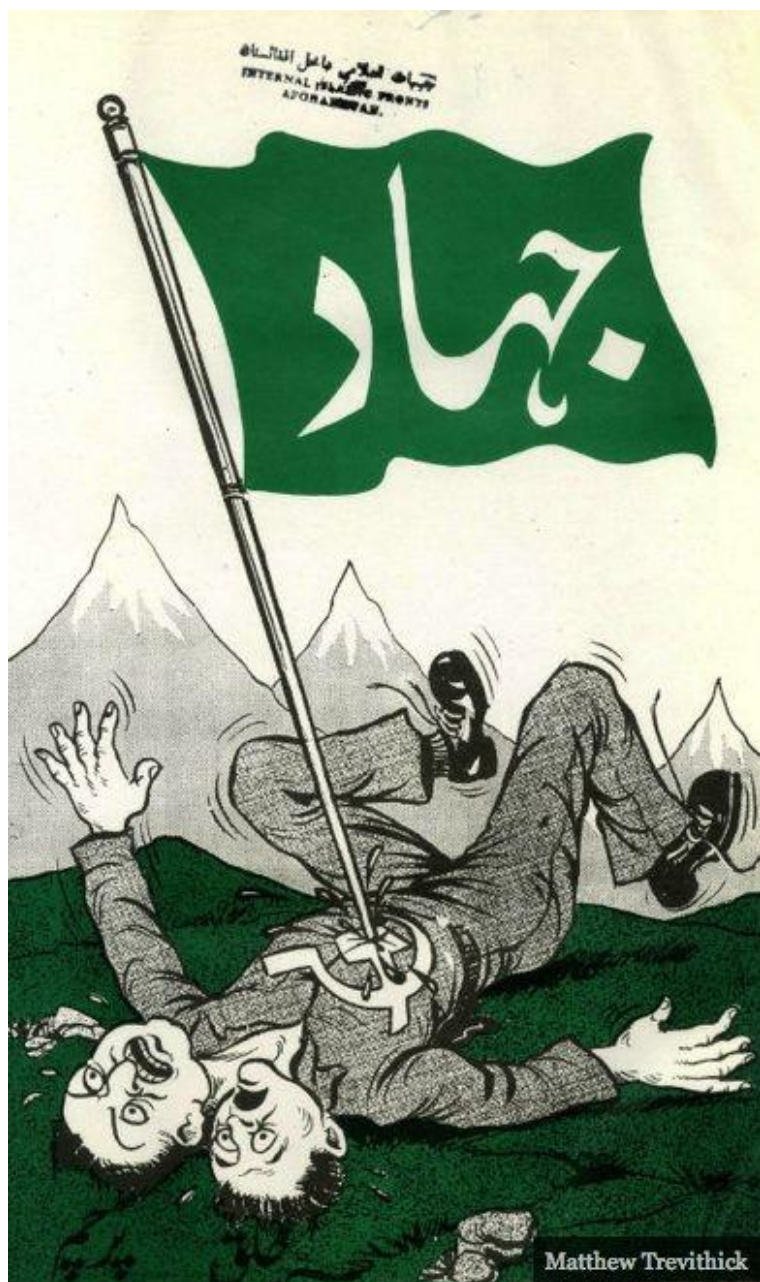

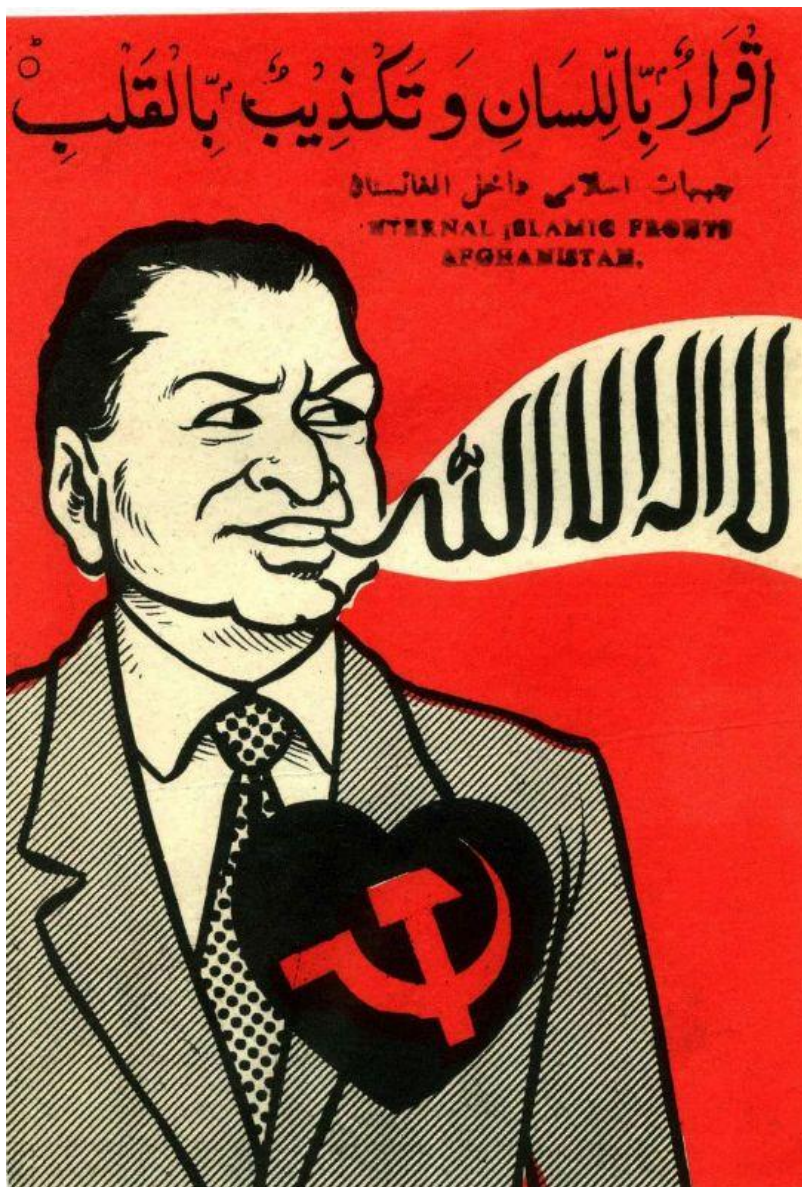

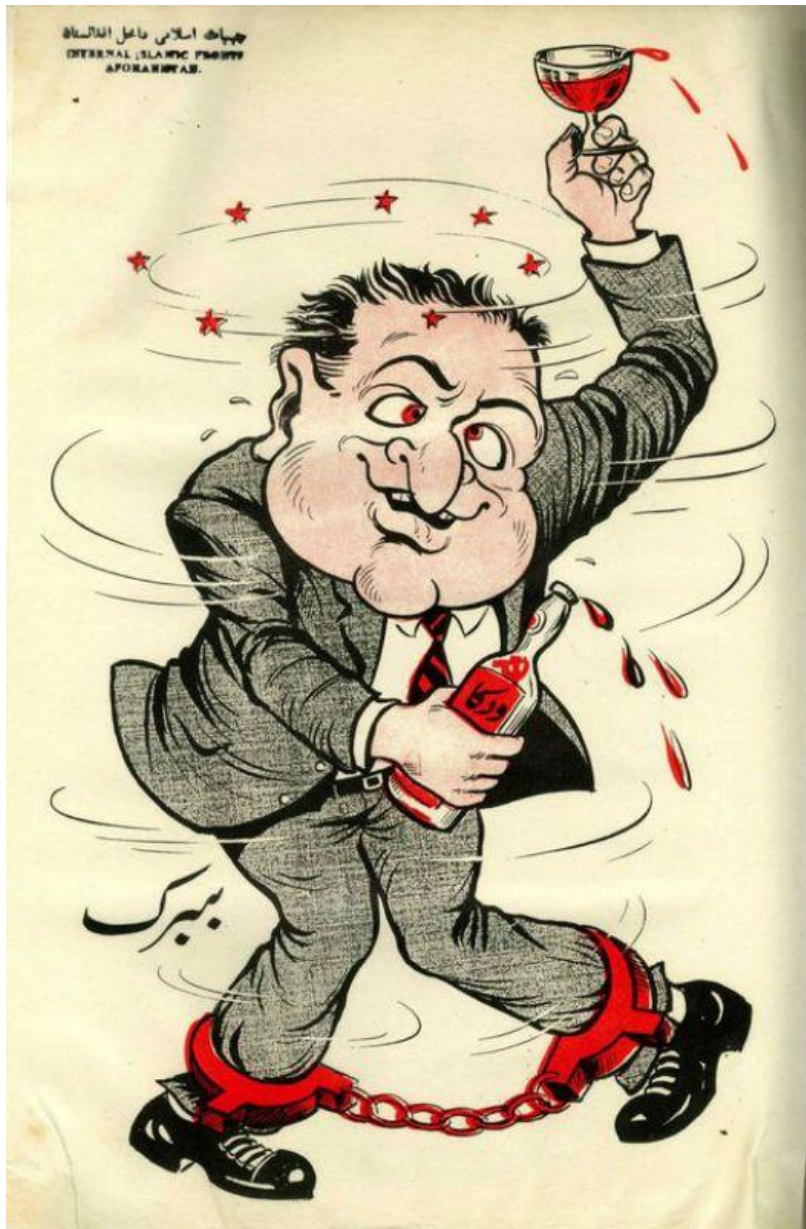

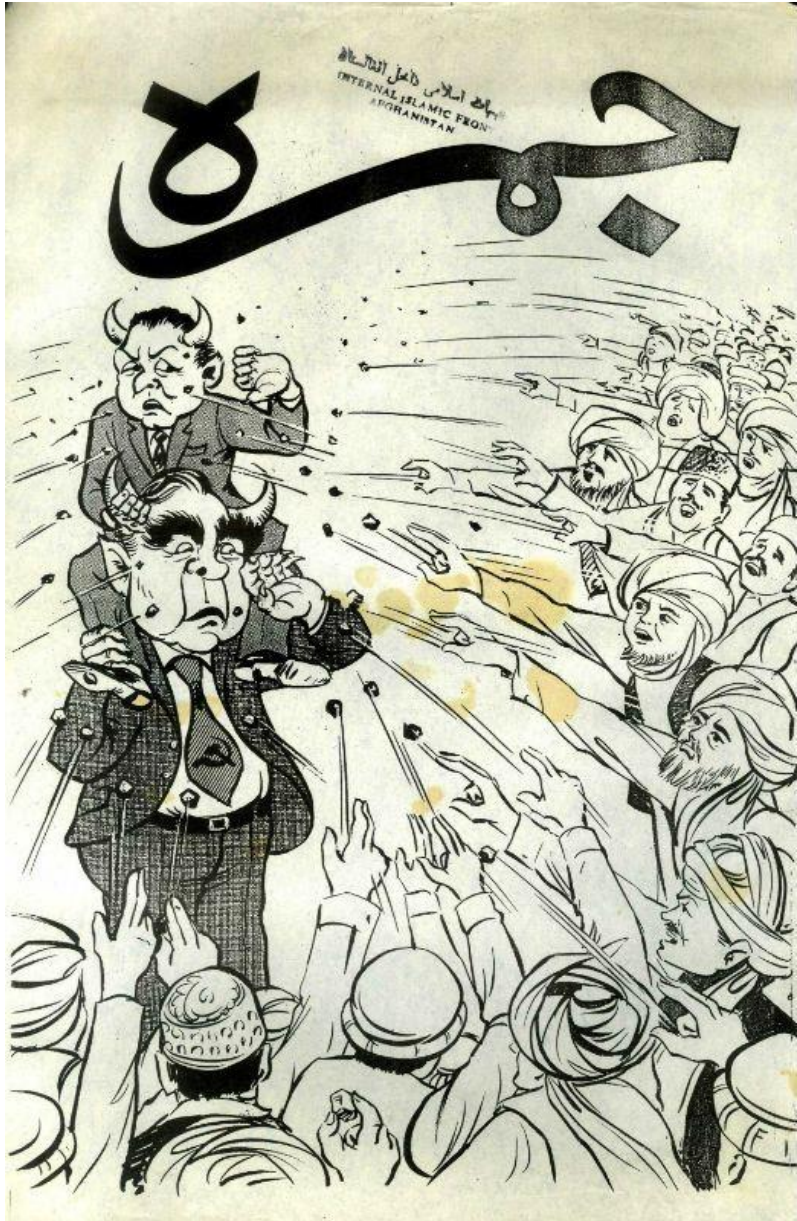

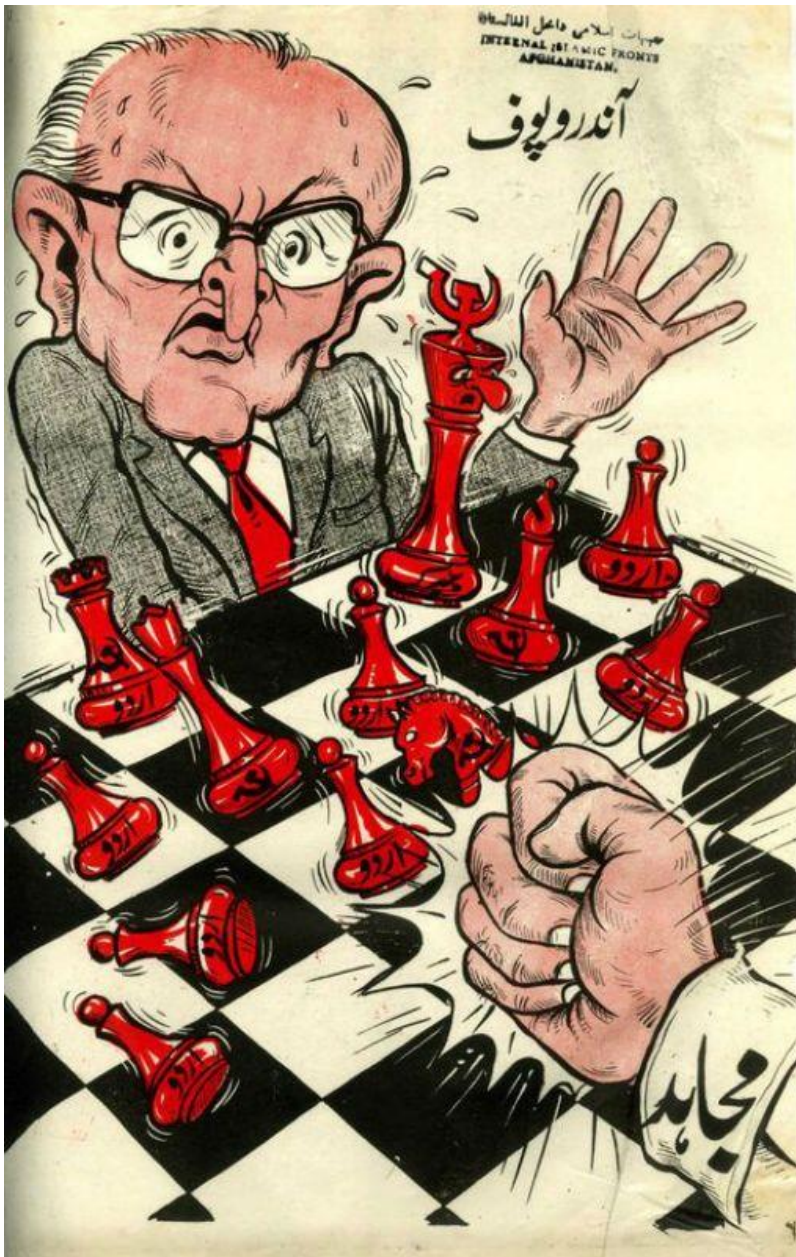

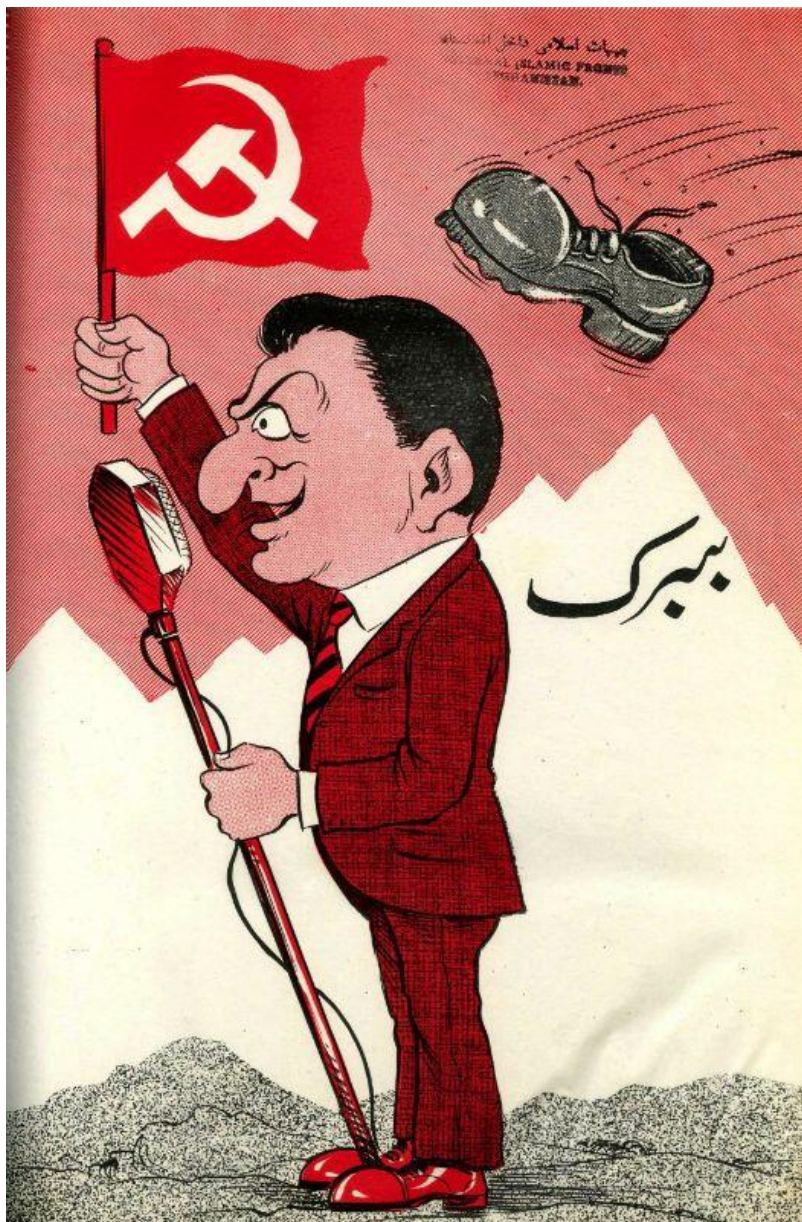

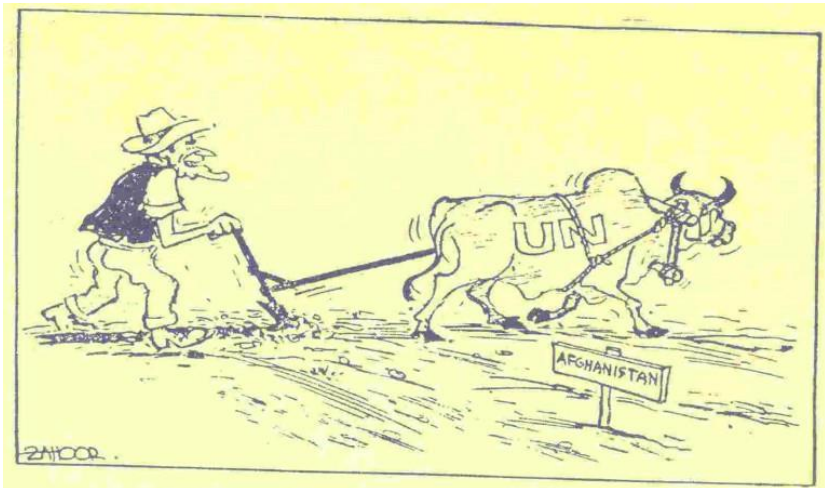

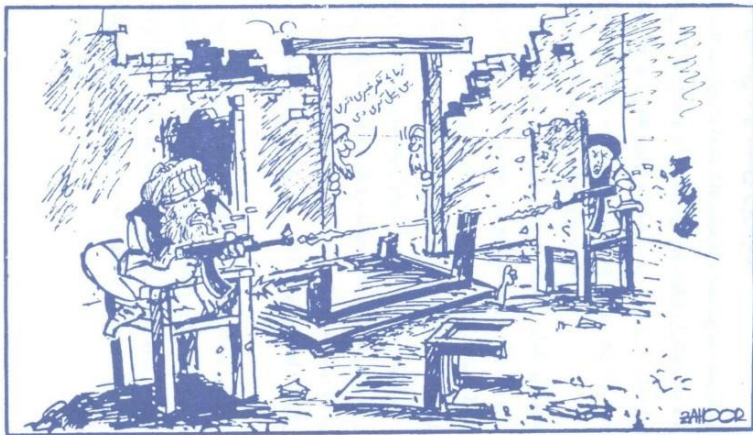

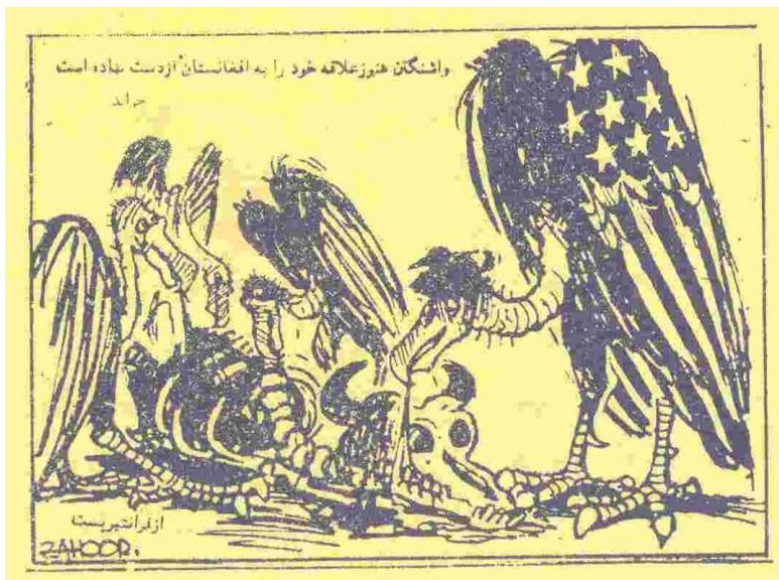
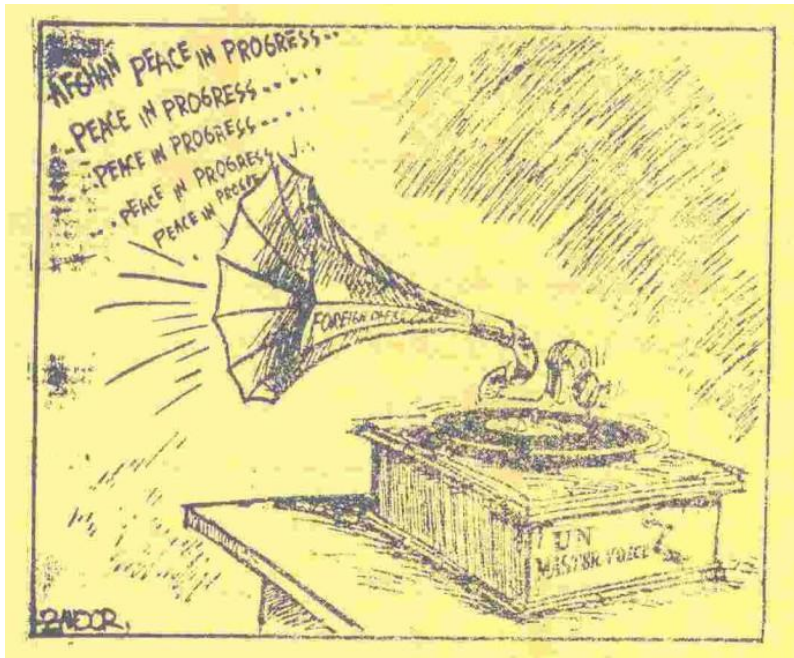

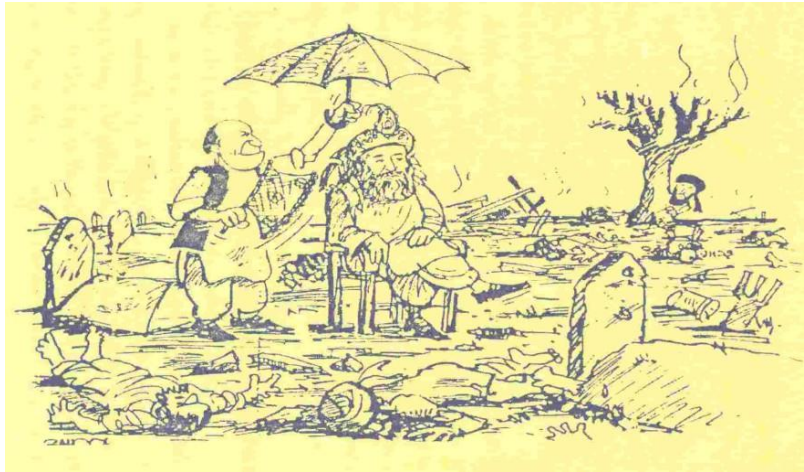

تنظیمی

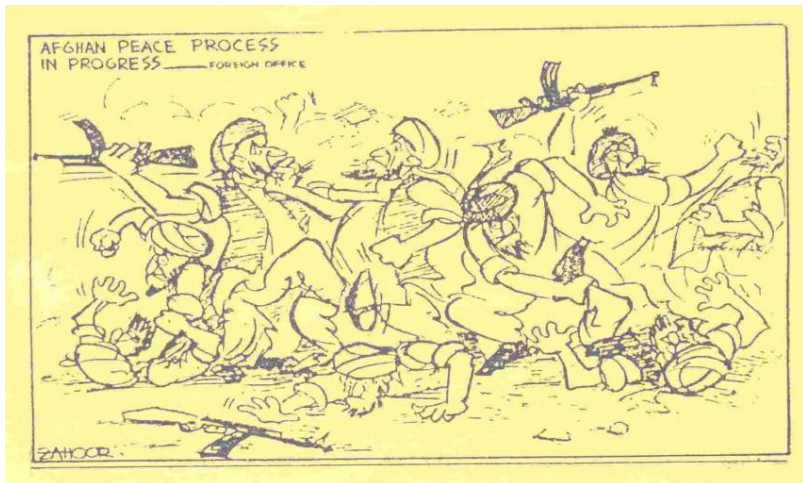
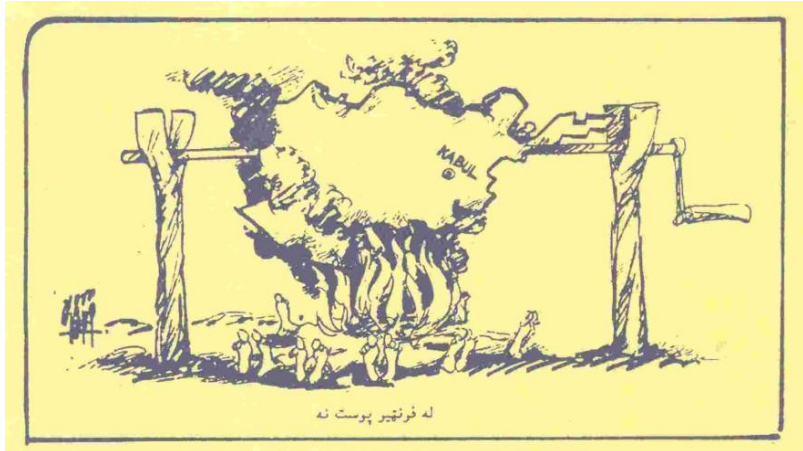

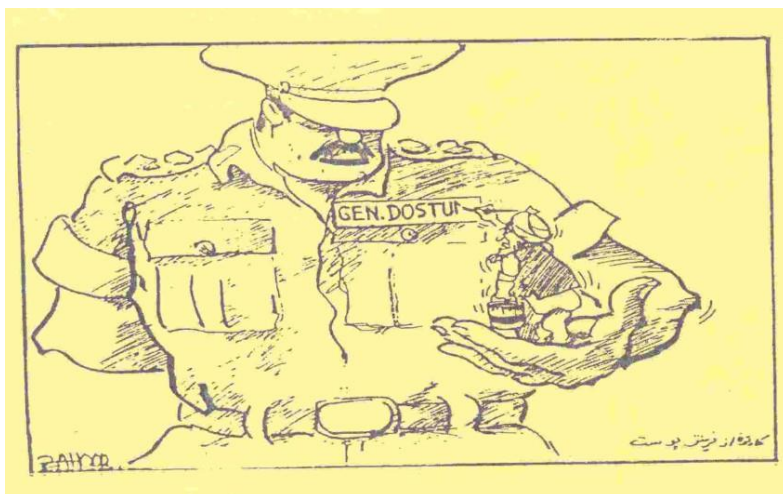

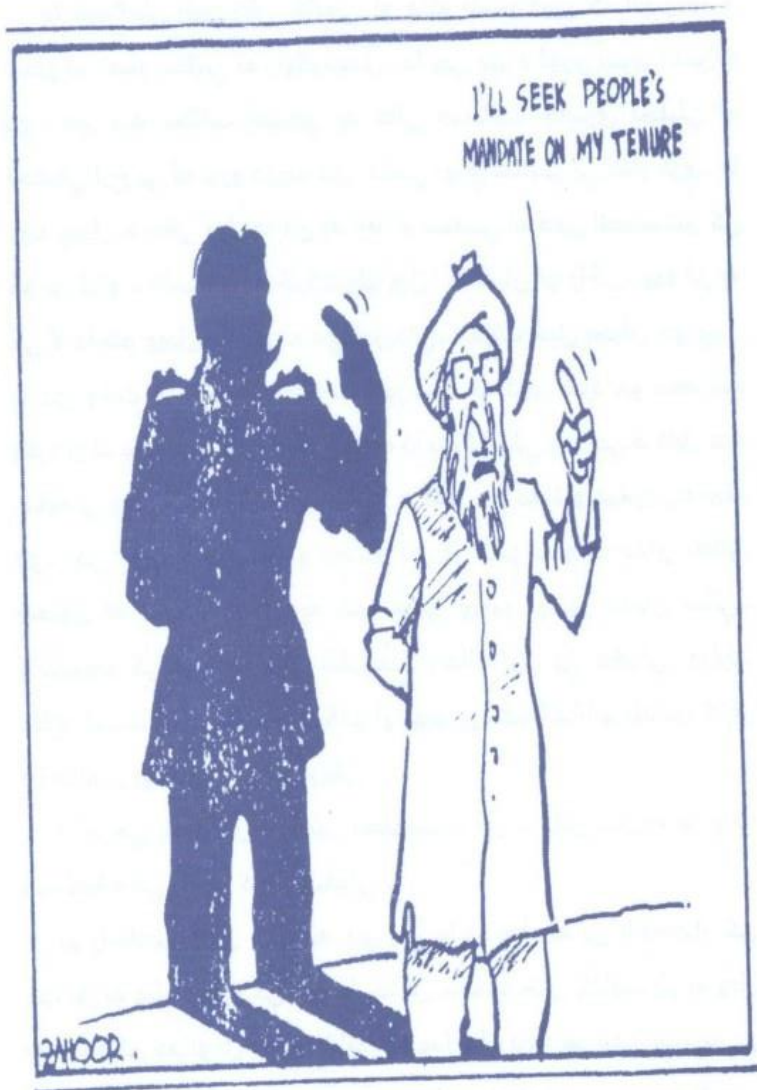

قبرستان امپراتوری ها / ۴۱

کارتون له فرنتیر پوښت نه

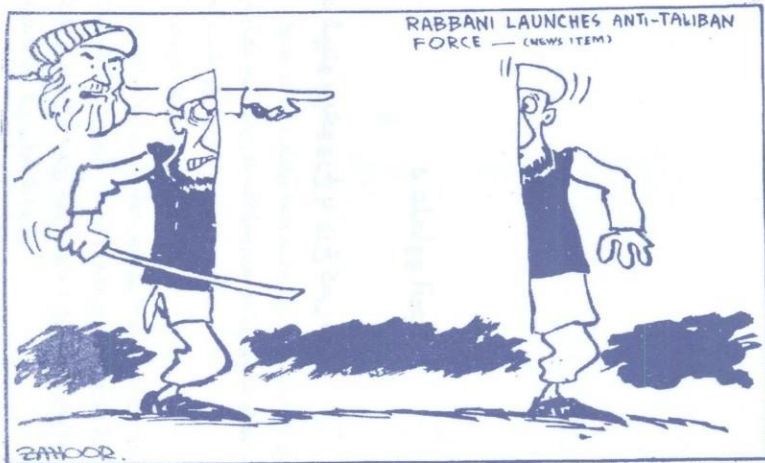

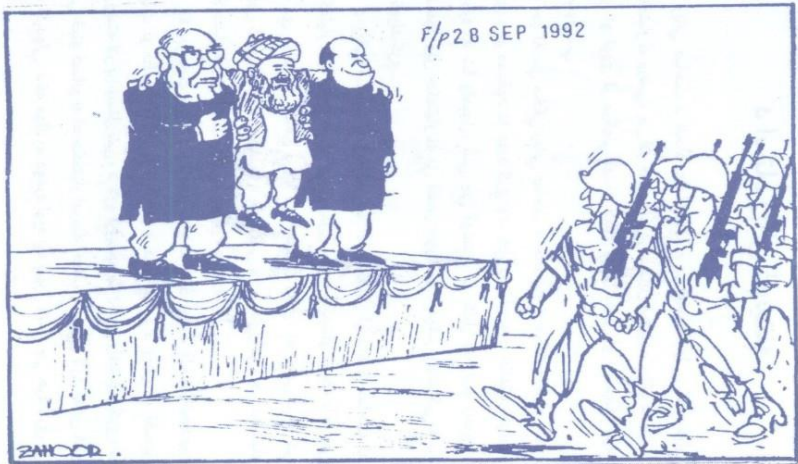

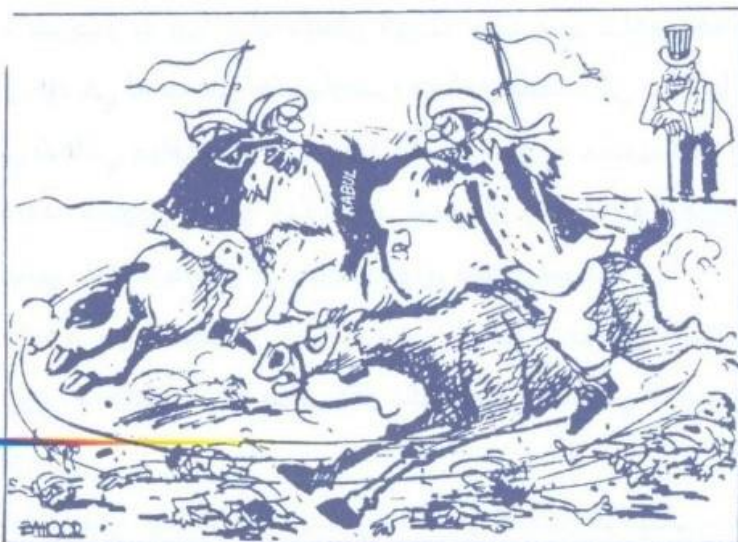
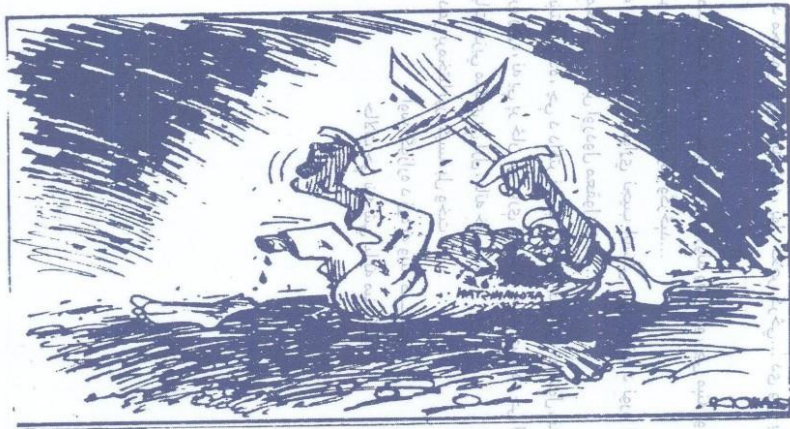

کارتون له فرینتیم پورست نه

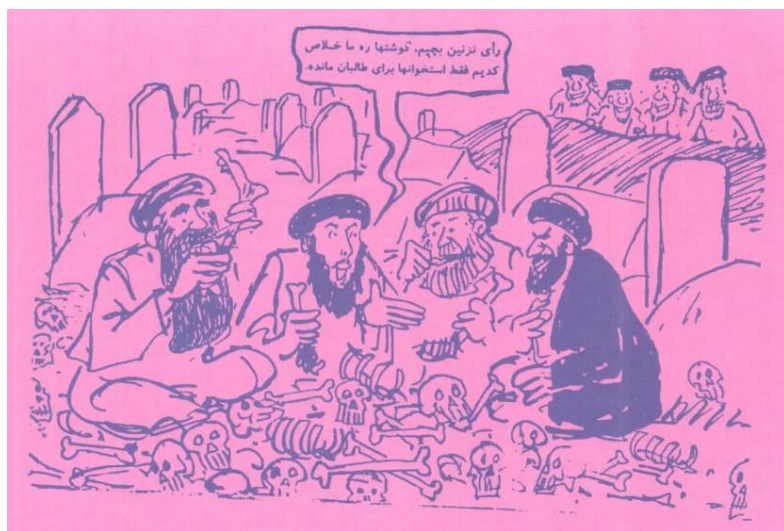

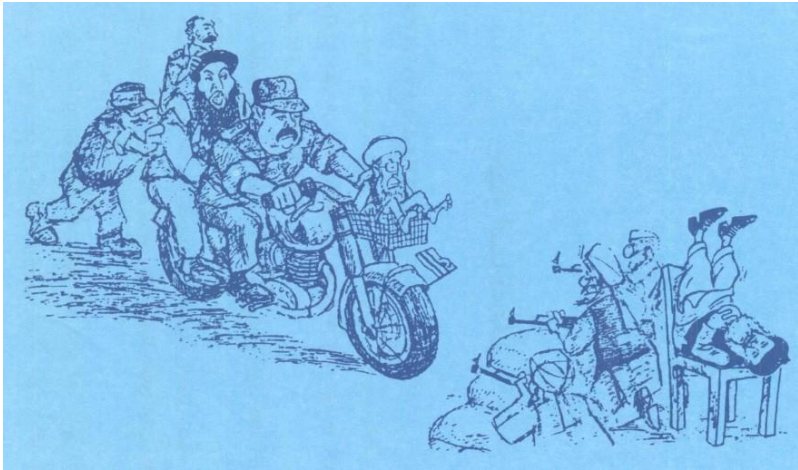

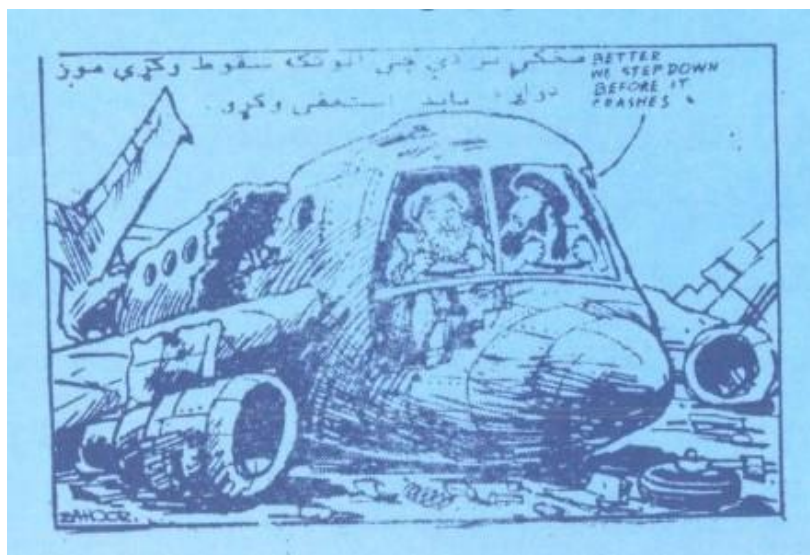
د واک و زلوبه

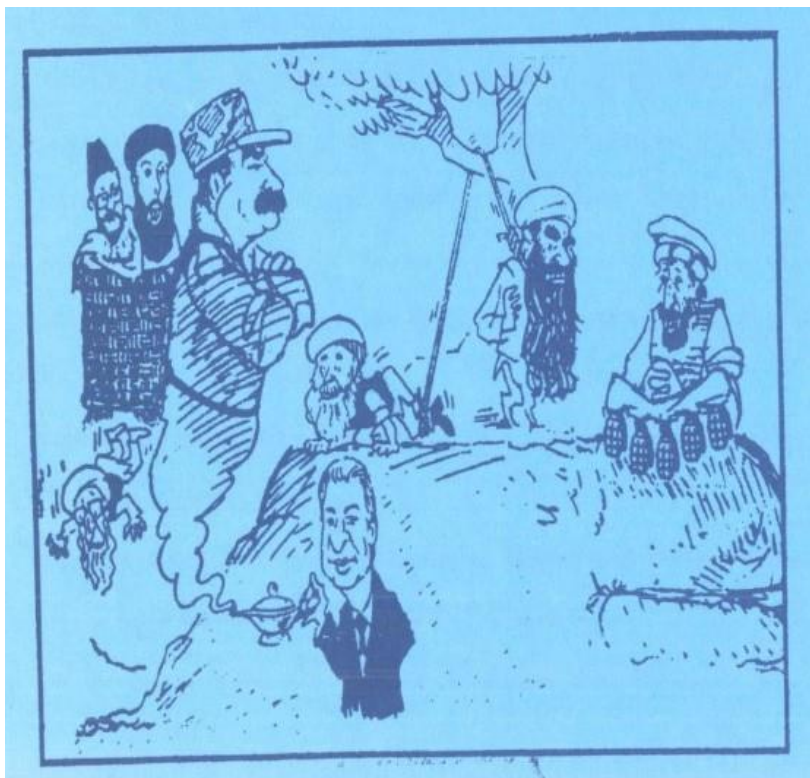
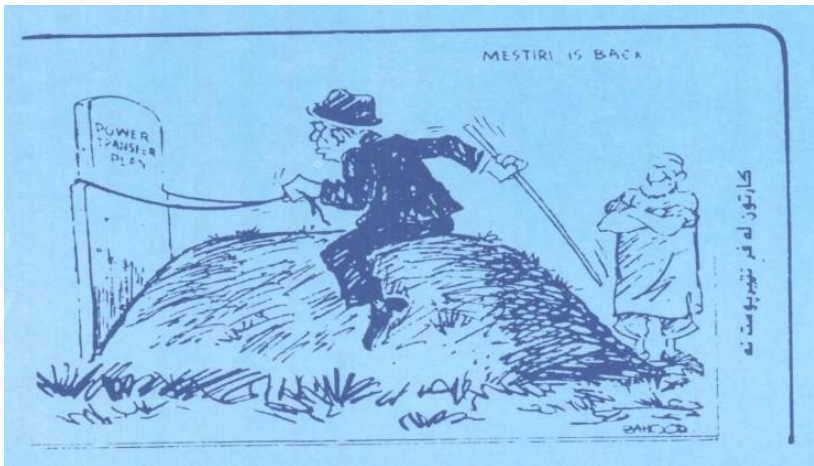

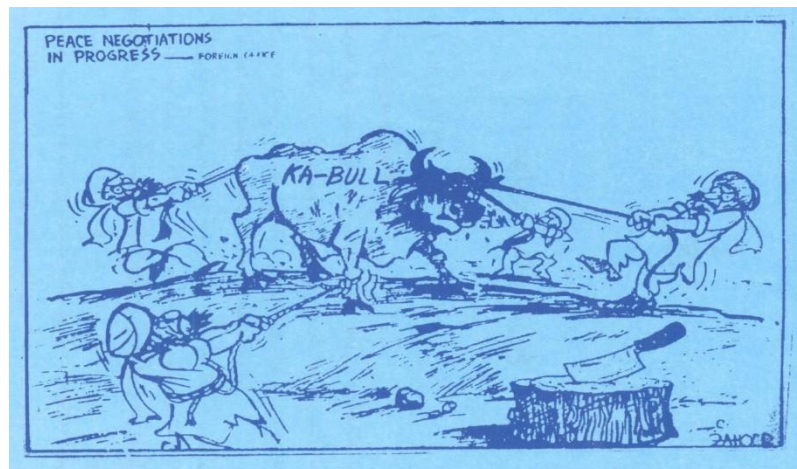

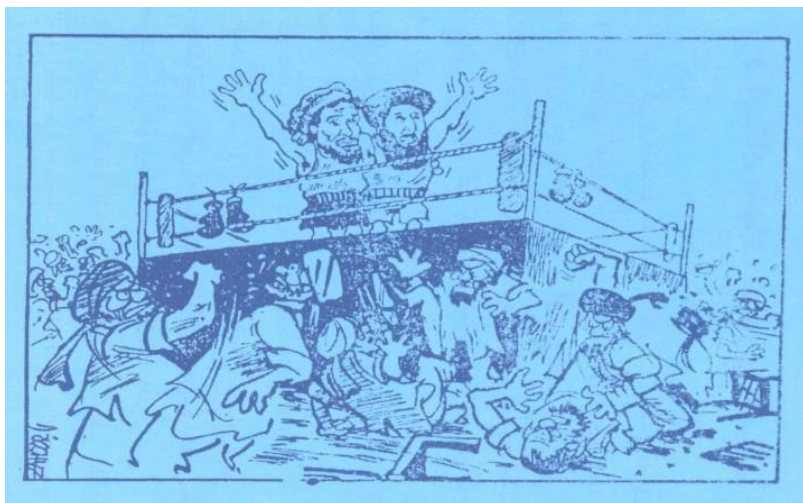
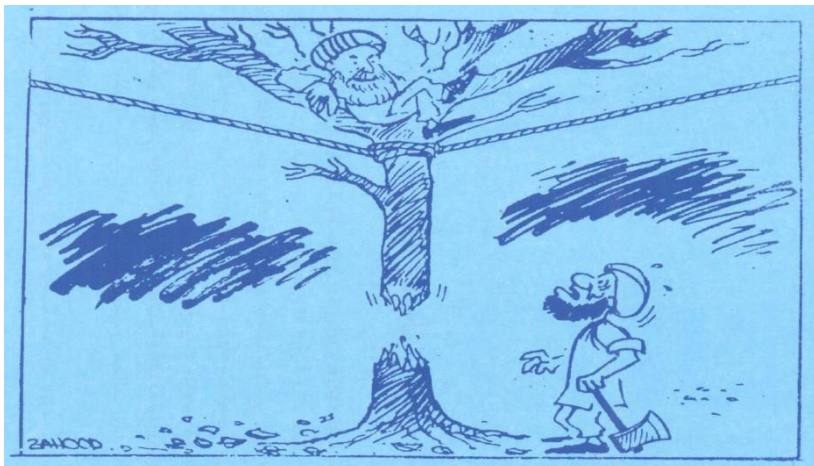

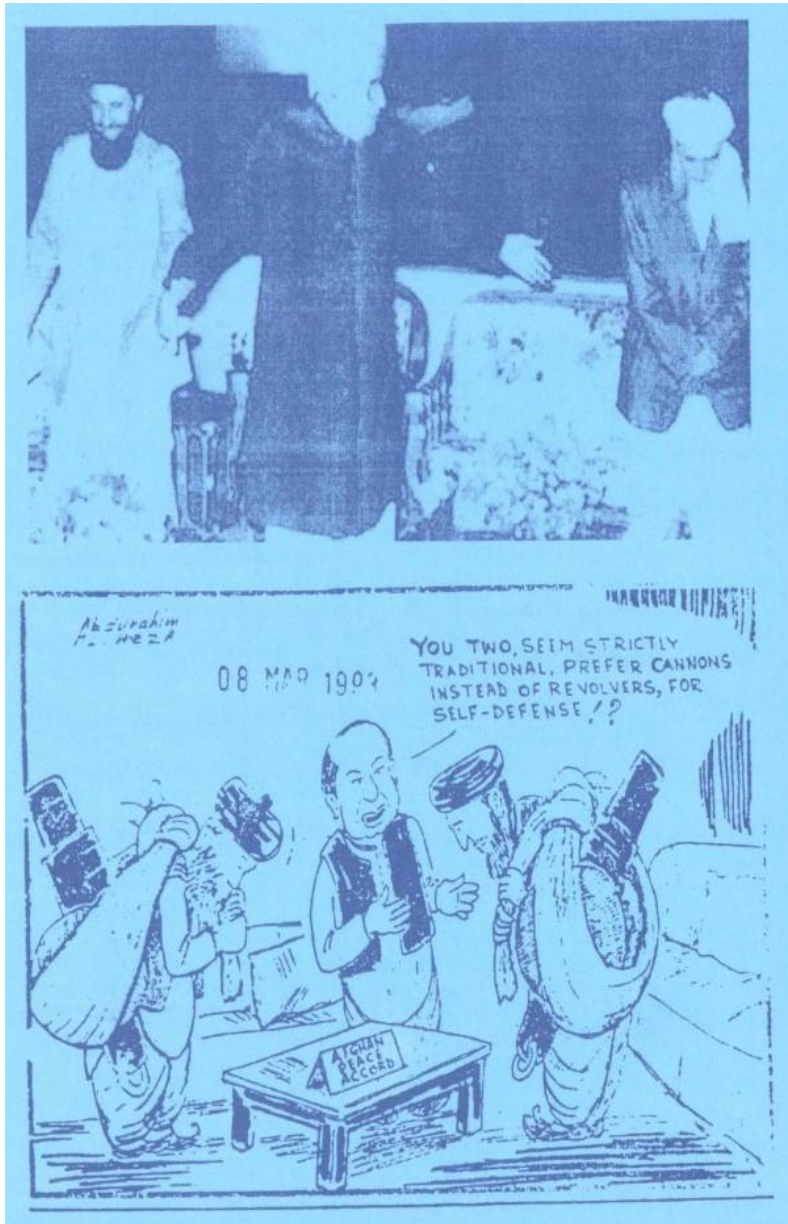

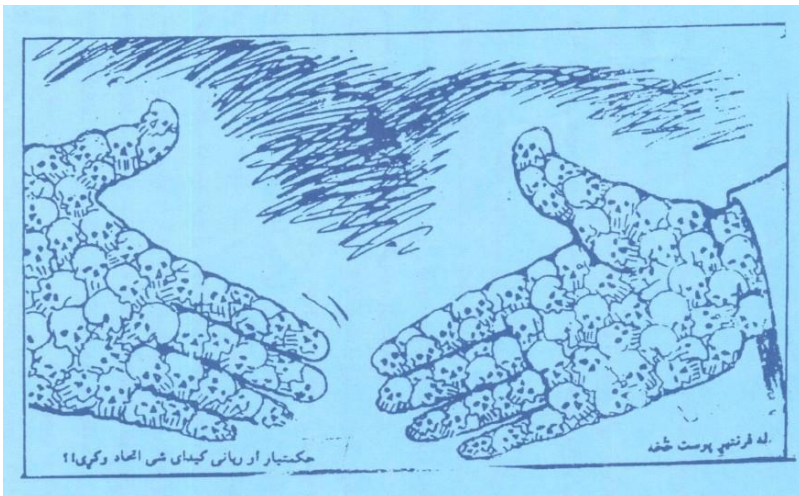

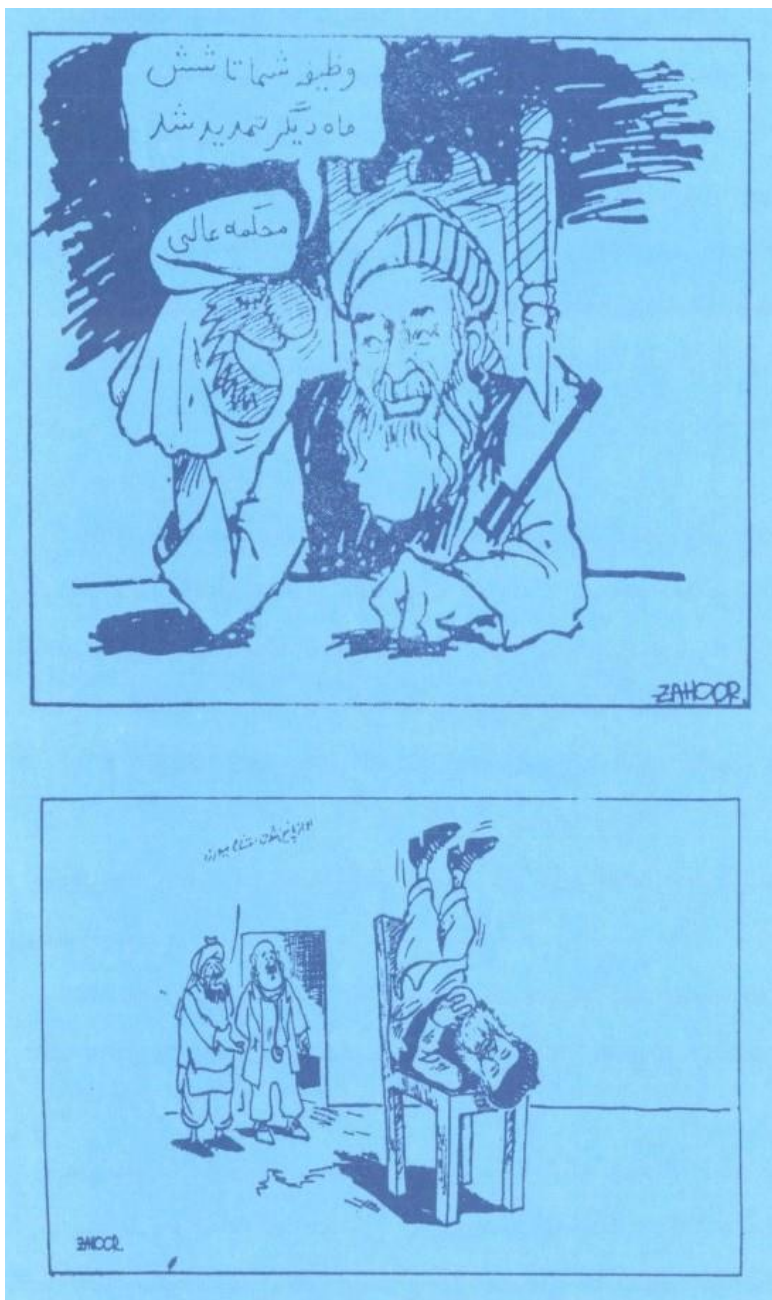

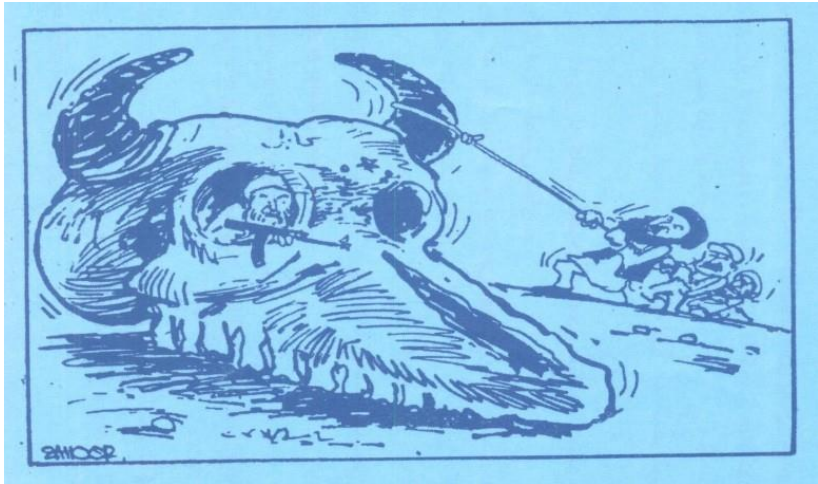

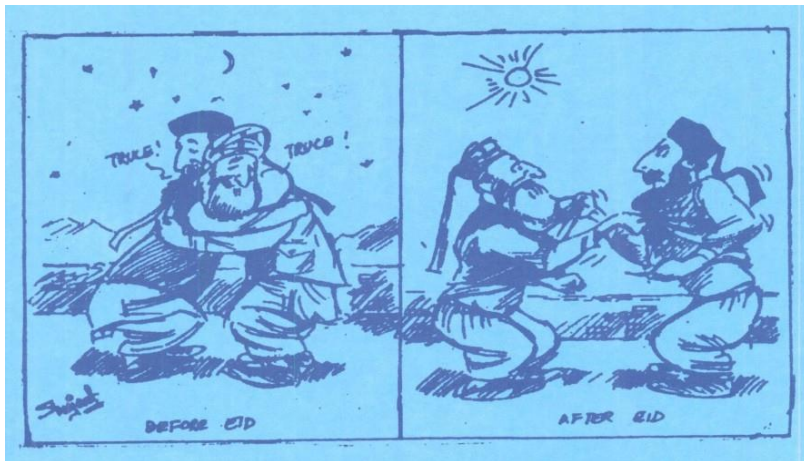
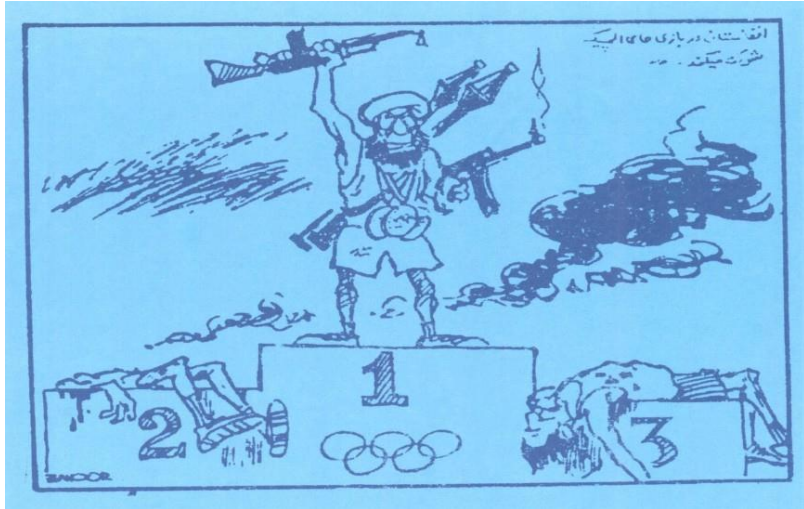

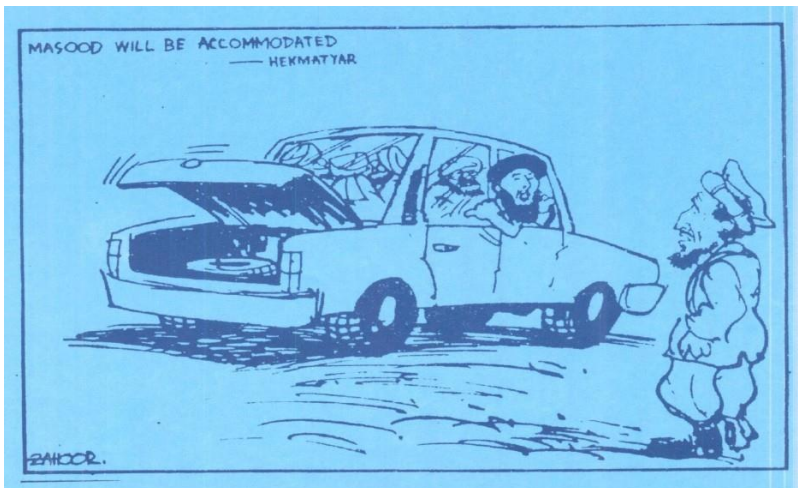

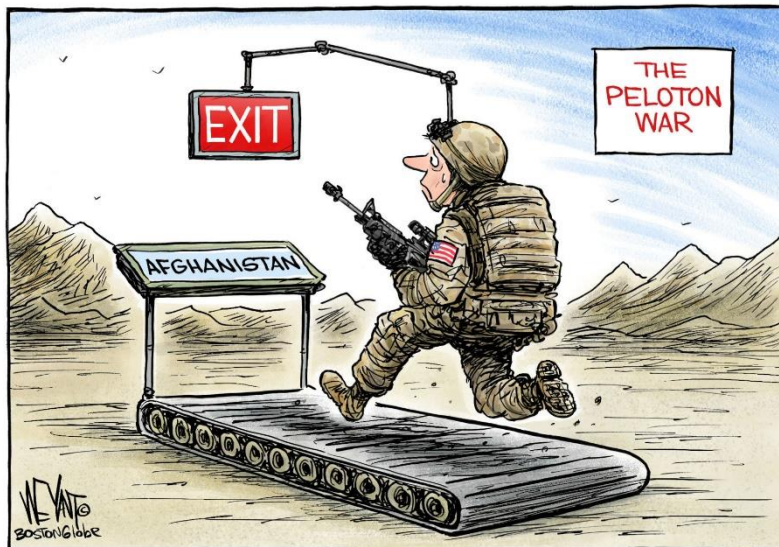

نظامی خارجی

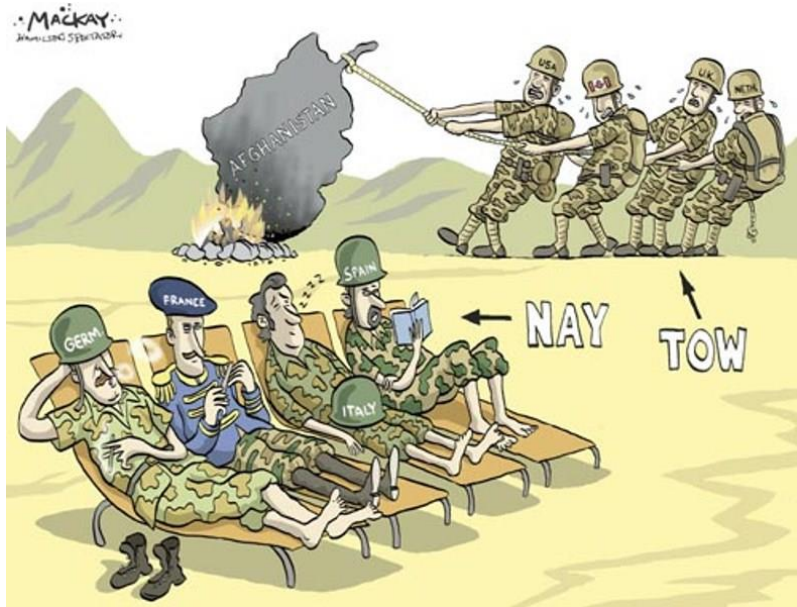

SERBIAN TROOPS WILL HELP STABILIZE
A VOLATILE MUSLIM POPULATION

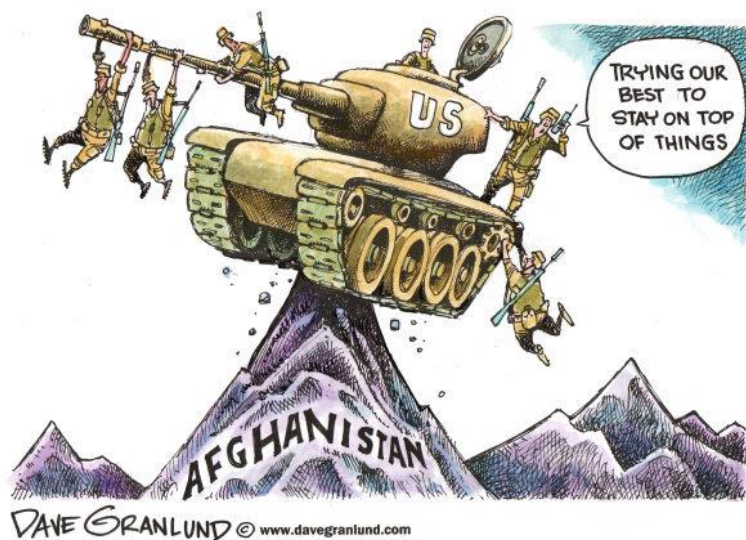

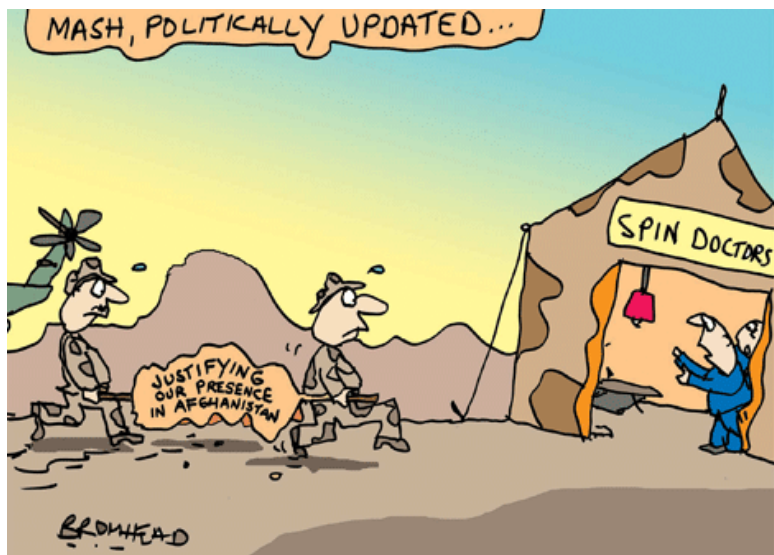

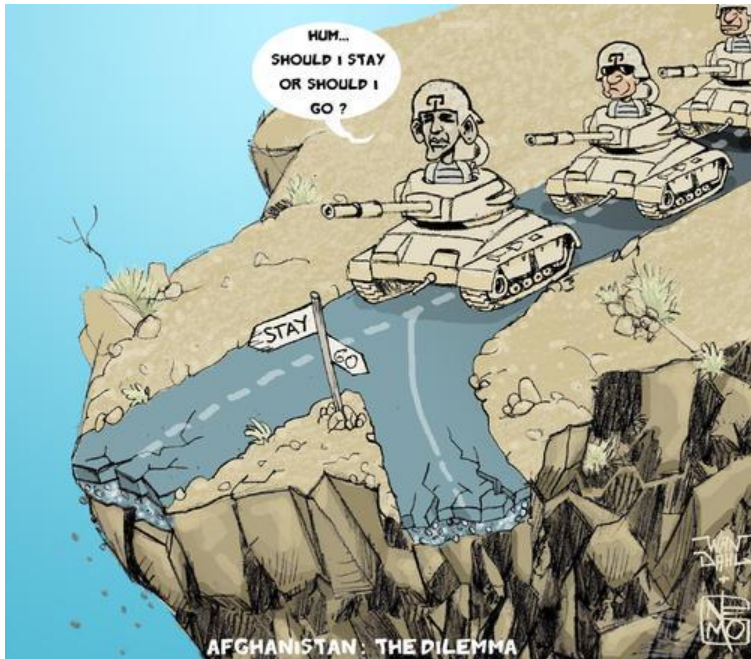
BEST OF KOTERBA August 3, 2010

LEGA@2017/6/24 Drawn by Wash Post Writers Group

Taking Ownership

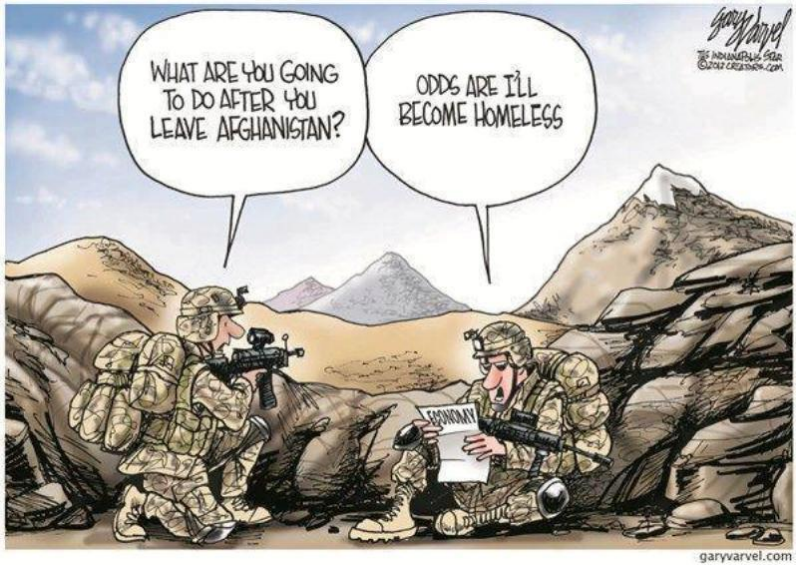

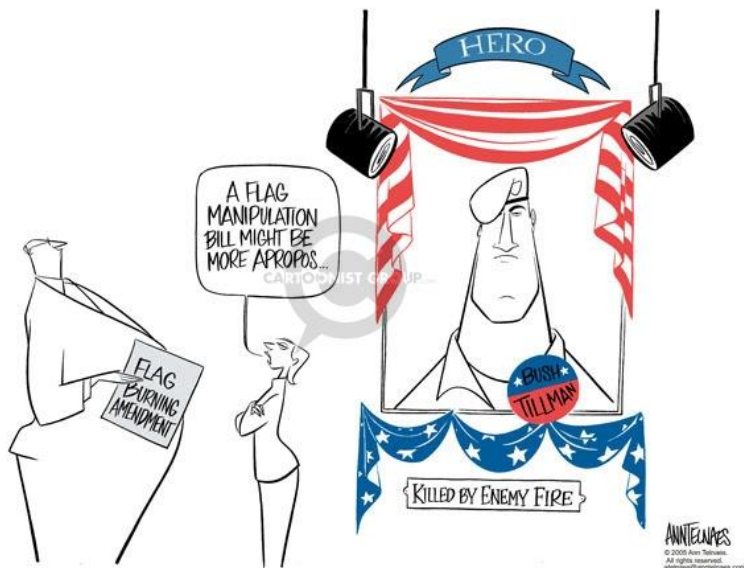
ANNTELNAES

©2001 Ann Telnaes. All rights reserved. ATelnaes@aol.com

Copyright by Ann Telnaes

Copyright by Ann Telhaes

Copyright Lisa Benson

© Gary Varvel.

© John Deering.

Copyright by Signe Wilkinson

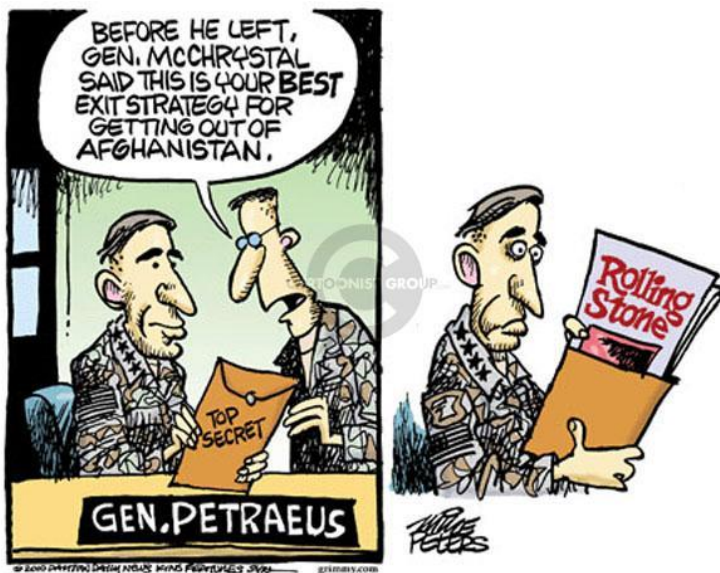
Copyright by Matt Wuerker.

Copyright Mike Luckovich.

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

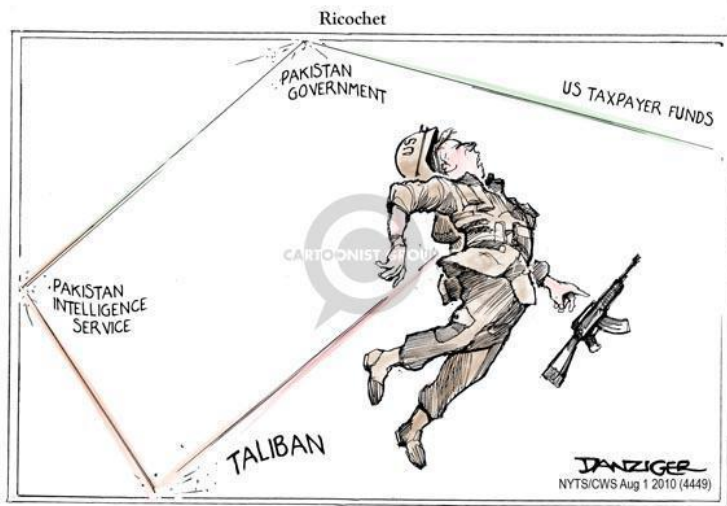
AH... HERE IT IS:

"The definition of insanity is doing the same thing over and over again
and expecting different results".

ALBERT EINSTEIN

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

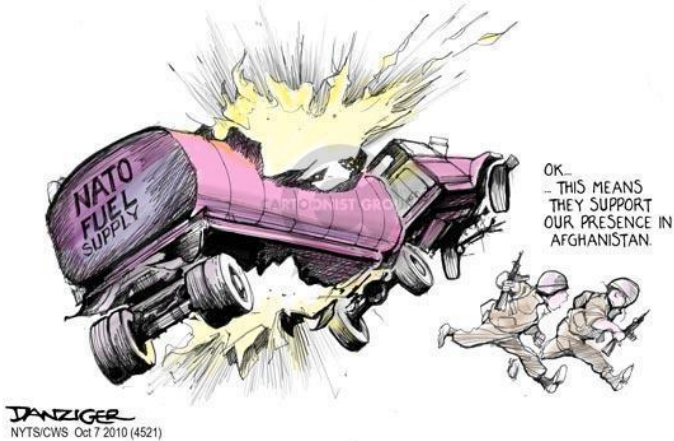

©Jeff Danziger.

Copyright by Matt Wuerker.

NATO Fuel Trucks Attacked Waiting to Enter Pakistan

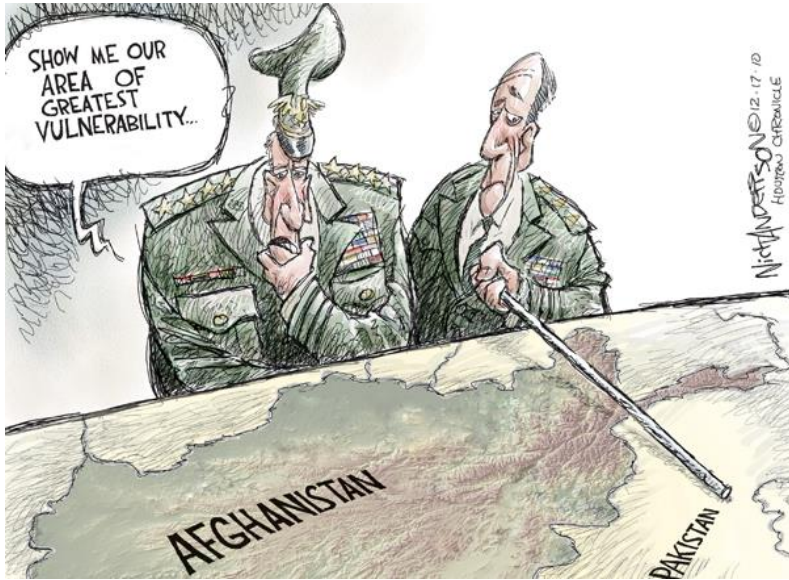
©Jeff Danziger.

Mail Call in Afghanistan

©Jeff Danziger.

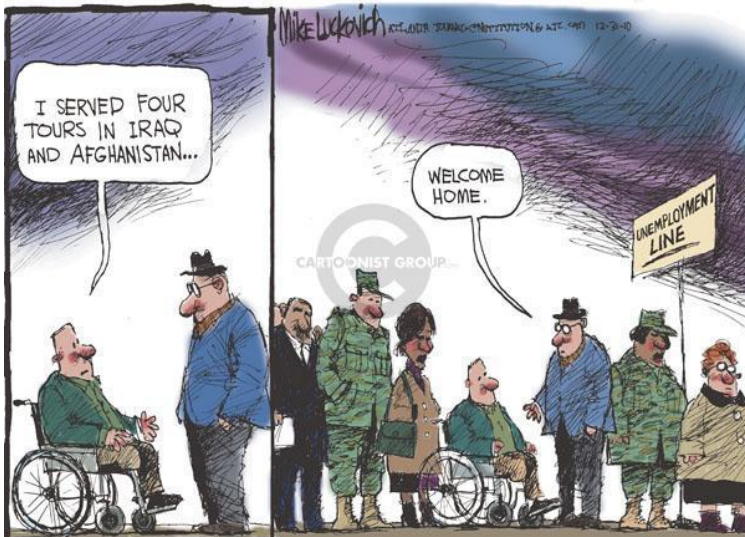

©Jeff Danziger.

به کوشش مصطفی عمرزی

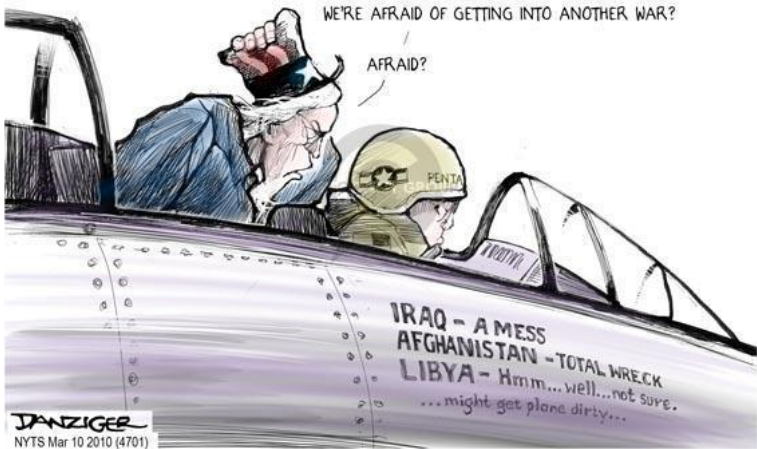

Copyright by Signe Wilkinson

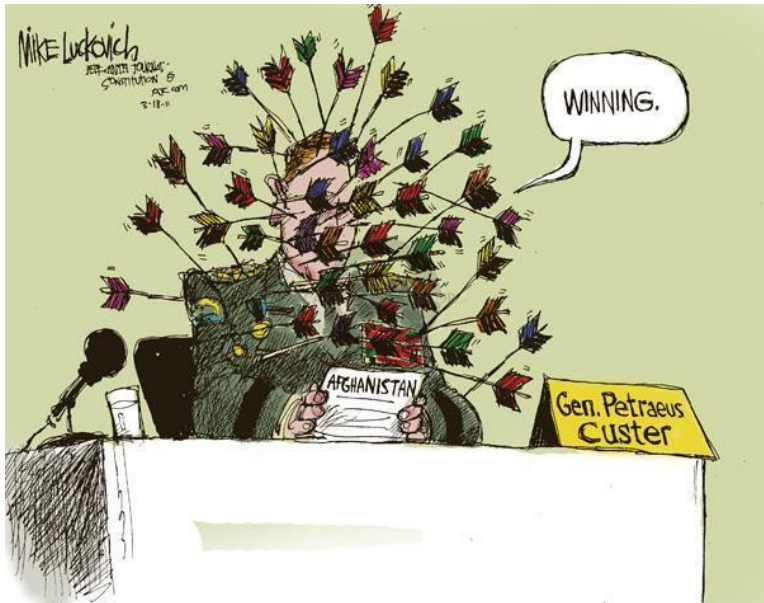

Copyright Mike Luckovich.

No Fly

©Jeff Danziger.

Copyright Mike Luckovich.

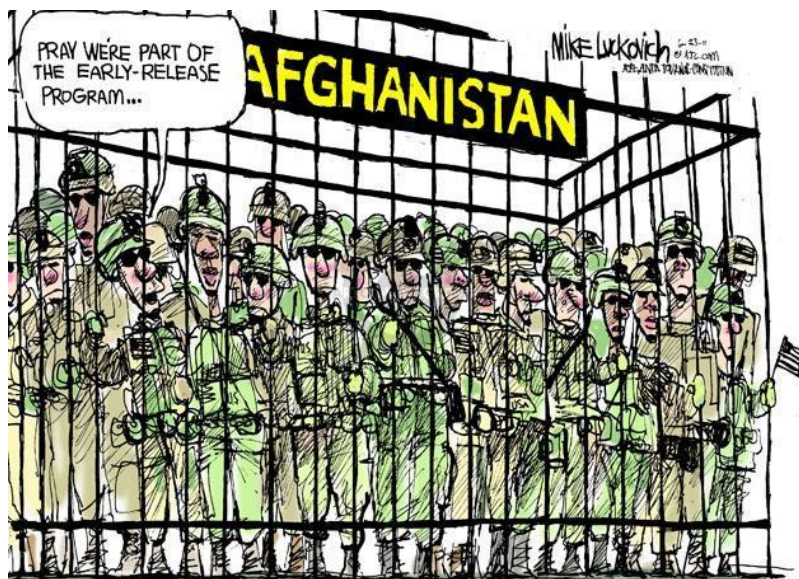
Copyright by Matt Wuerker.

©Jeff Danziger.

Copyright Mike Luckovich.

In Afghanistan

©Jeff Danziger.

In Afghanistan

©Jeff Danziger.

In Afghanistan

©Jeff Danziger.

Our Allies

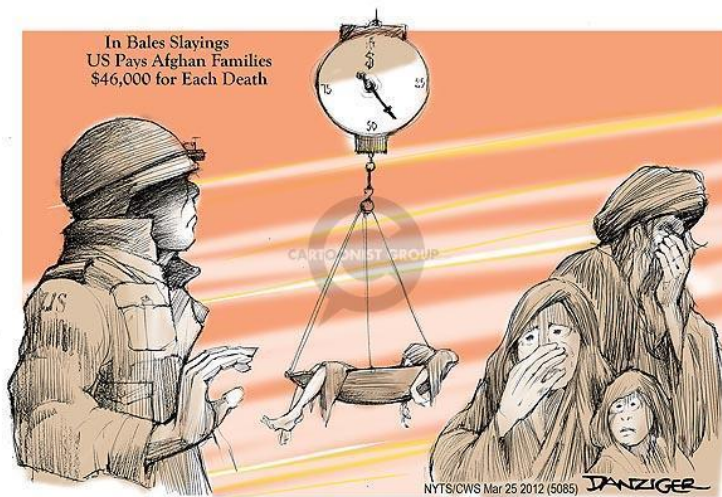

©Jeff Danziger.

Still in Afghanistan

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

Our Afghan Fighting Position

©Jeff Danziger.

©Gustavo Rodriguez.

French Troops To Leave Afghanistan

©Jeff Danziger.

© Gary Varvel.

Overheard in Afghanistan

© Jeff Danziger.

AT THE RATE WE'RE "WINNING"...

Copyright © Signe Wilkinson

©MIKE LUCKOVICH

©Matt Wuerker.

©Mike Luckovich.

SLOWPOKE

©2009 Jen Sorensen

*MEDIUM ALTITUDE LONG ENDURANCE (ACTUAL TERMINOLOGY!)

©Jen Sorensen

www.slowpokecomics.com

General Petraeus Had Neocon Lobbyists Advising Him in Afghanistan

LISTEN TO THIS - THREE NEOCON
SHARPIES WERE IN BED
WITH PETRAEUS

HELL... WHO WASN'T?

©Jeff Danziger.

© Clay Bennett.

Chattanooga Times Free Press Bennett

© Clay Bennett.

Copyright by Sighe Wilkinson

Off to Afghanistan

HOW DO YOU FEEL?

LIKE A
CAMPAIGN
WORKER.

Sep 17 2017 (8452)
DANZIGER
The Rutland Herald
Washington Post Writers Group

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

Copyright Lisa Benson

In Afghanistan

©Jeff Danziger.

Thanksgiving in Afghanistan

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

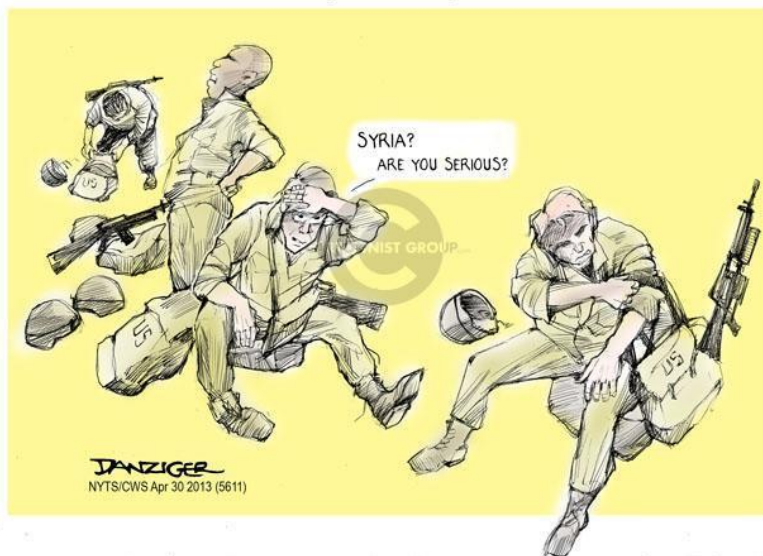

قبرستان امپراتوری ها / ۱۰۷

Copyright by Steve Kelley.

Back from Iraq, Back from Afghanistan...

©Jeff Danziger.

به کوشش مصطفی عمرزی

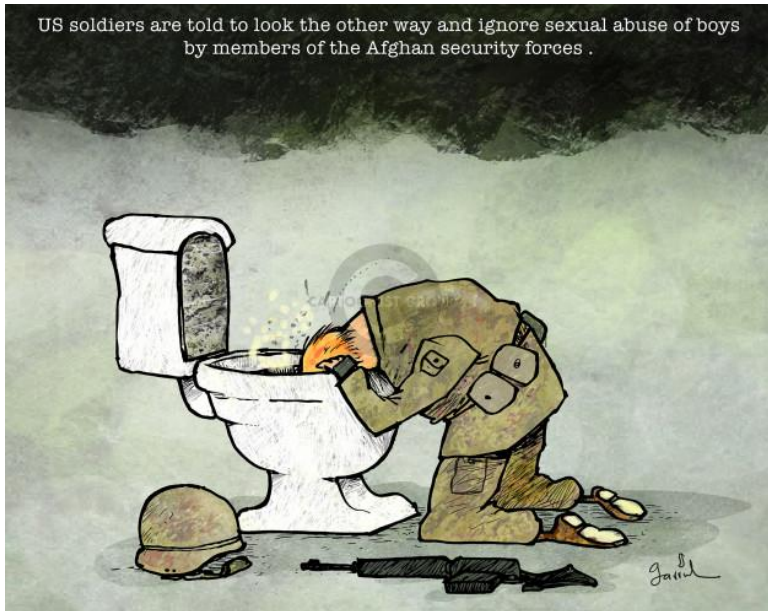

***“We must act before daybreak --
by noon it may no longer be trending!”***

© Rina Piccolo.

©Jeff Danziger.

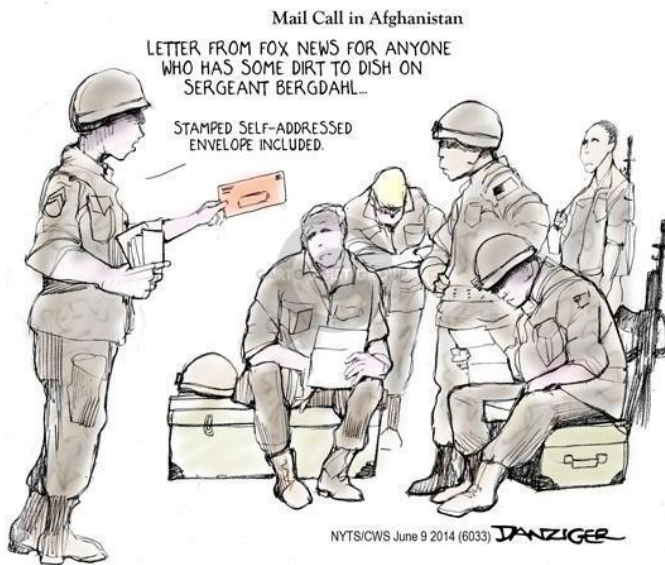

©Gustavo Rodriguez

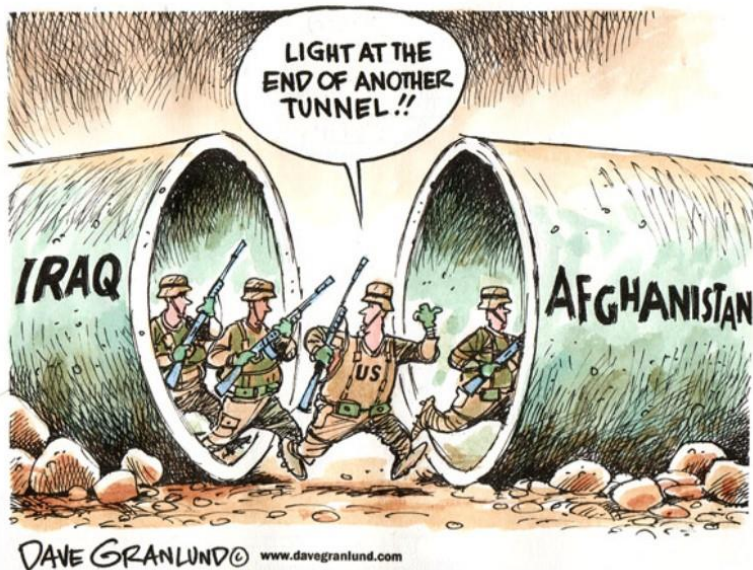
You Want Boots on the Ground?

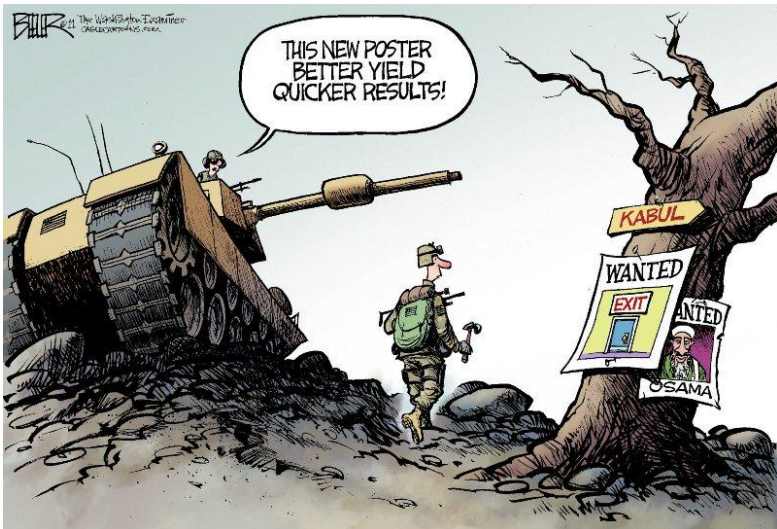
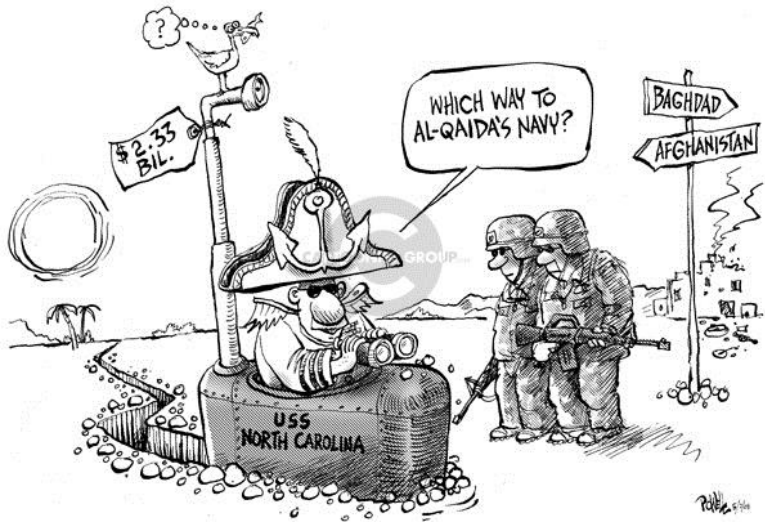

©Jeff Danziger

©Jeff Danziger.

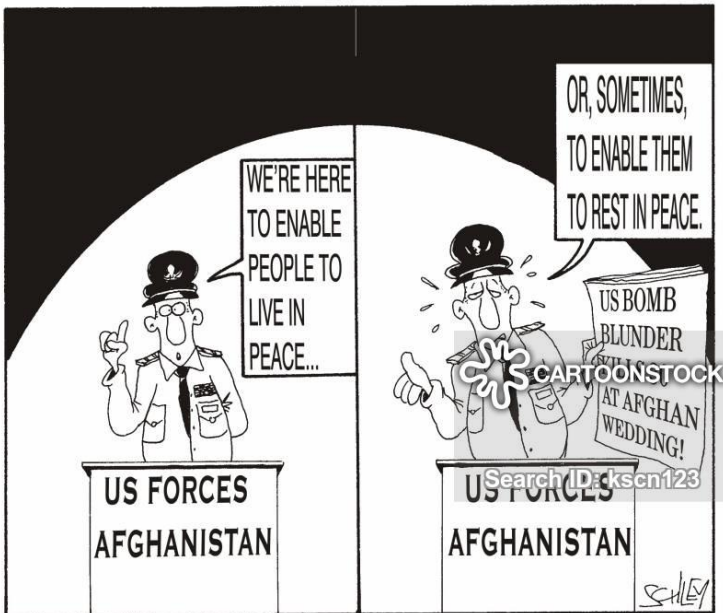
Copyright Lisa Benson

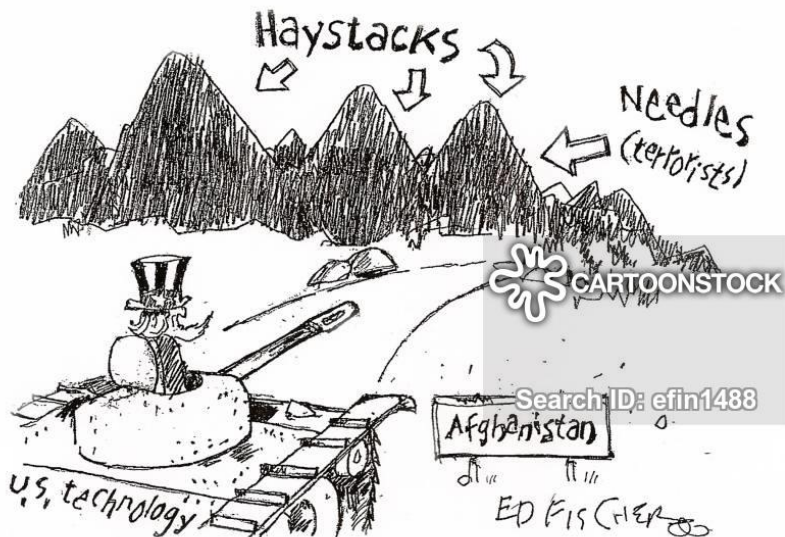

"That one is for learning the lesson of Afghanistan."

Copyright Mike Luckovich.

3-13-12

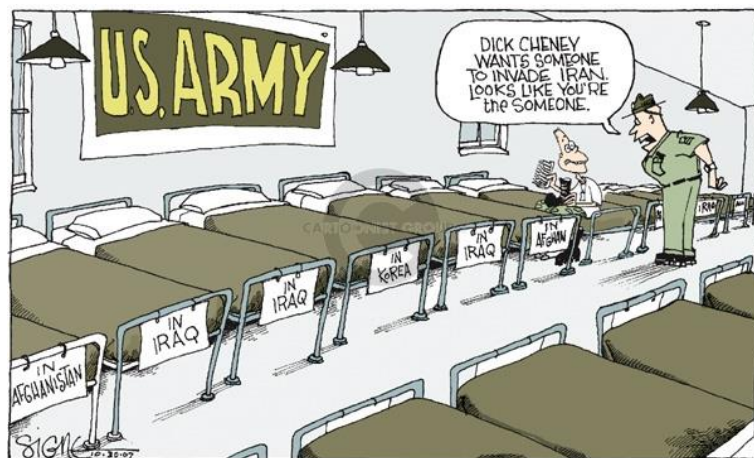
© Tom Toles/Distributed by Universal Uclick via CartoonStock.com

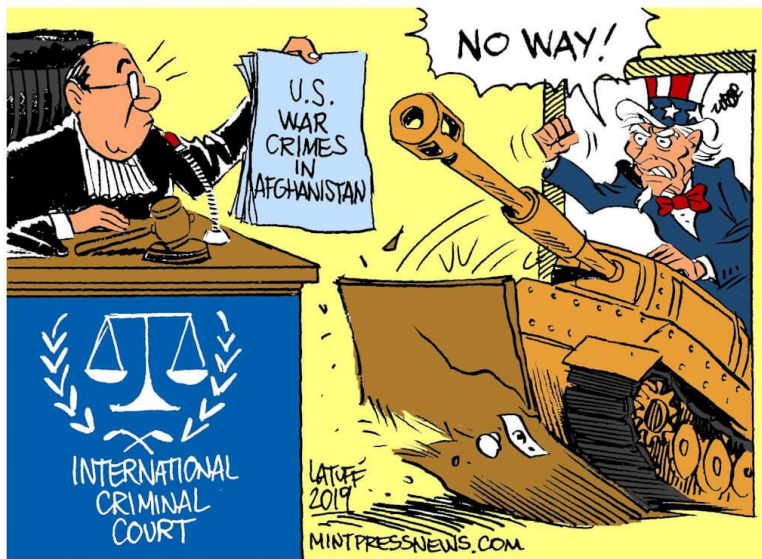
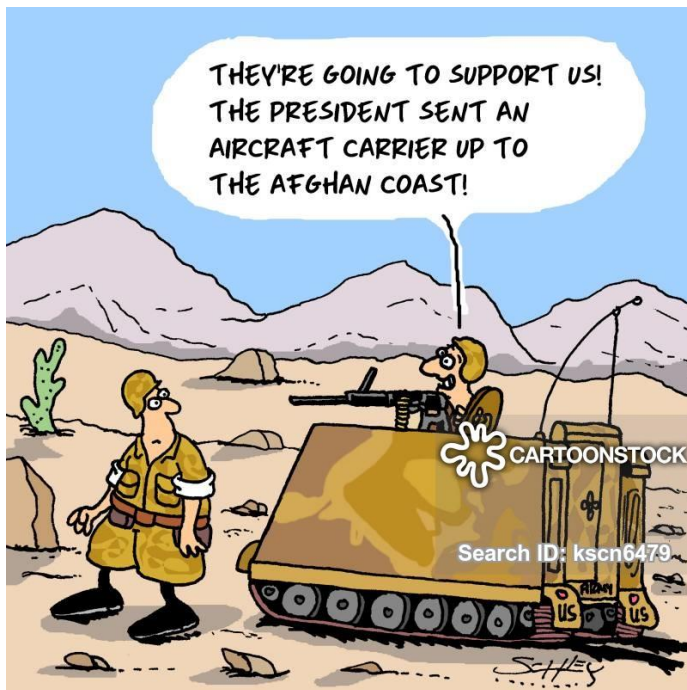

US ON PATROL IN AFGHANISTAN

Copyright by Signe Wilkinson

ملکی خارجی

Afghanistan ↑

Bosnia ↑

South Korea ↓

Kyrgyzstan ↑

Hey kids!

HELP THE WEARY TROOPS FIND THEIR WAY OUT OF IRAQ!!

WORD SEARCH!
FIND THE WMD IN IRAQ!!

W	M	W	M	O	I	L	M
M	D	W	D	M	O	I	L
O	I	L	W	M	I	D	W
D	W	M	O	I	L	M	D
W	O	I	L	D	W	M	
M	D	W	M	O	I	L	D
W	M	O	I	L	W	M	W
O	I	L	M	D	O	I	L

www.kirktoons.com KPT ©05

Help the administration CONNECT THE DOTS!

- Hart-Rudman report
- John O'Neil warnings
- FAA warnings
- Phoenix flight school memo
- Moussaoui's interest in learning to fly, but to not land or take off
- May 17 Presidential briefing
- August 6 Presidential briefing
- Whatever it is White House is hiding from 9-11 commission

2 • 3 • 6 • 7 •

2009: OBAMA SAYS U.S. WILL WITHDRAW FROM AFGHANISTAN.

I WILL BRING THIS WAR TO A SUCCESSFUL CONCLUSION.

2010: OBAMA SAYS WITHDRAWAL ON SCHEDULE FOR 2011.

WE'RE CONFIDENT.

2011: OBAMA SAYS ALL TROOPS WILL BE OUT BY LATE 2012.

AMERICA, IT IS TIME TO FOCUS ON NATION-BUILDING HERE AT HOME.

2012: OBAMA SIGNS SECRET AGREEMENT KEEPING TROOPS THERE UNTIL AT LEAST 2024.

DEC. 28, 2014: U.S. LEADS OFFICIAL END OF WAR CEREMONY IN KABUL.

IT'S TIME FOR AFGHANS TO TAKE THE LEAD.

2015: OBAMA TO SEND MORE TROOPS AT LEAST THROUGH 2017.

WHOEVER SET UP THAT CEREMONY SHOULD DIE.

AND NOW WE HAVE ENOUGH TROOPS TO KILL HIM!

WWW.RALL.COM

© 2015 TED RALL

Copyright by Matt Waelel.

Copyright by Matt Wueker.

CREATORS.COM
©12

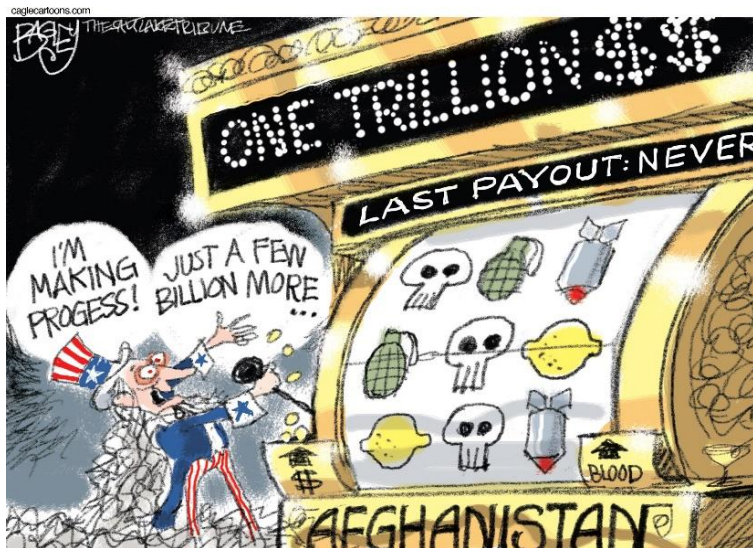
VIOLENCE IN AMERICA

BOKBLUSTER.COM

VIOLENCE IN AFGHANISTAN

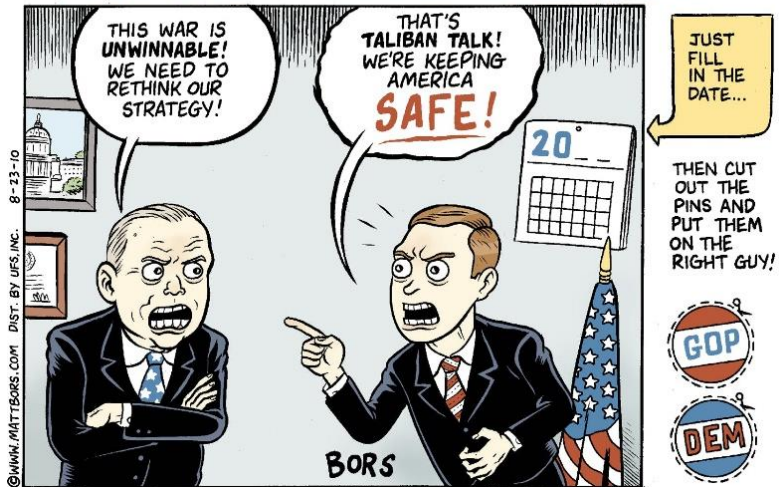

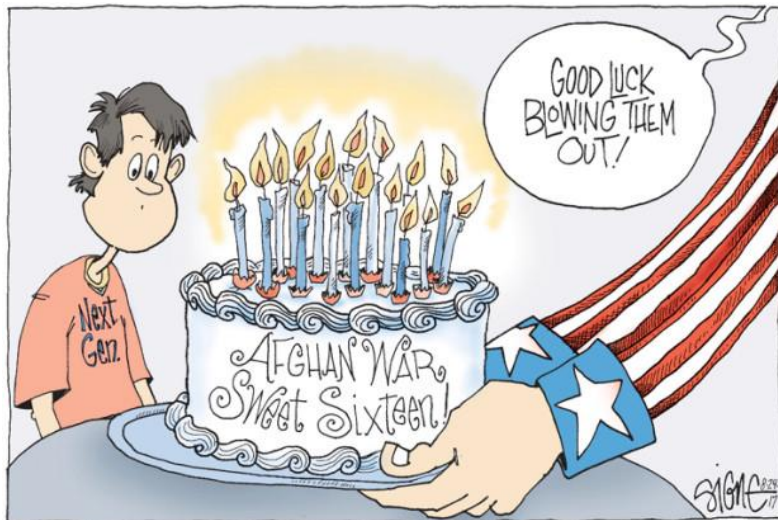

"The other one's on the ground in Afghanistan."

WE'LL BE IN AFGHANISTAN FOREVER. HERE'S A CARTOON YOU CAN REUSE WITH EACH NEW ADMINISTRATION!

TIM CAMPBELL
DIPLOMAT, THE USG

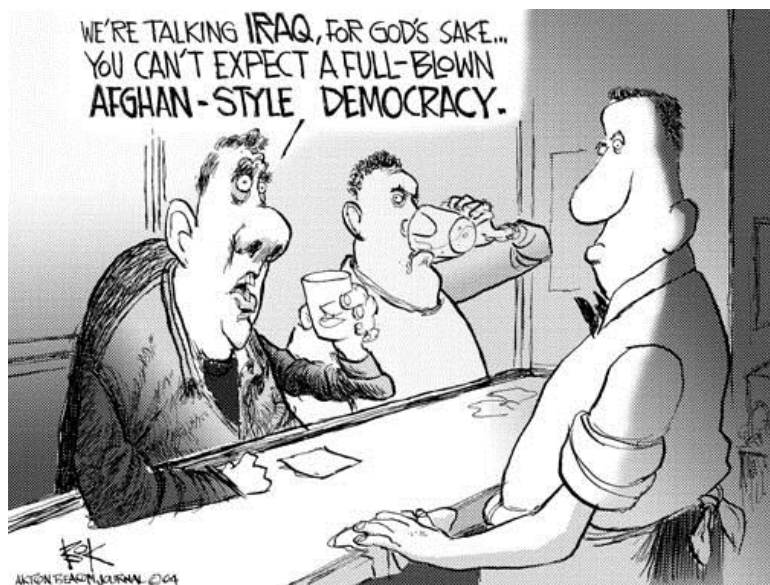

Copyright by Ann Telhaes

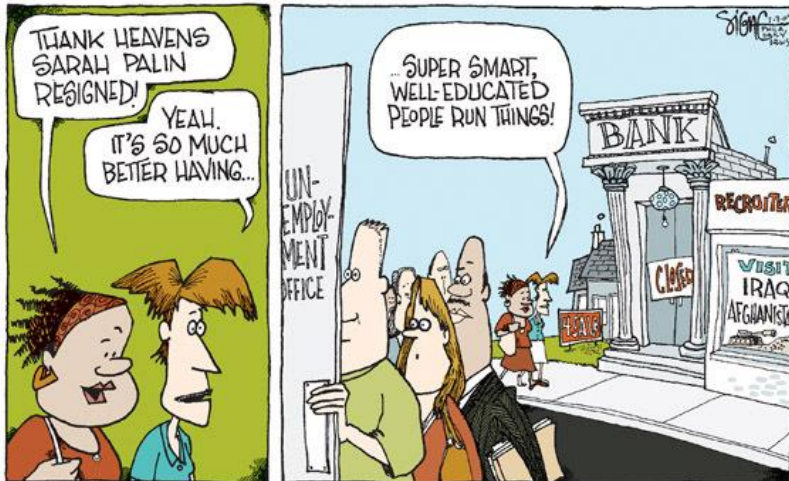
Copyright by Ann Telhaes

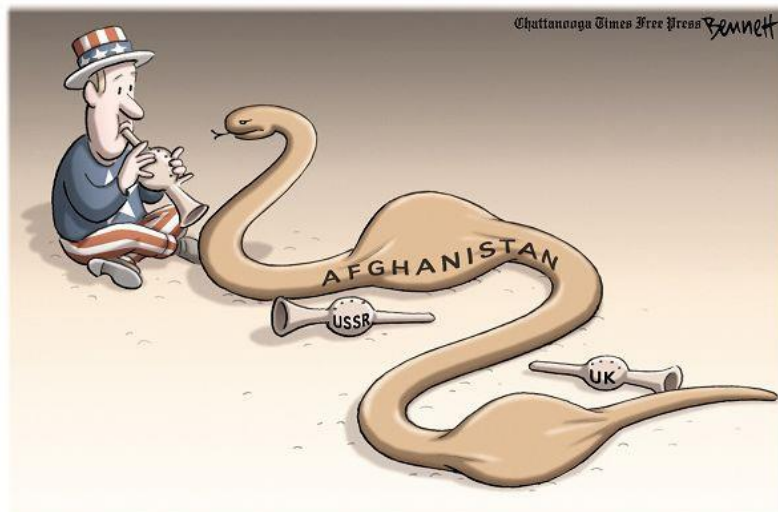

© John Deering.

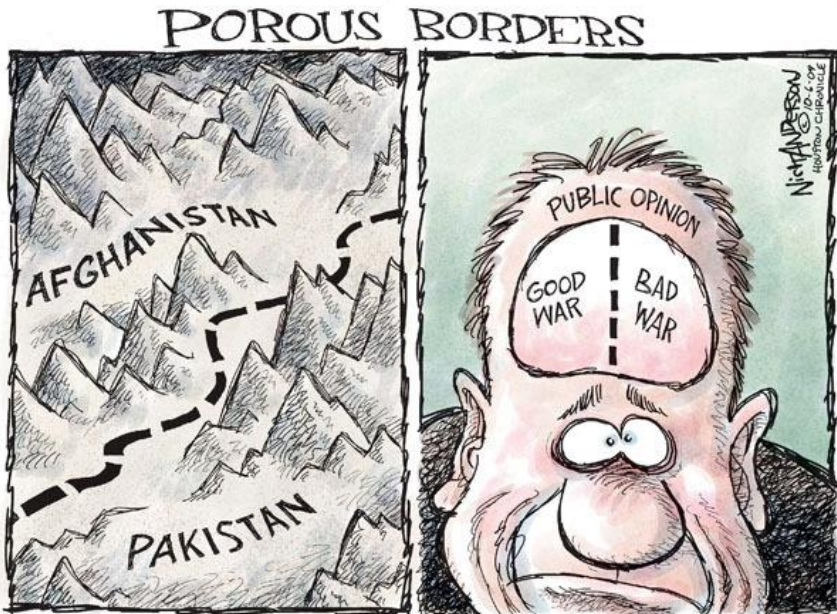

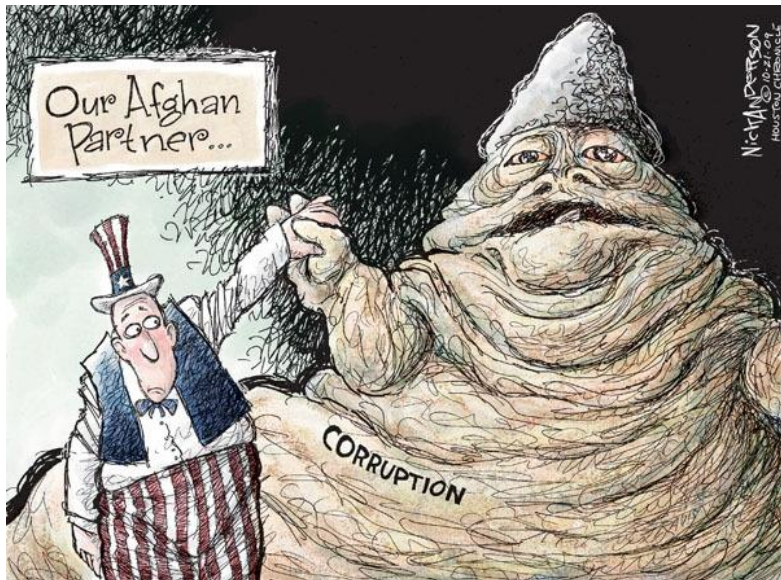

©Clay Bennett.

©Clay Bennett.

'For some reason scary movies just don't seem so scary anymore.'

©Clay Bennett.

© Clay Bennett.

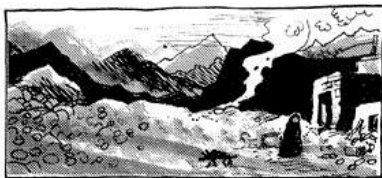

© Lee Judge.

Judge @KAWAN@PERSIAN / judge@kfstar.com

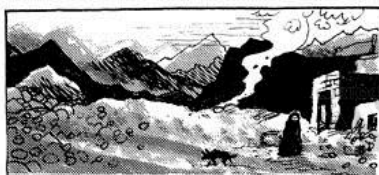
© Lee Judge.

AFGHANISTAN...

AFTER THE MONGOL SURGE...

AFTER THE PERSIAN SURGE...

AFTER THE BRITISH SURGE...

AFTER THE SOVIET SURGE...

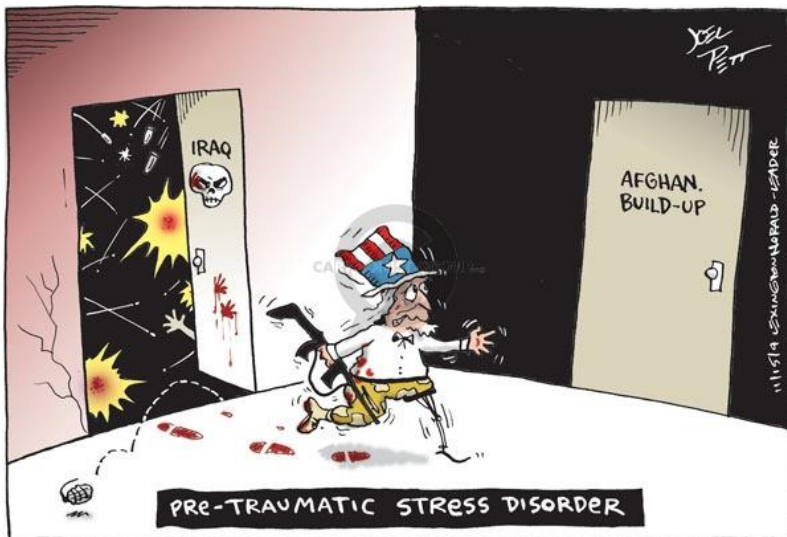

AFGHANISTAN...

© John Deering.

©Clay Bennett.

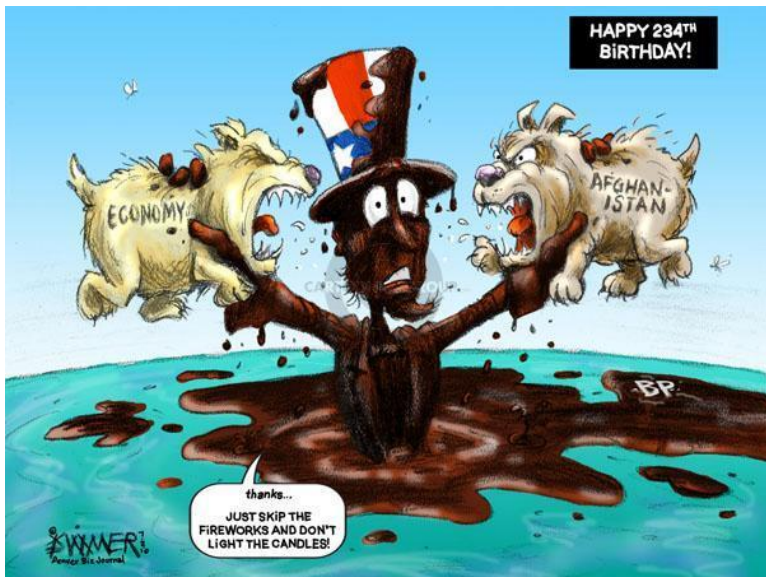

©Joel Pett.

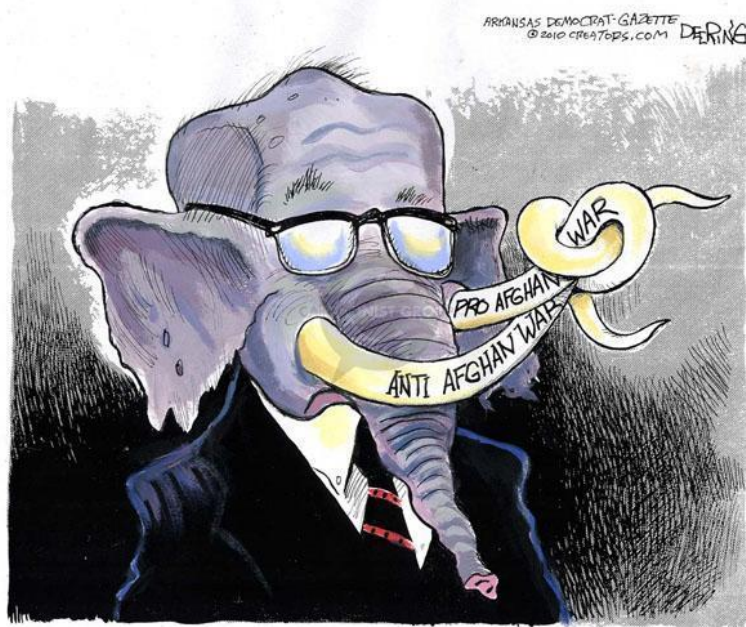

©Clay Bennett.

©Karl Wimer.

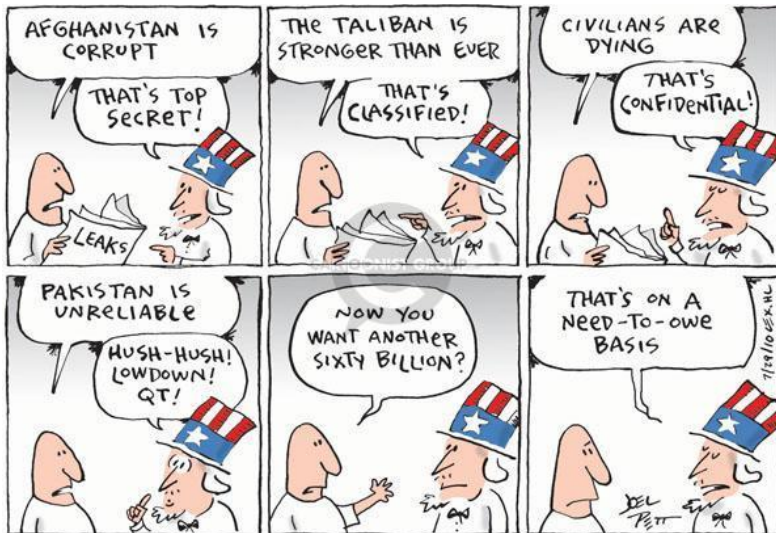
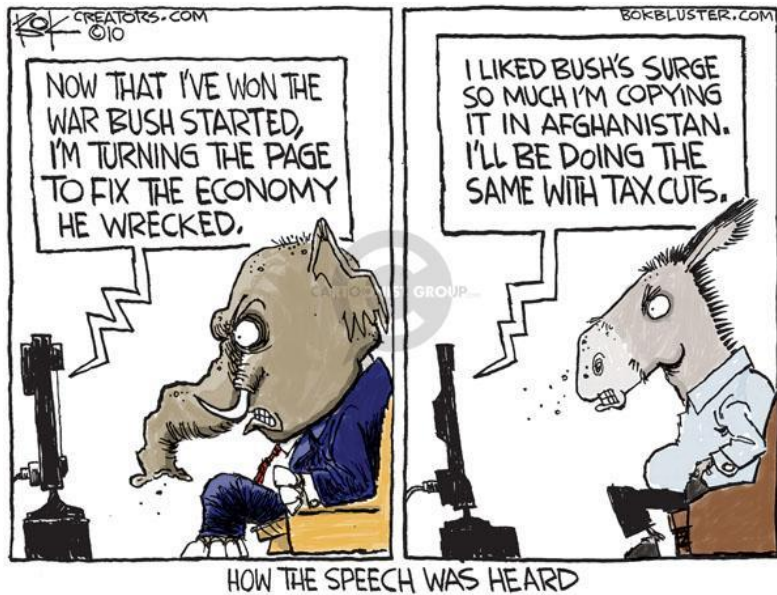
© John Deering.

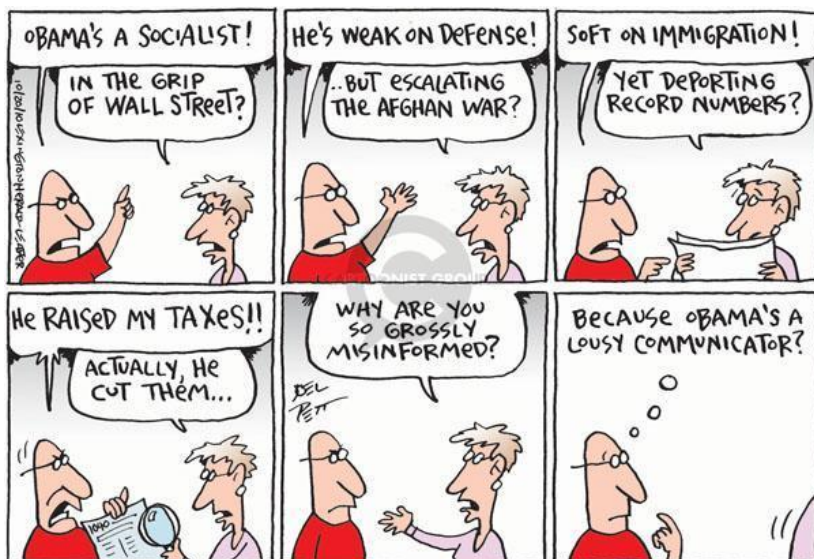
Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Signe Wilkinson

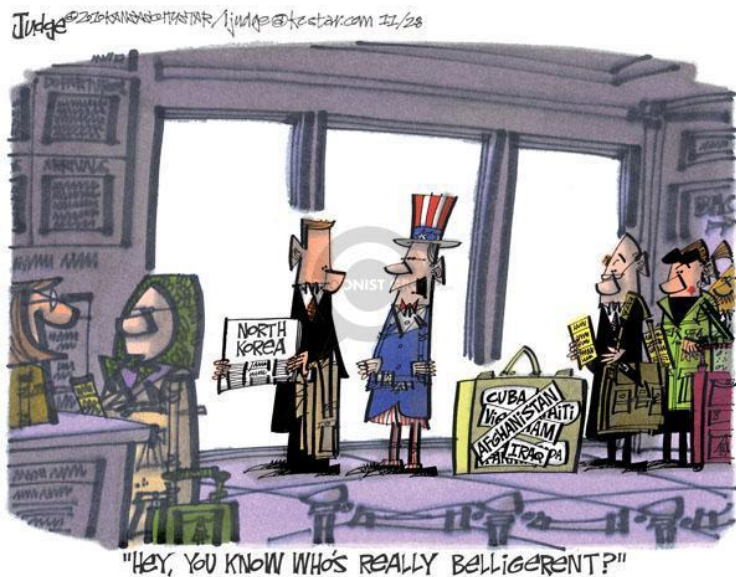
© Joel Pett

© Joel Pett.

© Lee Judge.

© Lee Judge.

CREATORS.COM
© 10

BOKBLUSTER.COM

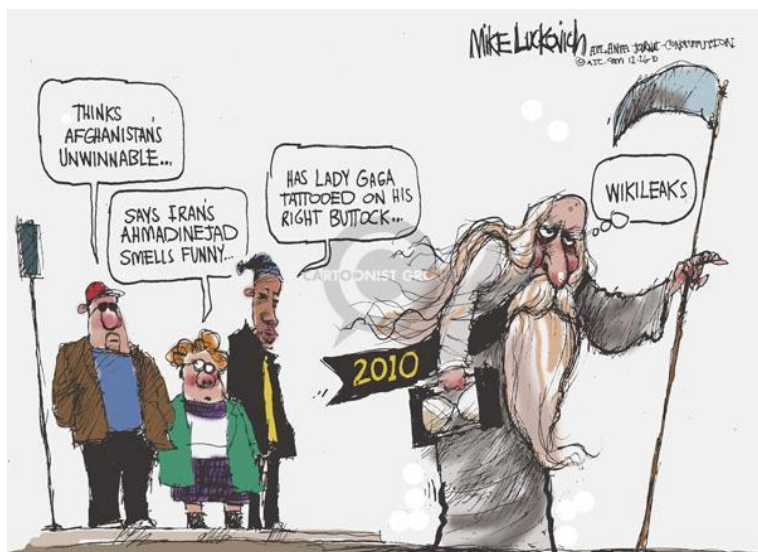
NOT TO MENTION THE AMERICANS WHO ARE FIGHTING AND DYING FOR THESE NUTS!

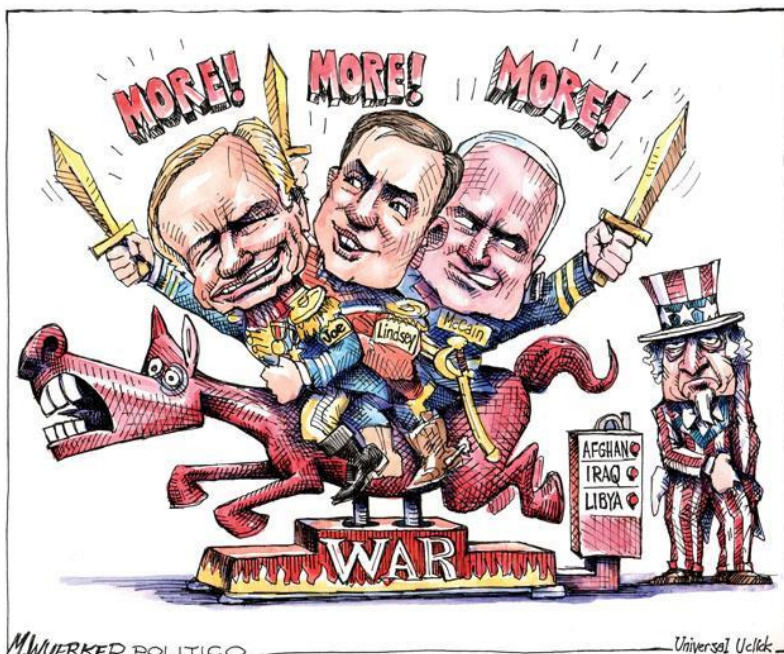
Geography Lesson

Copyright Mike Luckovich.

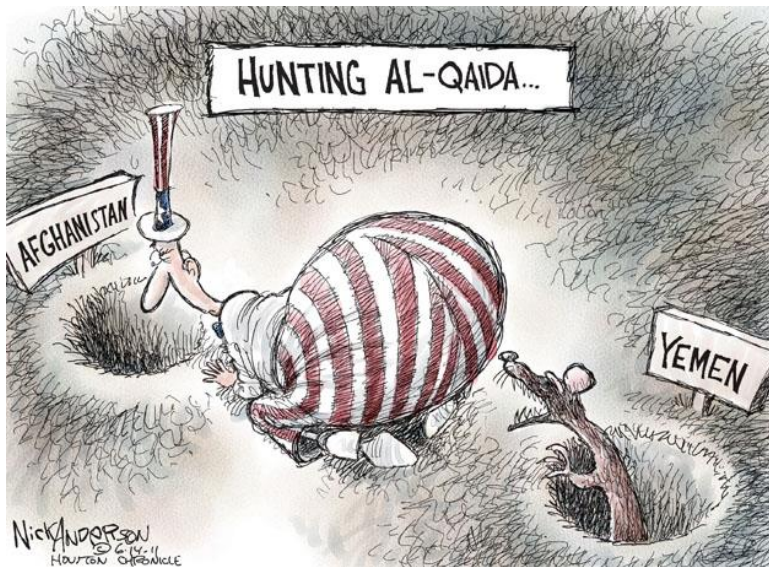

Copyright by Matt Wuerker.

© Joel Pett.

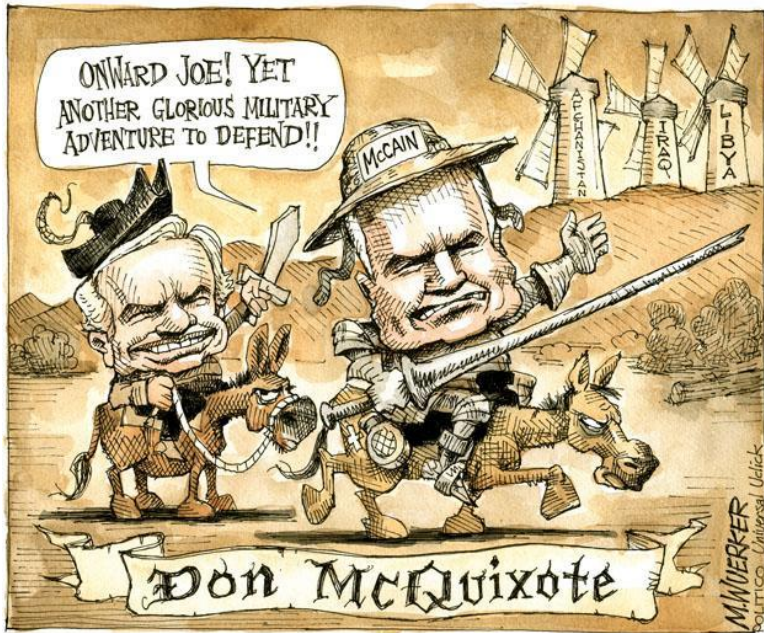

© Joel Pett.

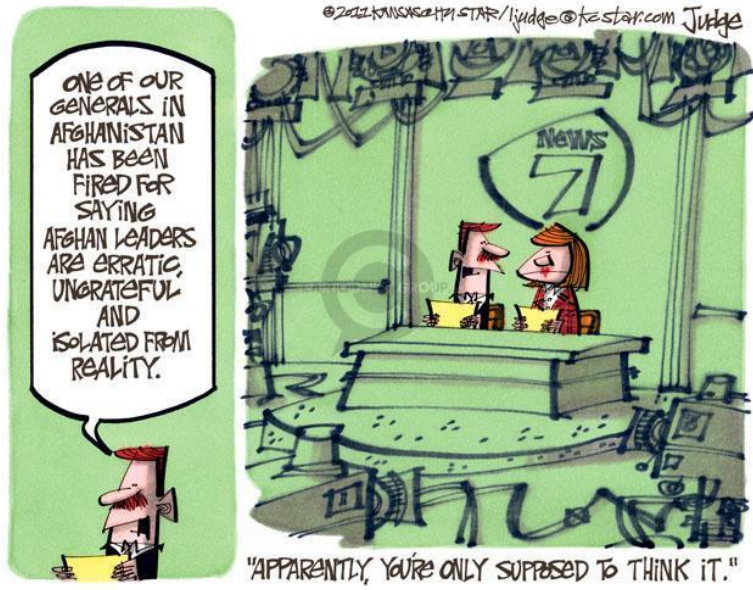

© Gary Varvel.

garyvarvel.com

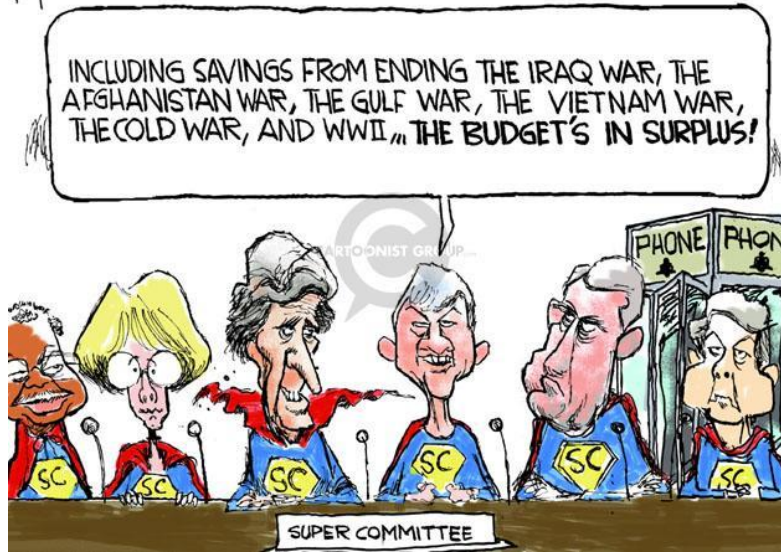
Copyright by Matt Wuerker.

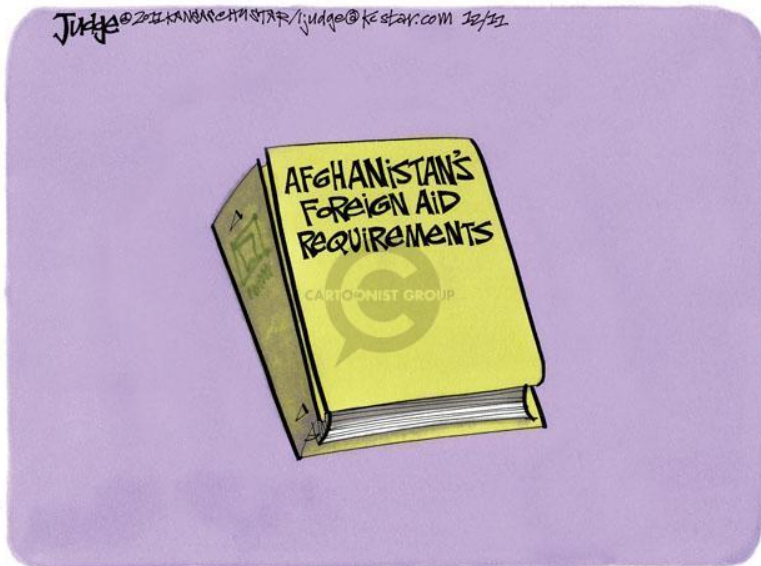
© Lee Judge.

CREATORS.COM

BOMBUSTER.COM

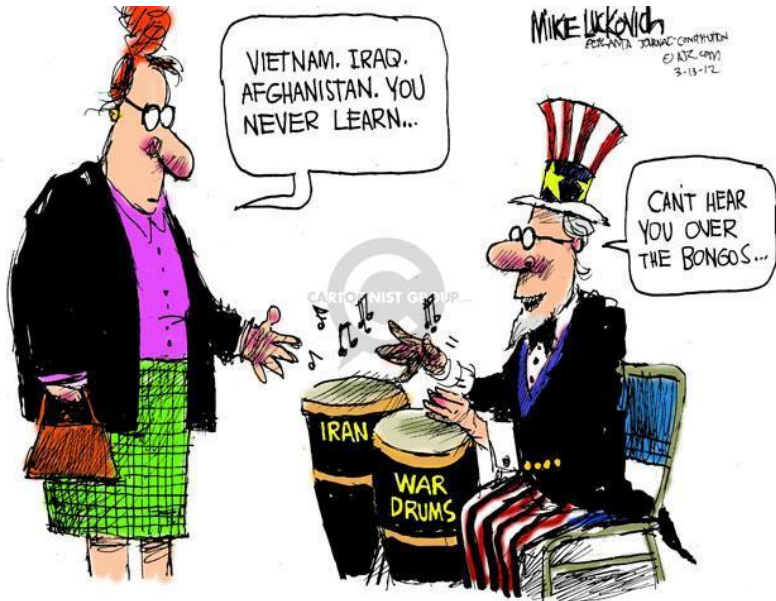

Judge @ ZEEKANGARHETHIPSTAR / judge@kestav.com 2012

SCIENTISTS IDENTIFY ANOTHER BLACK HOLE.

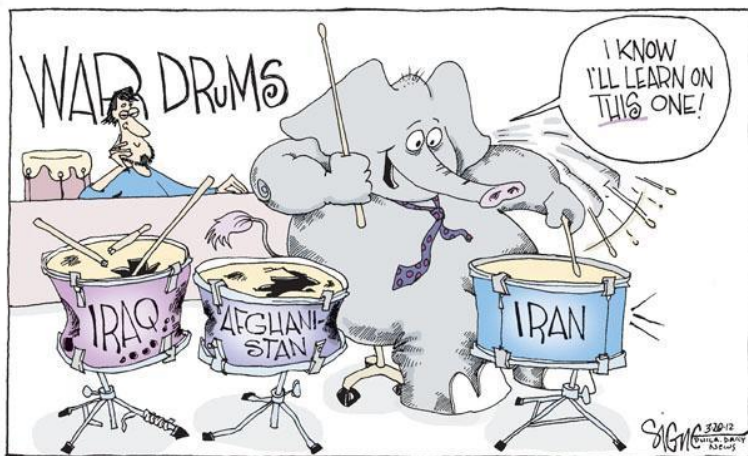
© Lee Judge.

Copyright Mike Luckovich.

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright Mike Luckovich.

Copyright by Signe Wilkinson

Hey, girls... a moment of your time?

Just wanted to ask you, see, we're conducting a poll, cause there's an election coming up... so what do you think about the health care flap and the Supreme Court, and how about that economy, and yikes, all the other problems in Europe and Asia, are you voting for Obama or Romney? and who do you favor in the local elections, like for senator from your state or in your district, and what about Afghanistan? Sudan? Greece? Mali? What a bummer, huh? Mali? No, not Molly...

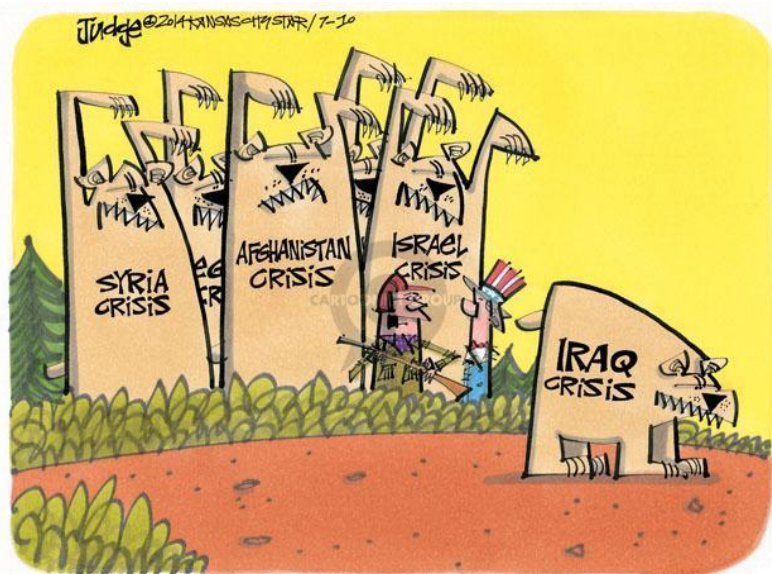

©Jeff Danziger.

REMEMBERING the FALLEN...
IN FOREIGN WARS... ..and AT HOME

Copyright by Signe Wilkinson

"SO WHY SHOULDN'T WE FOCUS ALL OF OUR ATTENTION ON IRAQ?"

© Lee Judge.

Copyright by Matt Wuerker.

© Gary Varvel.

© Joel Pett.

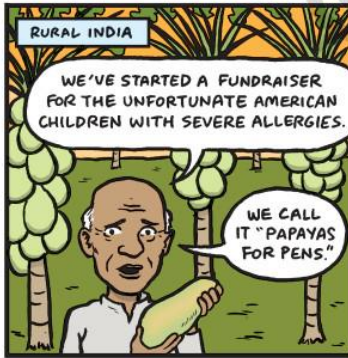
©Charrrn Bell.

Copyright by Matt Wuerker.

Copyright by Sigra Wilkinson

©Jen Sorensen

© 2016 Jen Sorensen www.jensorensen.com Twitter: @JenSorensen

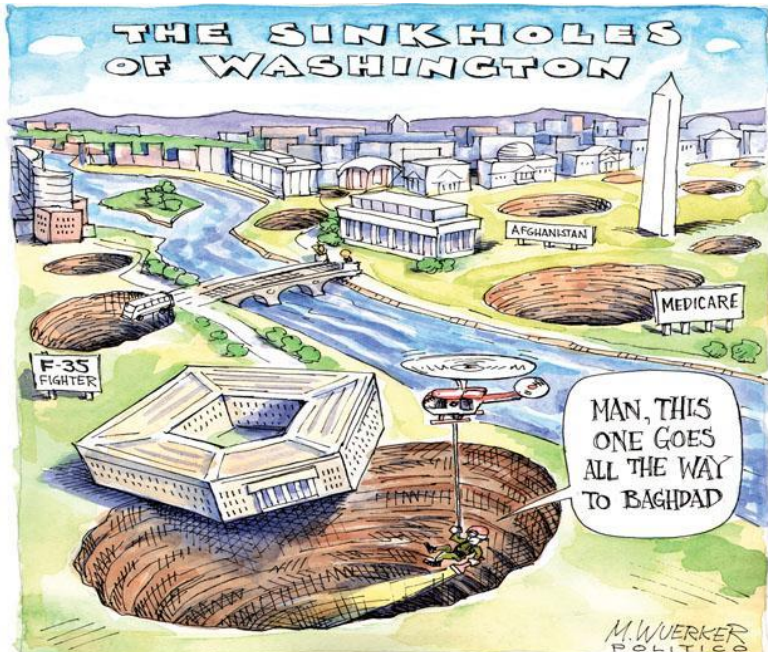
Copyright by Signe Wilkinson

Marathon

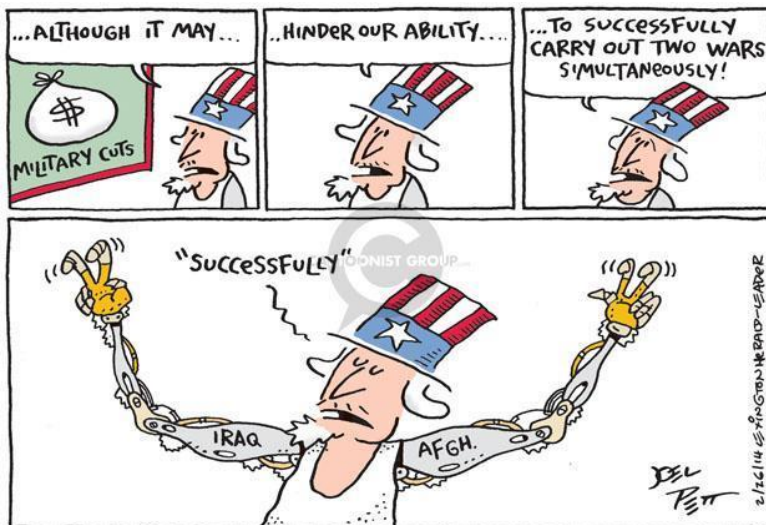

DANZIGER
NYTSICWS Apr 16 2013 (6597)

©Jeff Danziger.

Copyright by Matt Wuerker.

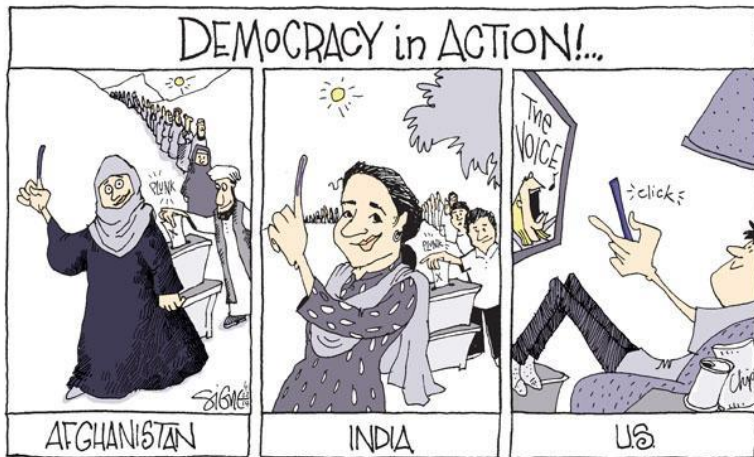

© Joel Pett.

Copyright by Steve Kelley.

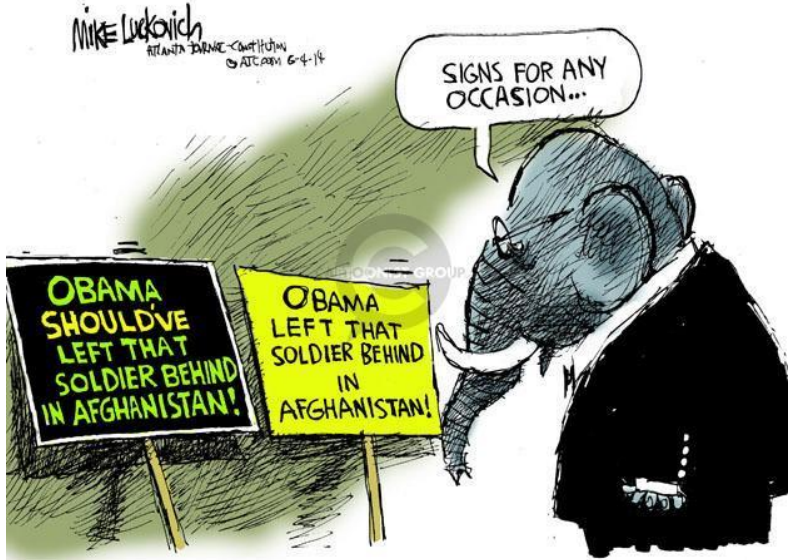

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright Lisa Benson

Copyright Mike Luckovich.

© Joel Pett.

Chattanooga Times Free Press Bennett

© Clay Bennett.

The War Comes Home

SO ED KNOWS THIS GUY WHOSE FATHER WORKS WITH A WOMAN WHOSE SON IS MARRIED TO A WOMAN WHOSE BROTHER IS LIKE IN THE ARMY AND MIGHT BE SENT OVER TO LIKE AFGHANISTAN. WHATEVER...

HE'S REALLY WORRIED.

Aug 23 2017 (8432)
DANZIGER
The Rutland Herald
Washington Post Writers Group

©Jeff Danziger.

Bush Administration Secretary of Defense
Donald Rumsfeld Says Even a
"Trained Ape"
Could have Gotten
a Status-of-Forces Agreement
with Afghanistan

WELL, WE GOT ONE...

NYTS/CWS Mar 27 2014 (5970)

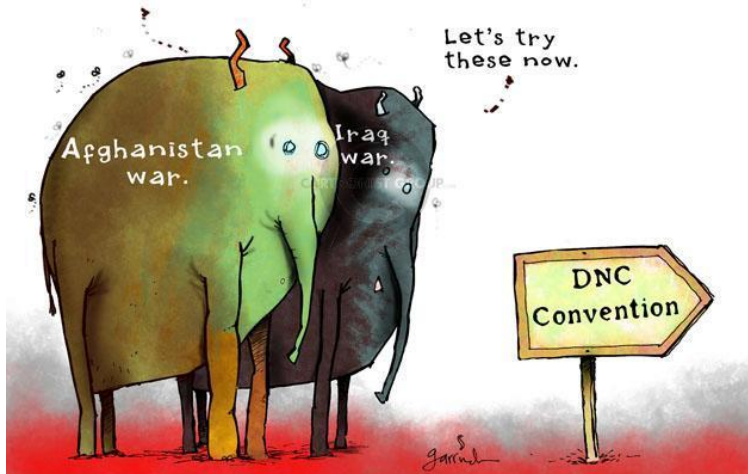
DANZIGER

©Jeff Danziger.

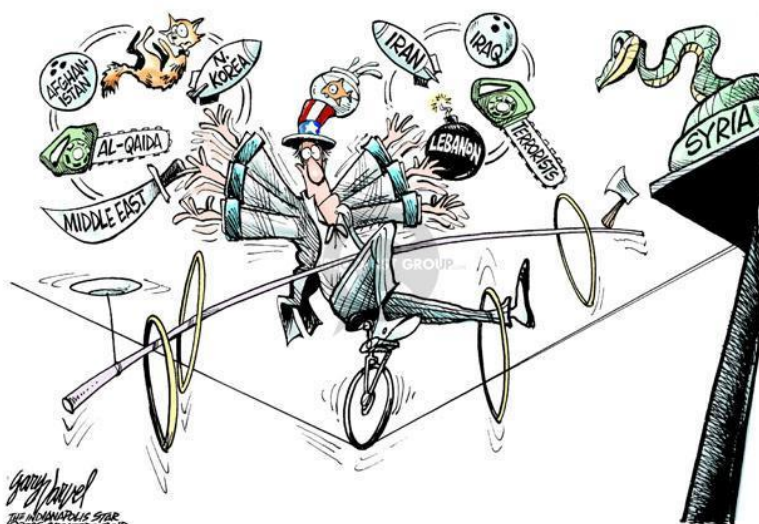
Well, if you want to be mentioned
as part of the crisis, don't go
to a Republican gathering.

Let's try
these now.

©Gustavo Rodriguez.

قبرستان امپراتوری ها / ۱۶۷

© John Deering.

© Gary Varvel.

©Jen Sorensen

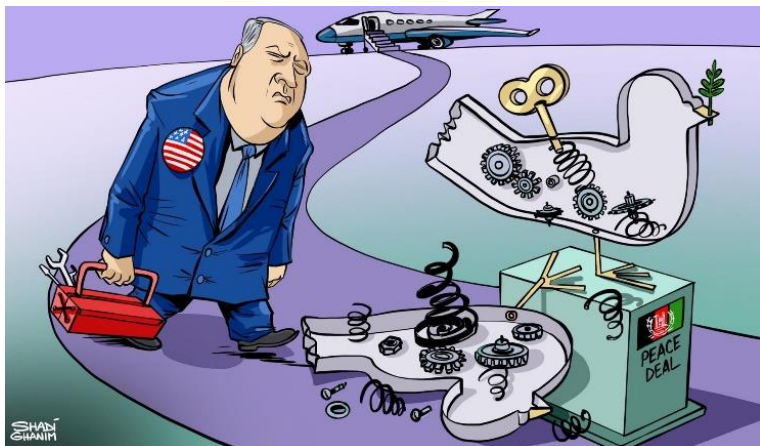
Copyright by Signe Wilkinson

DAVE GRANLUND © www.davegranlund.com

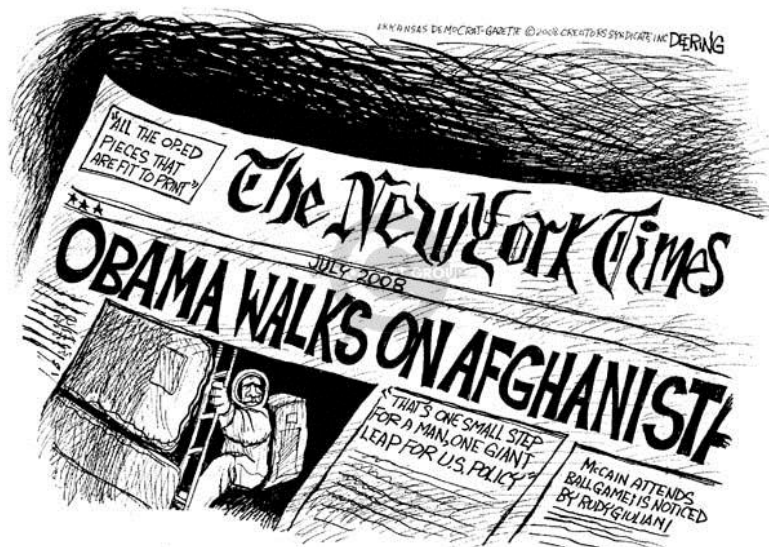

© John Deering.

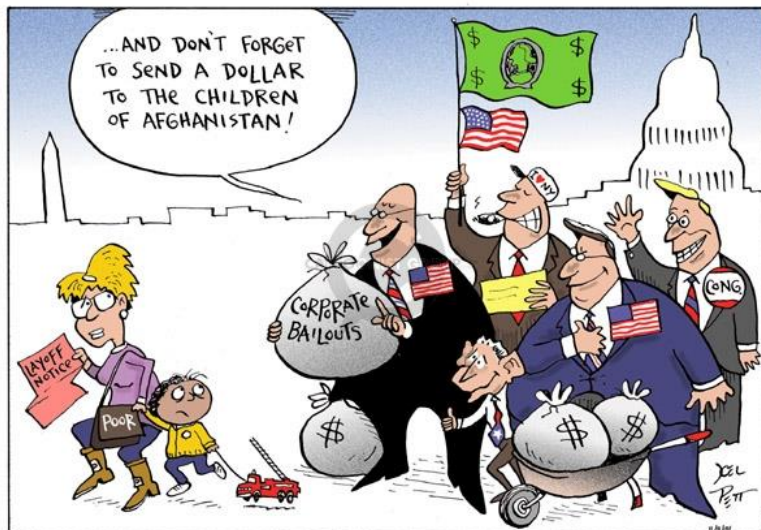
© John Deering.

© Joel Pett.

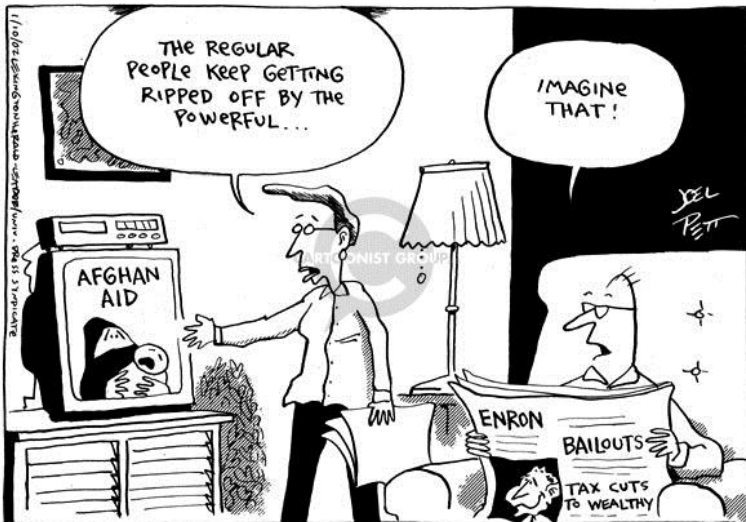
© Joel Pett.

© Joel Pett.

© Joel Pett.

© Joel Pett.

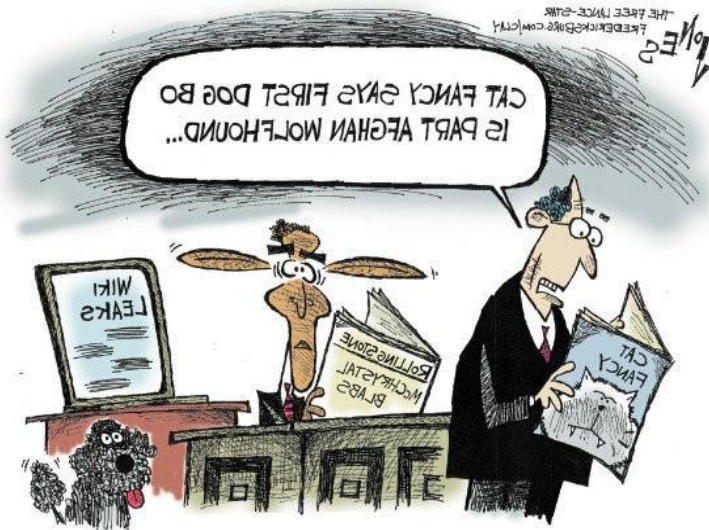

© Joel Pett.

© Joel Pett.

"I told him it was an Afghan rug."

Copyright by Matt Wuerker.

Search ID: bron3346

"It's nice to know our son died for a cause."

places-
Events Different (but similar)
VIETNAM   AFGHANISTAN

1 seeking exit strategy 2 Gorilla warfare 3 unpopular in the U.S. and around the world 4 substantial civilian and U.S. troop casualties		1 Seeking exit strategy 2 Gorilla warfare 3 unpopular in the U.S. and around the world 4 substantial civilian and U.S. troop casualties

shaped much different

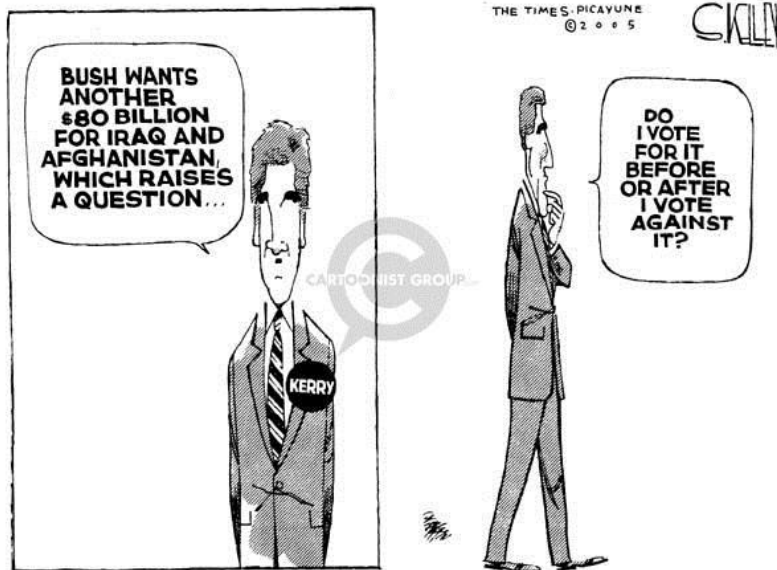
ED FISCH

Search ID: efin1948

"Wow, the Nobel Peace Prize for me?
Now that's a CONVENIENT TRUTH!"

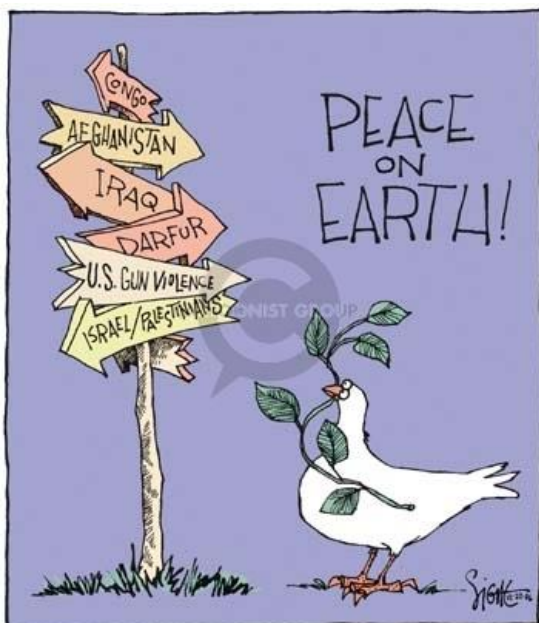

Copyright by Steve Kelley.

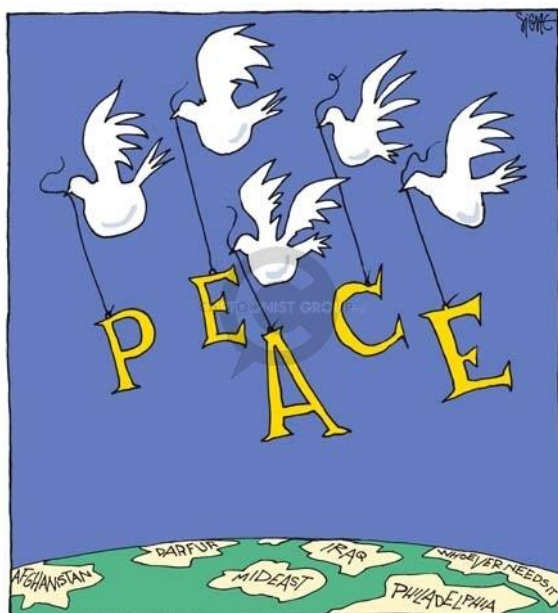

Copyright by Steve Kelley.

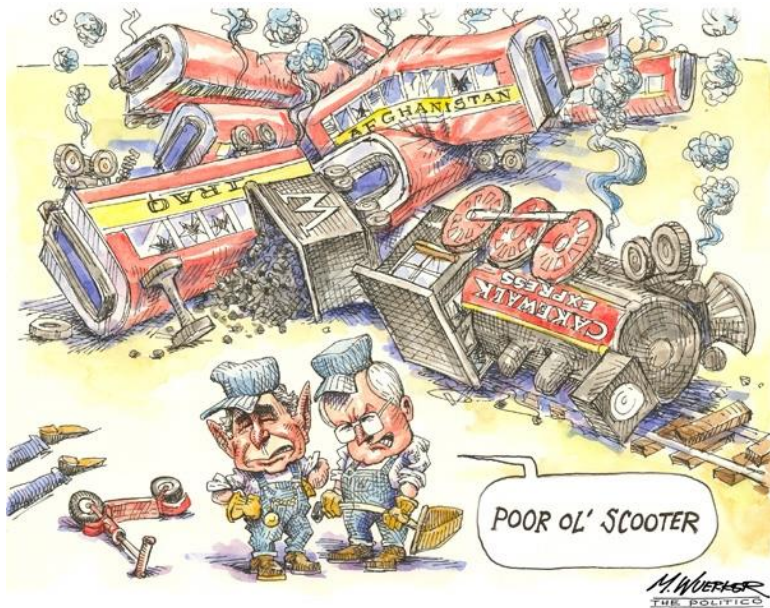

Copyright by Signe Wikinson

Copyright by Signe Wikinson

Copyright by Matt Wuefker.

www.shutterstock.com · 1590563773

 alamy stock photo

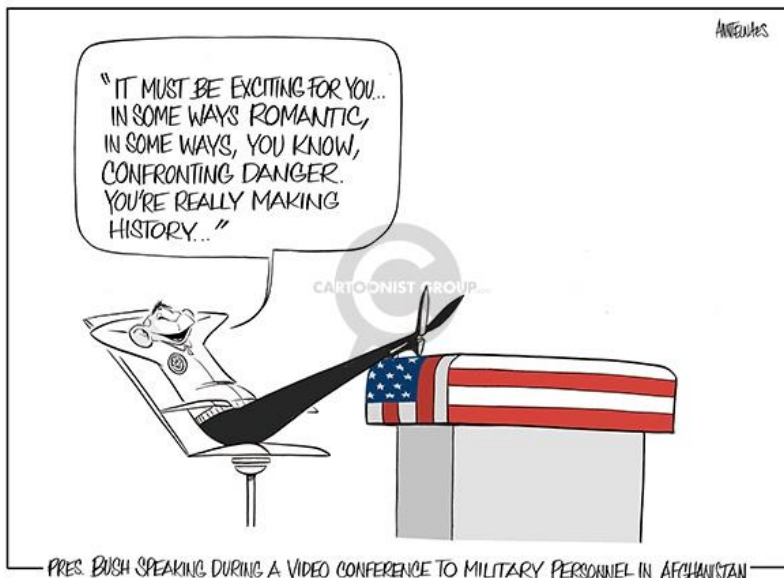

 shutterstock photo

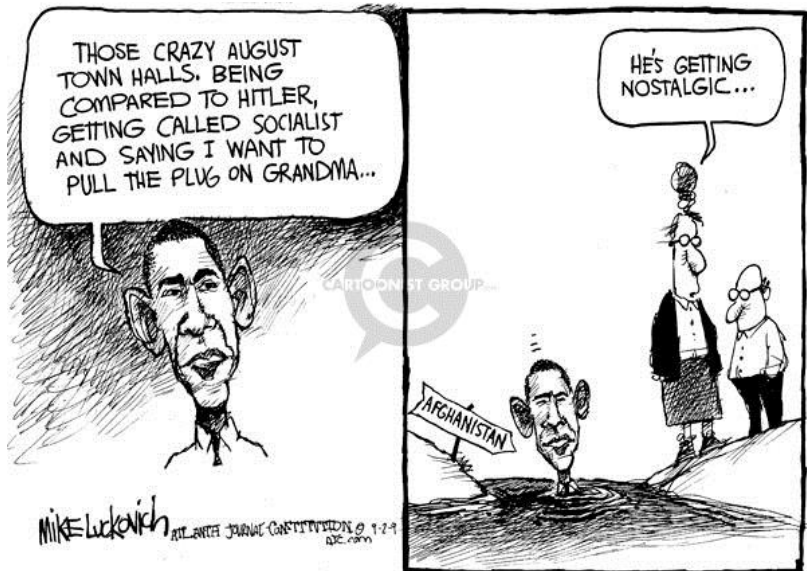

او با ما

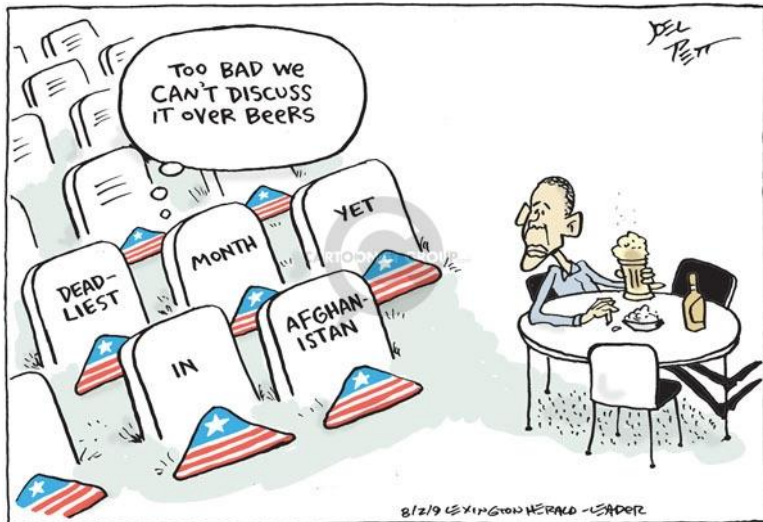
Copyright by Ann Teinaes

Copyright Mike Luckovich.

Copyright by Signe Wilkinson

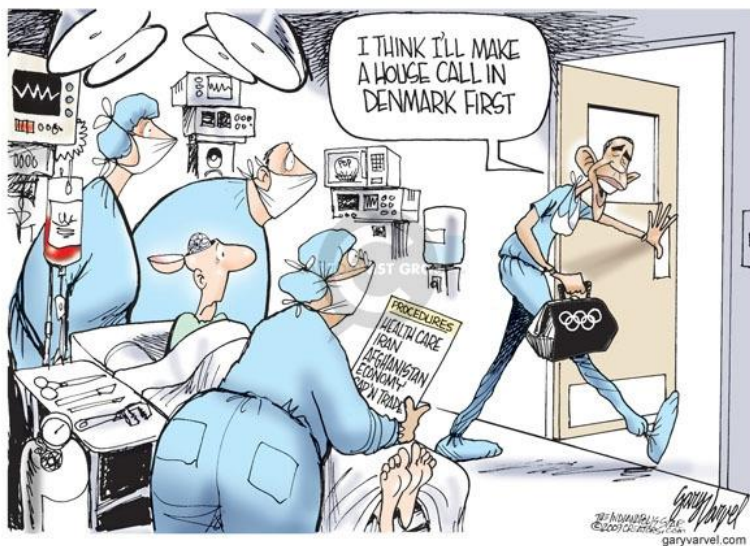
© Joel Pett.

© Karl Wimer.

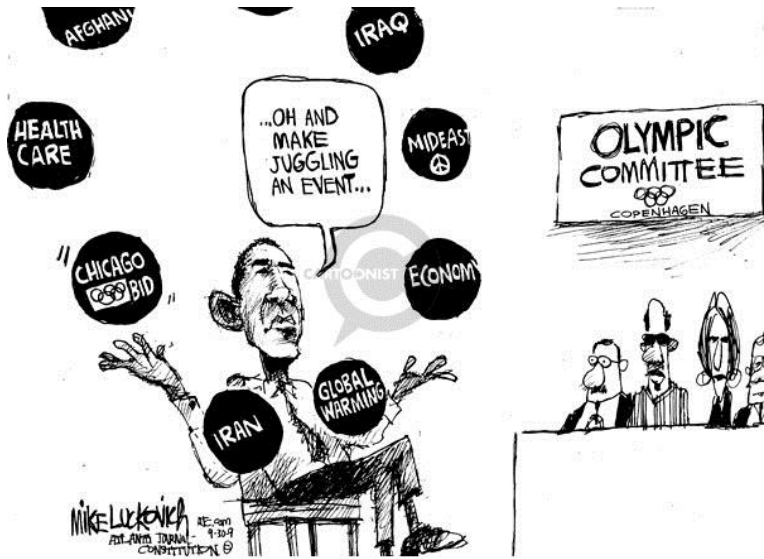

© Joel Pett.

© Gary Varvel.

Copyright Mike Luckovich.

The Agony of DEFEAT

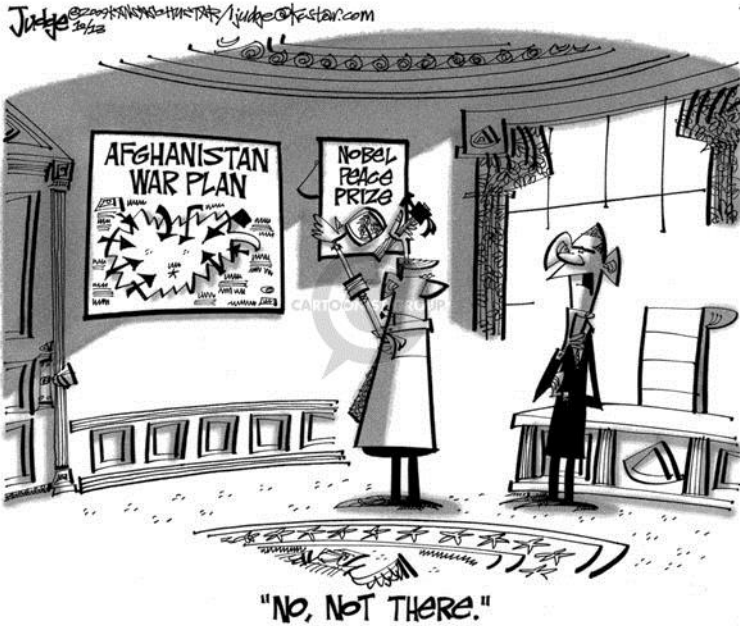
Gary Varvel
THE INDEPENDENT PRESS
© GARY VARVEL.COM

© Gary Varvel.

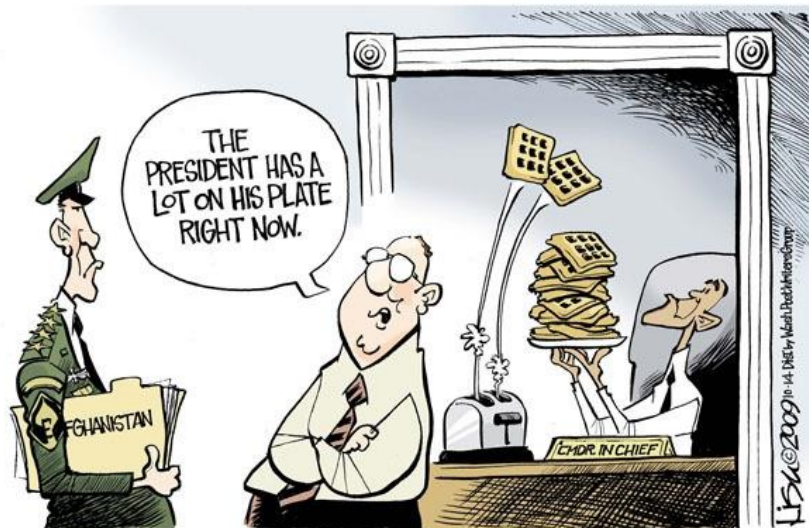
Copyright by Signe Wilkinson

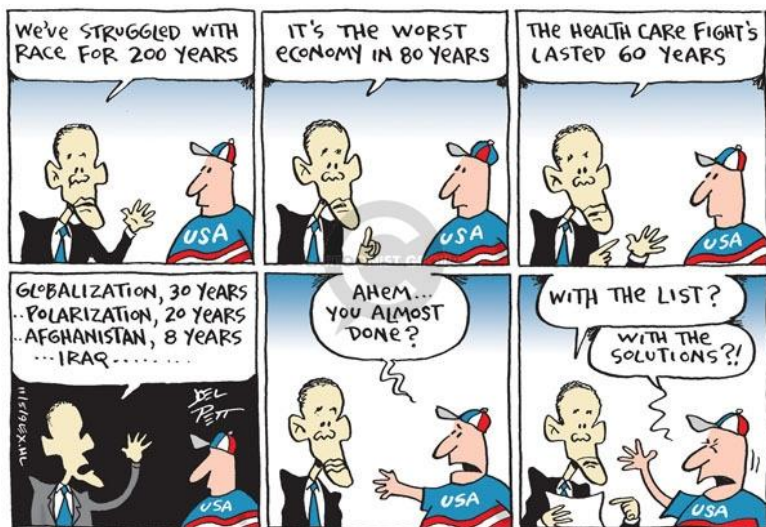
© Lee Judge.

Copyright by Matt Wueker.

Copyright Lisa Benson

© Lee Judge.

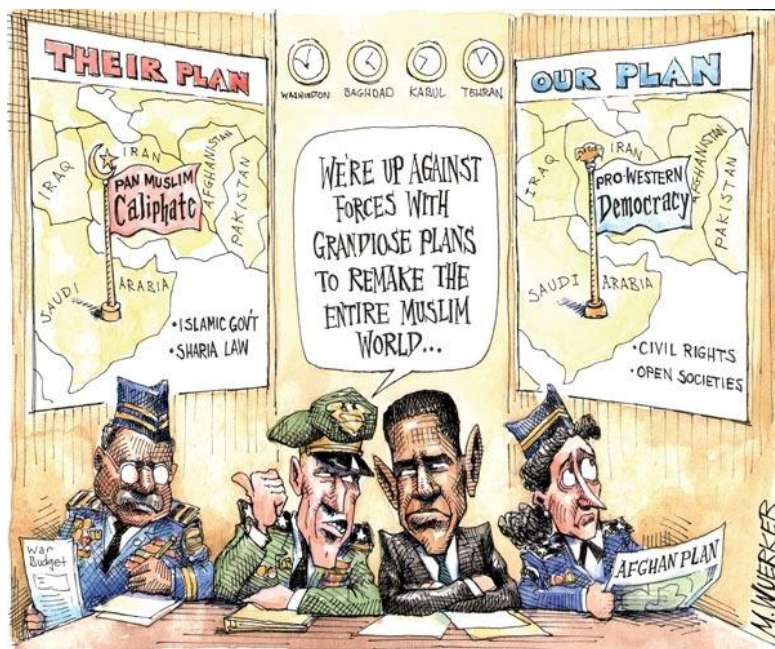
© Gary Varvel.

Copyright Lisa Benson

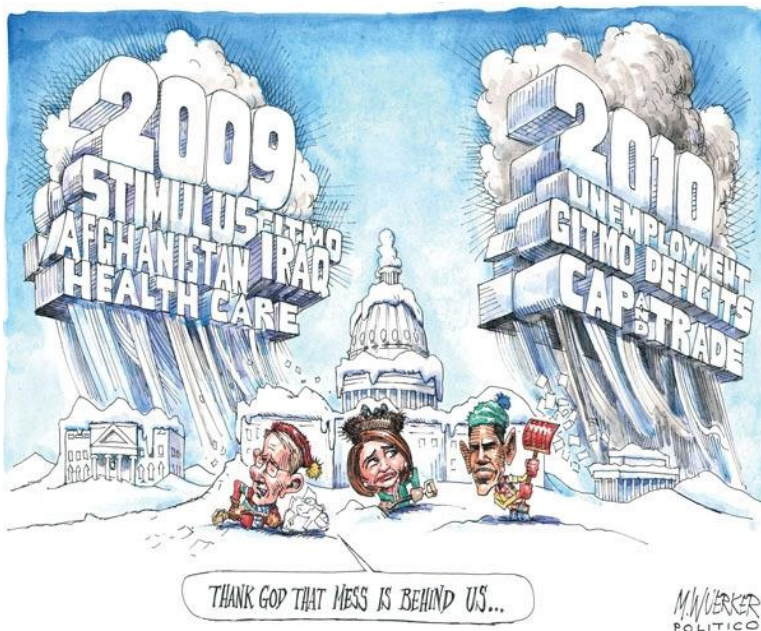
© Lee Judge.

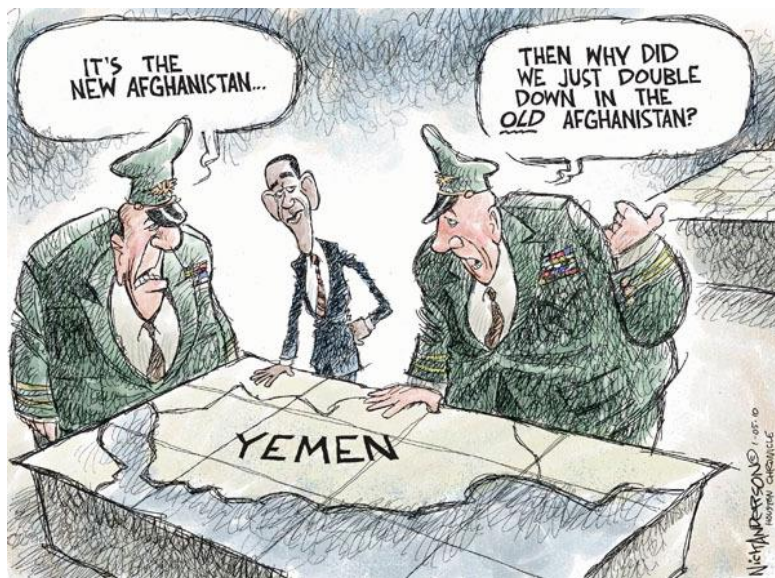
Copyright by Matt Wuerker.

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Matt Wueker.

قبرستان امپراتوری ها / ۲۰۳

"AND THEN ONCE WE GET RID OF THE BAD GUYS..."

© Lee Judge.

به کوشش مصطفی عمرزی

قبرستان امپراتوری ها / ۲۰۴

"IT'S STARTING TO LOOK LIKE NOVEMBER 6TH, 2012."

© Lee Judge.

Copyright Mike Luckovich.

به کوشش مصطفی عمرزی

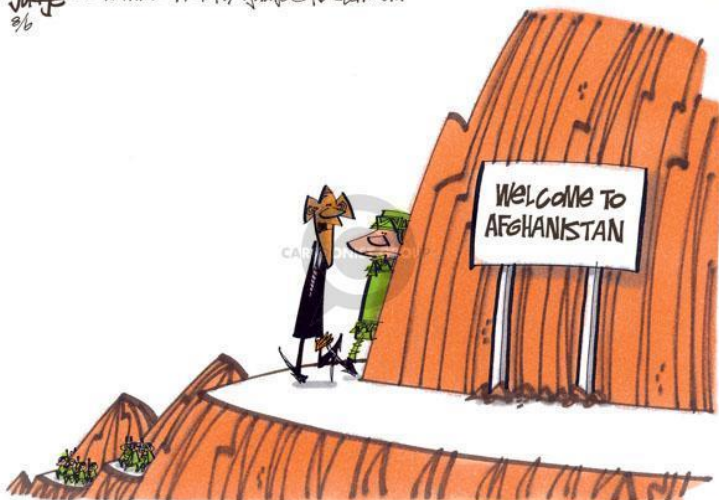
قبرستان امپراتوری ها / ۲۰۵

"BDD... I WAS UNDER THE IMPRESSION IT WAS AN ARID CLIMATE."

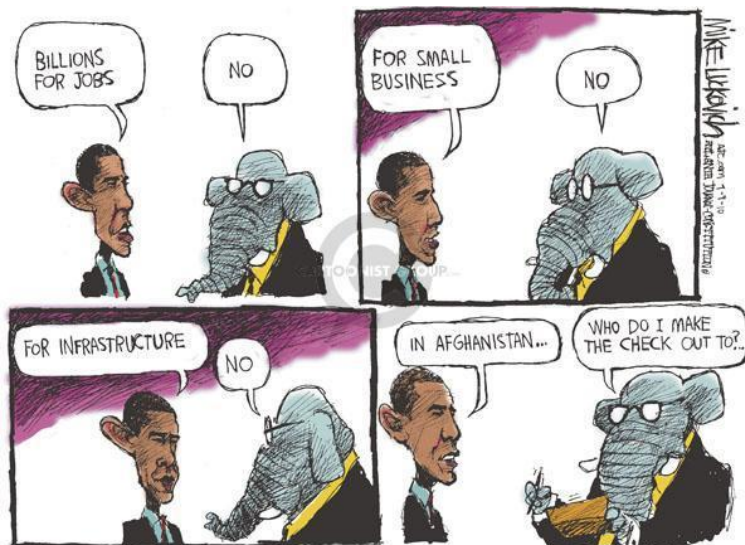
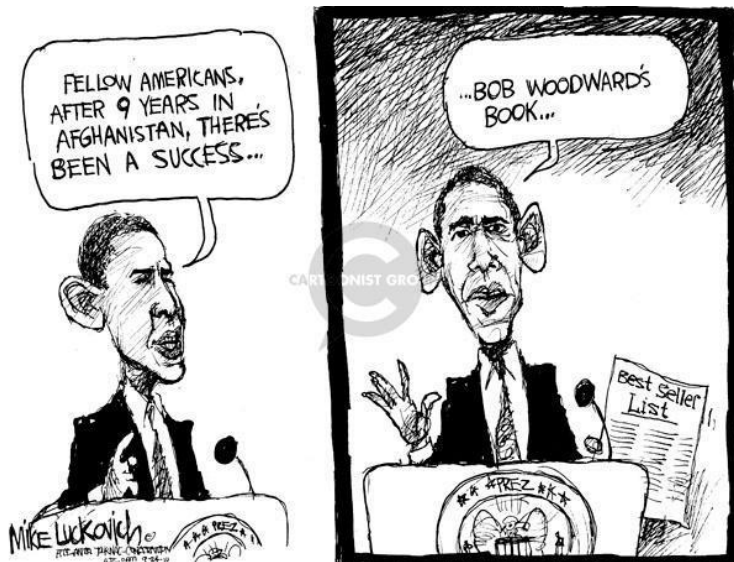
© Lee Judge.

Judge @ Zikankhahastar / judge@ketab.com 3/6

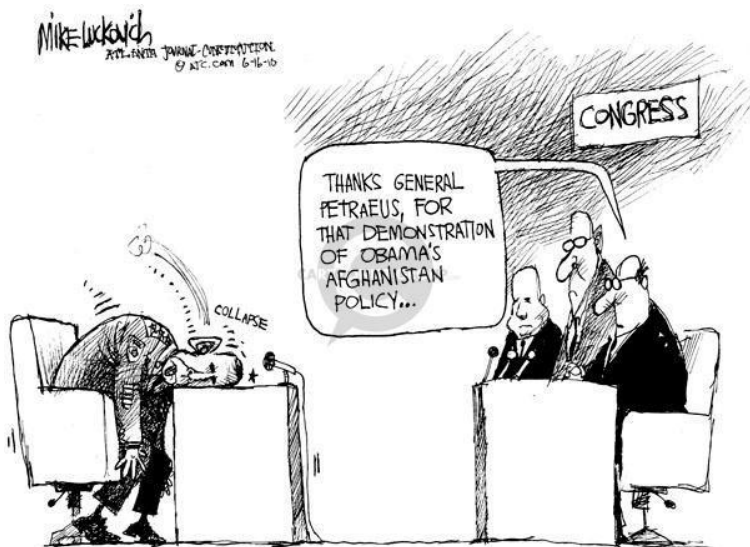

"I WANDER WHY PEOPLE AREN'T MORE EXCITED THAT WE'RE LEAVING IRAQ."

© Lee Judge.

قبرستان امپراتوری ها / ۲۰۷

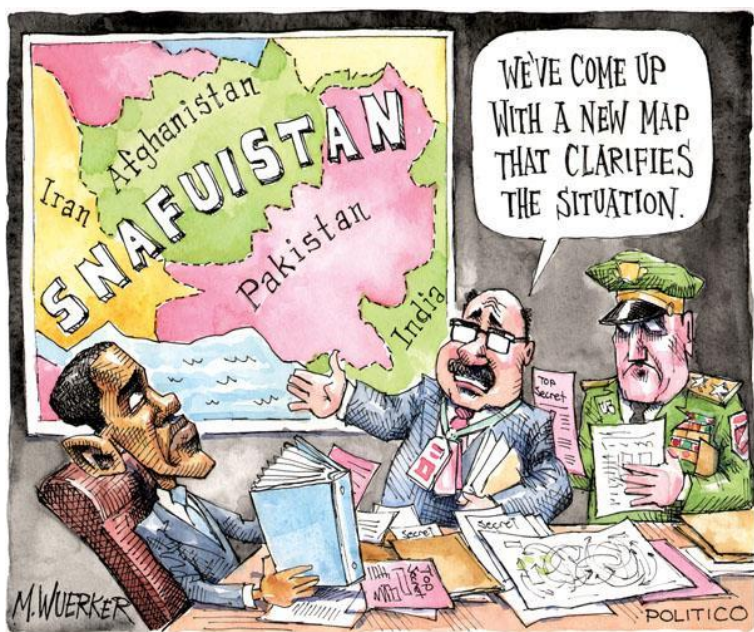

Copyright Mike Luckovich.

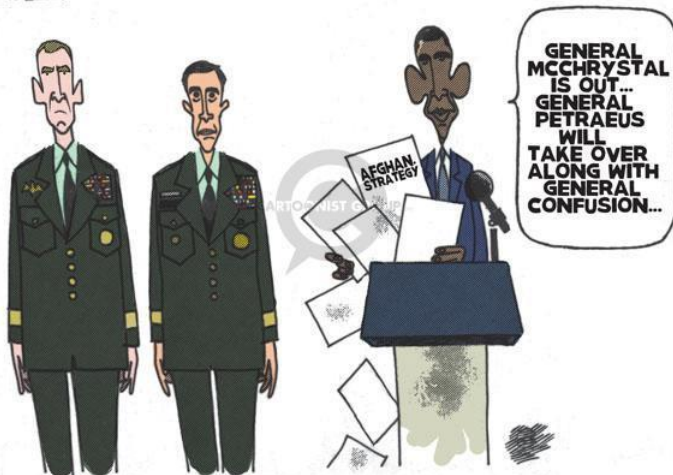
© Lee Judge.

به کوشش مصطفی عمرزی

Copyright by Matt Wuerker.

SKILL THE TIMES · PICAYUNE
2 0 1 0

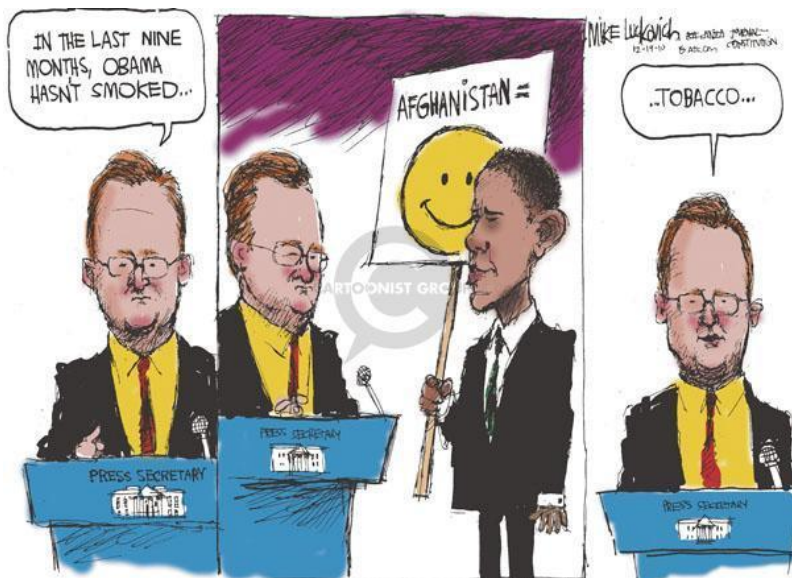
Copyright by Steve Kelley.

Judge @ketabton.com/artist/judge@ketabton.com 10/19

"I DON'T KNOW, I WOULDN'T WANT TO DO ANYTHING CONTROVERSIAL."

© Lee Judge.

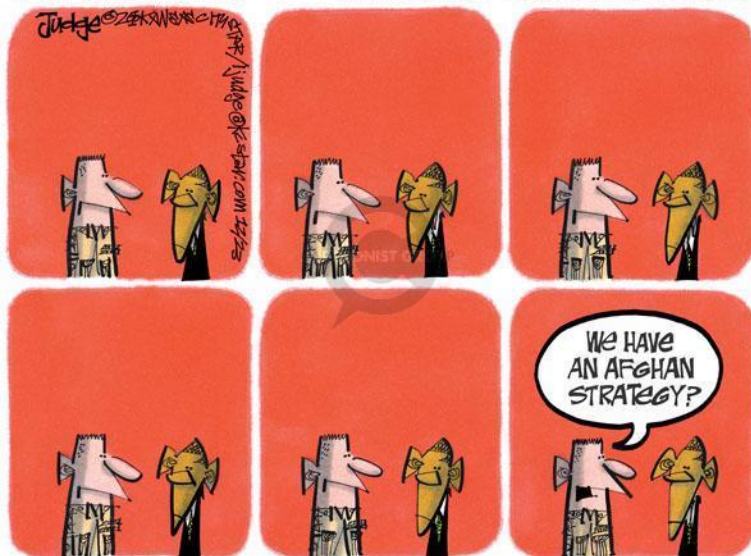

Copyright Mike Luckovich.

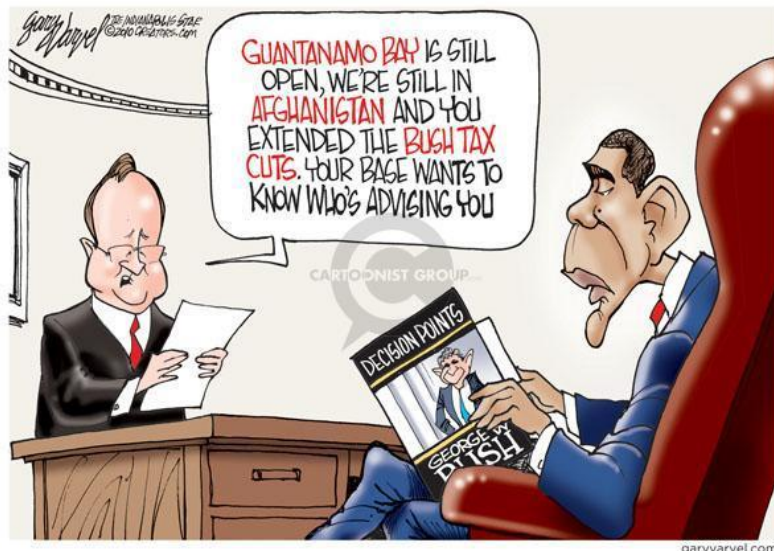
Copyright by Signe Wilkinson

HOW THE REVIEW OF OUR AFGHAN STRATEGY BEGAN...

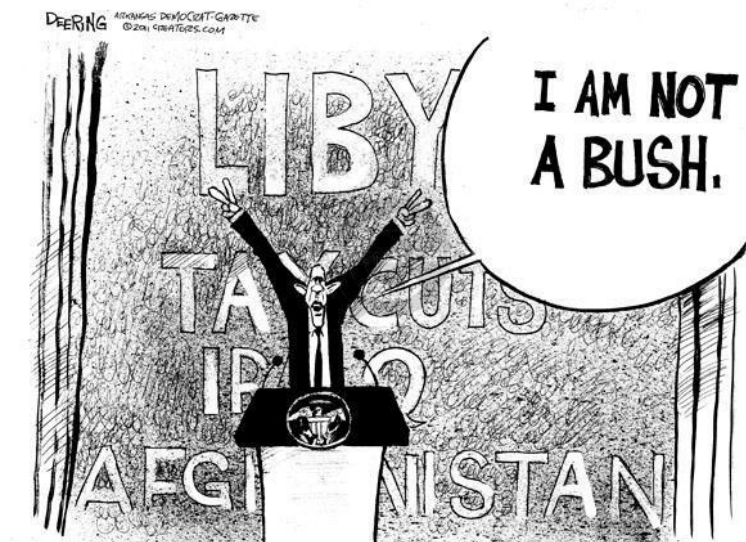

© Lee Judge.

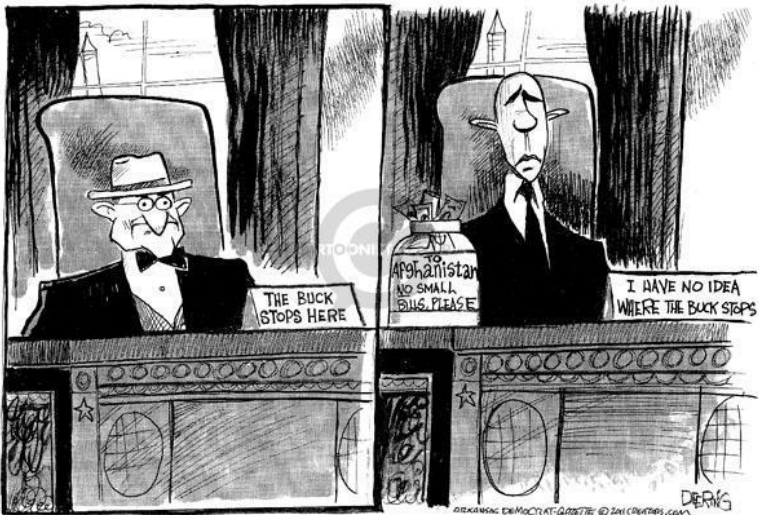
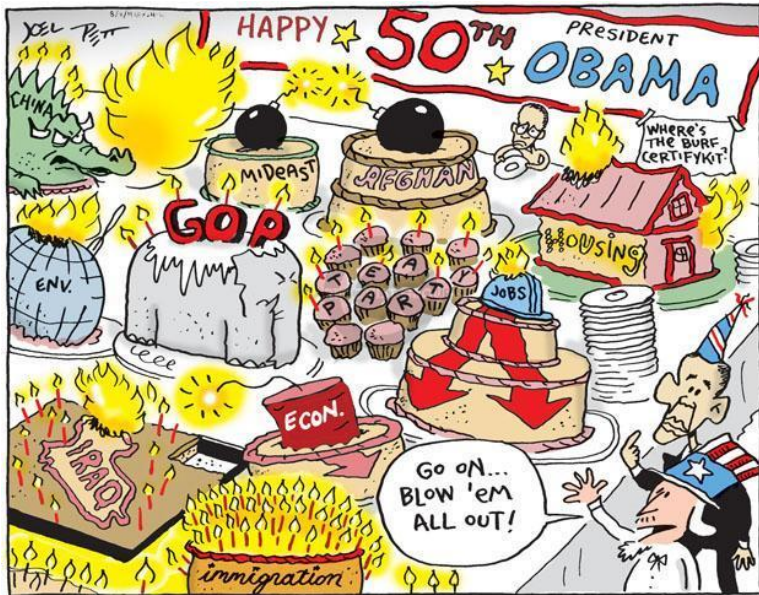

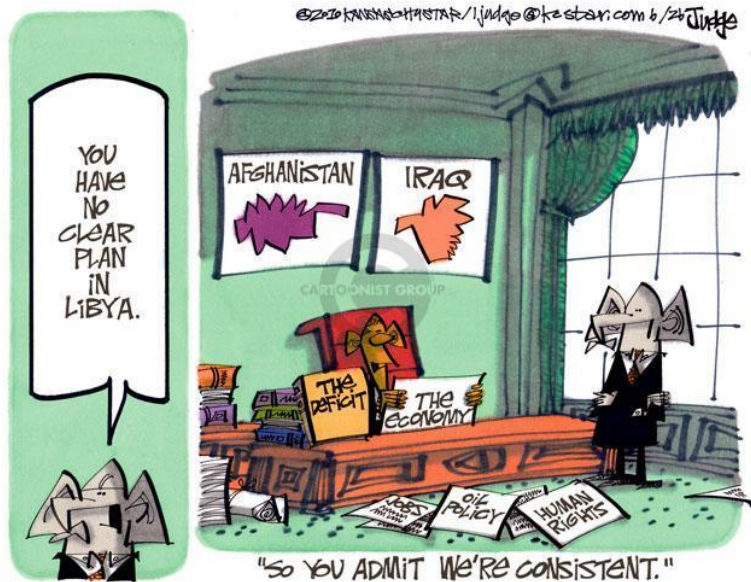

© Gary Varvel.

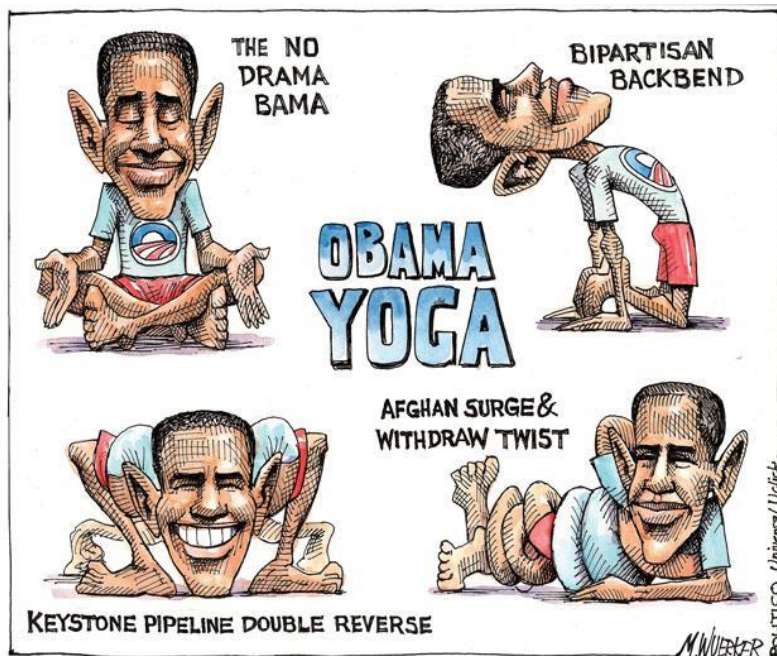
© John Deering.

Copyright Lisa Benson

Copyright by Matt Wuerker.

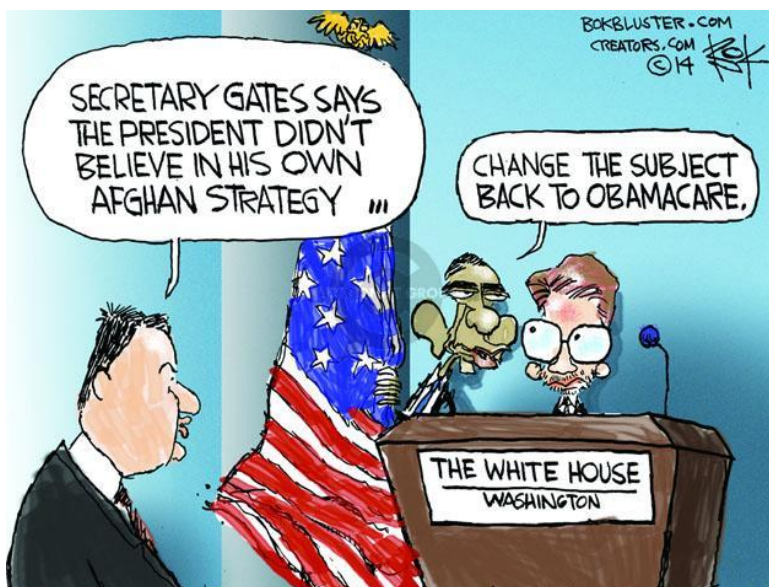
Among Other Issues Karzai and Obama Will Discuss Green-on-Blue Attacks

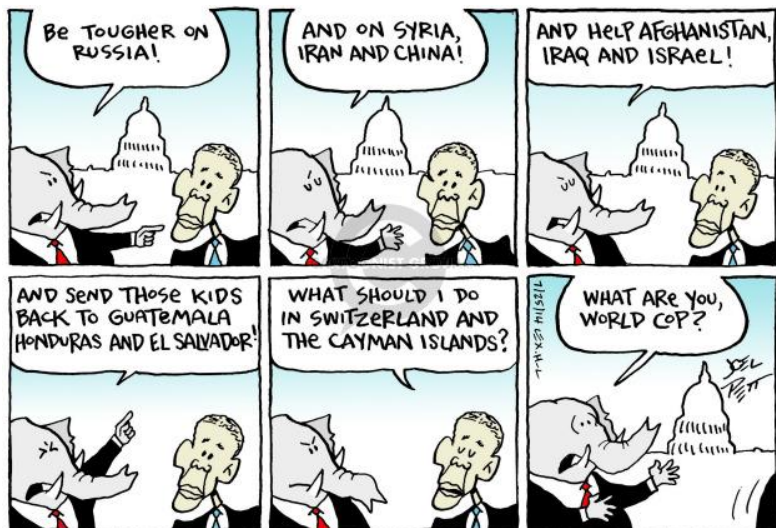

©Jeff Danziger.

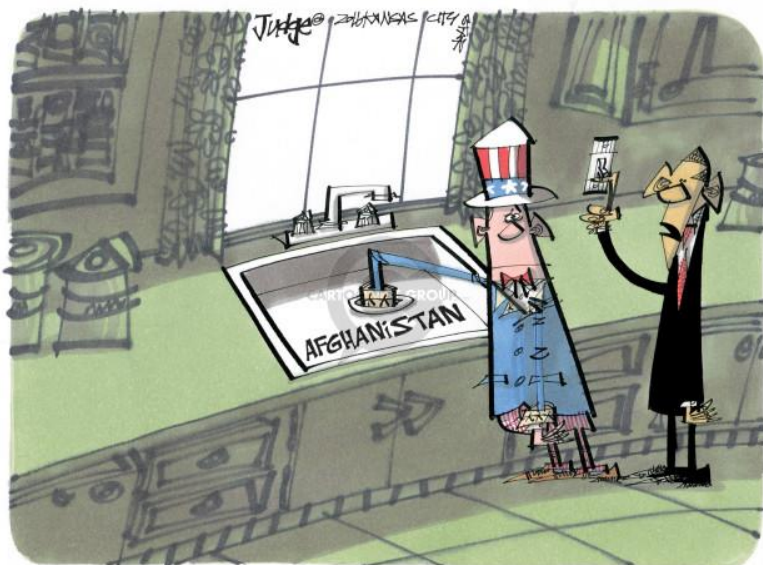

Copyright by Matt Wuerker.

© Joel Pett.

© Leo Judd.

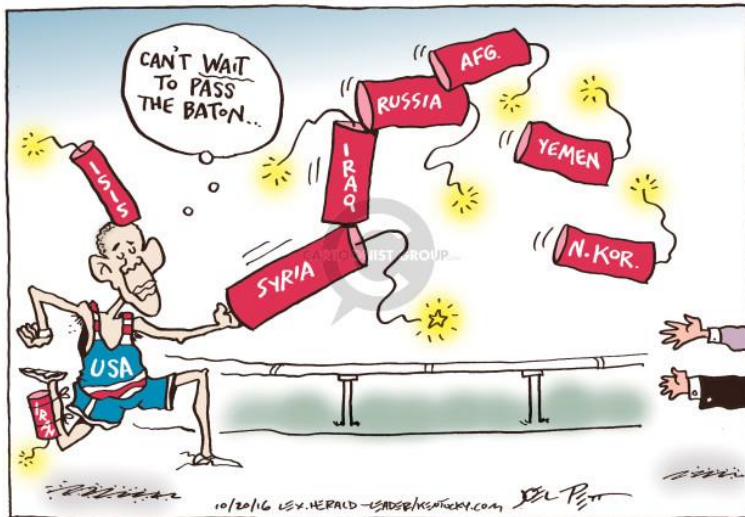
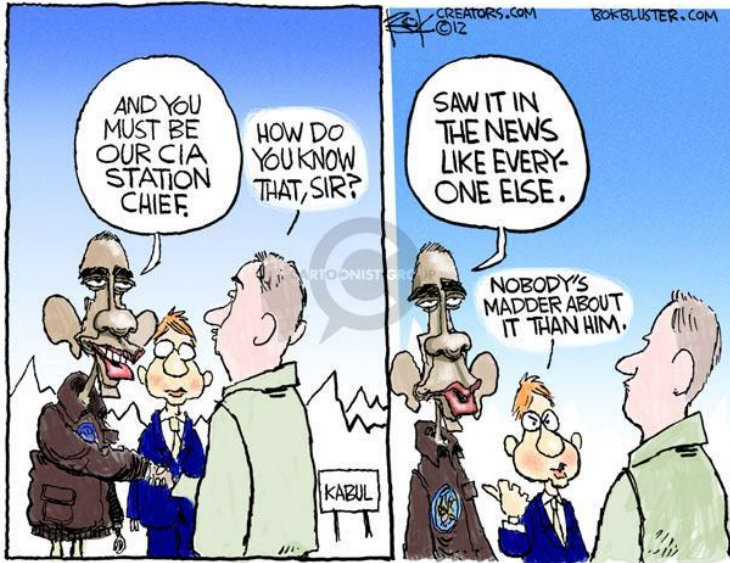
Copyright by Matt Wueker.

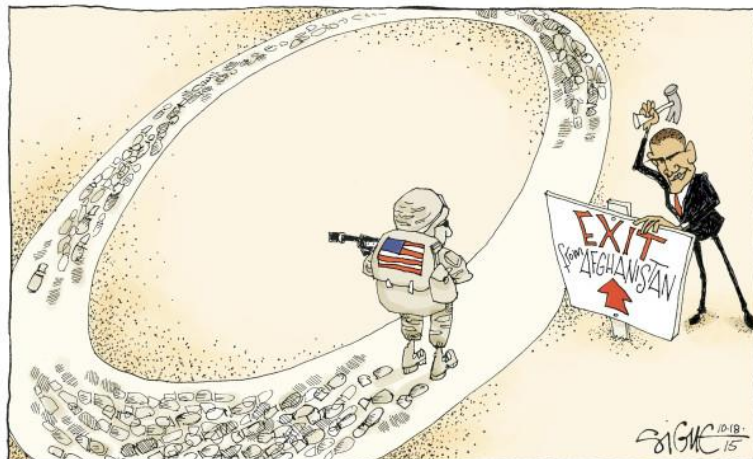
© John Deering.

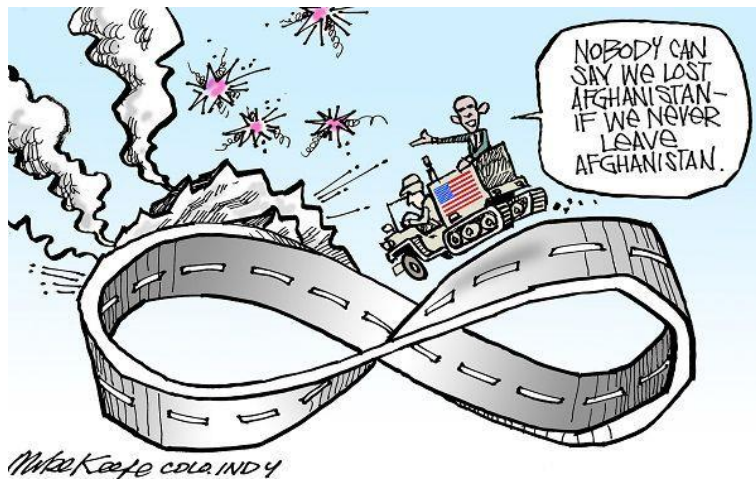
Copyright by Matt Wuerker.

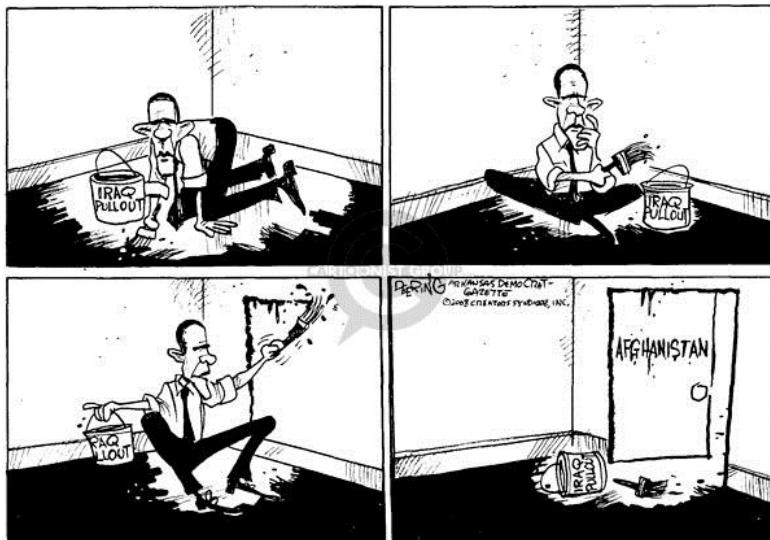
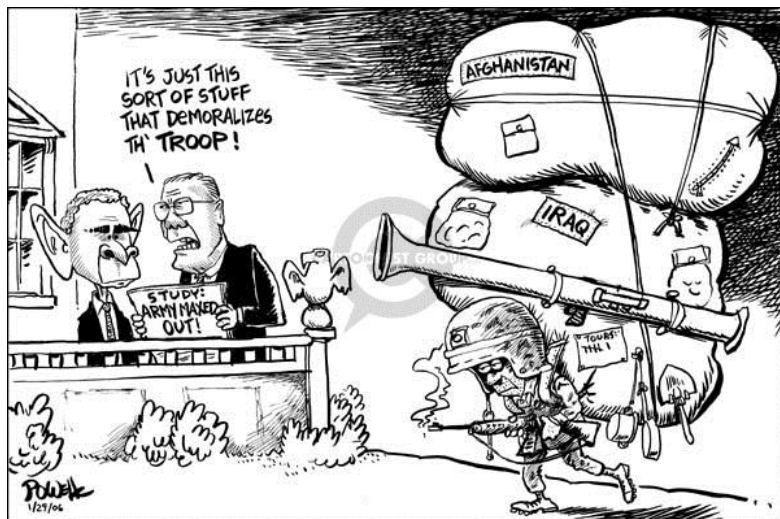

© Joe Post

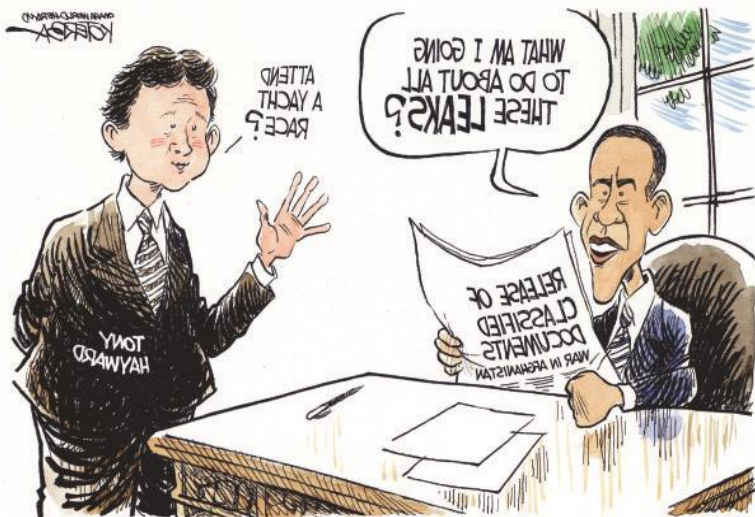

Copyright by Sigre Wilkinson

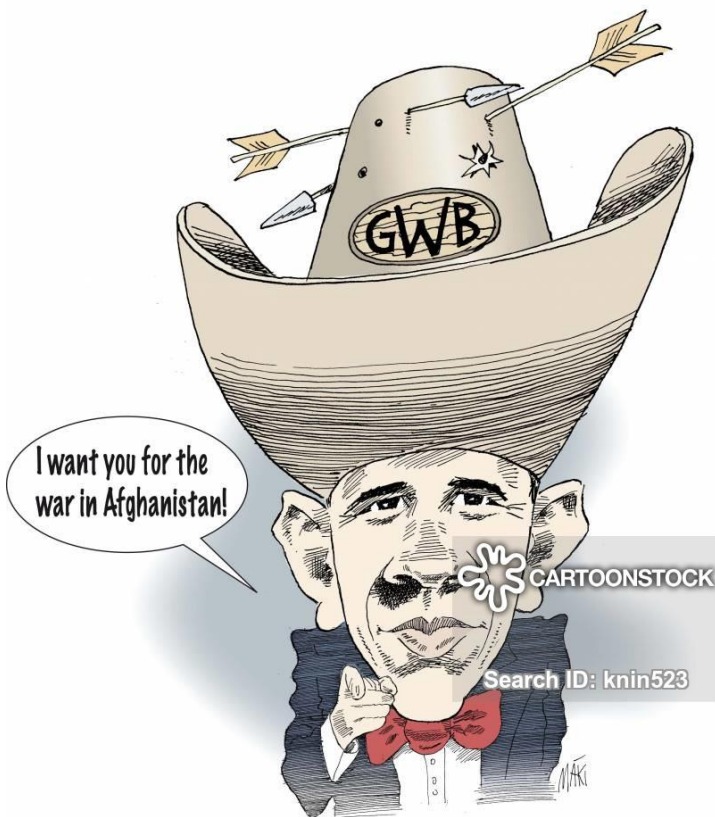

©John Deering.

ترامپت

FITZSUMMONS IN AFRICA DAILY STAR 2017 CAGIE CARTOONS.COM.

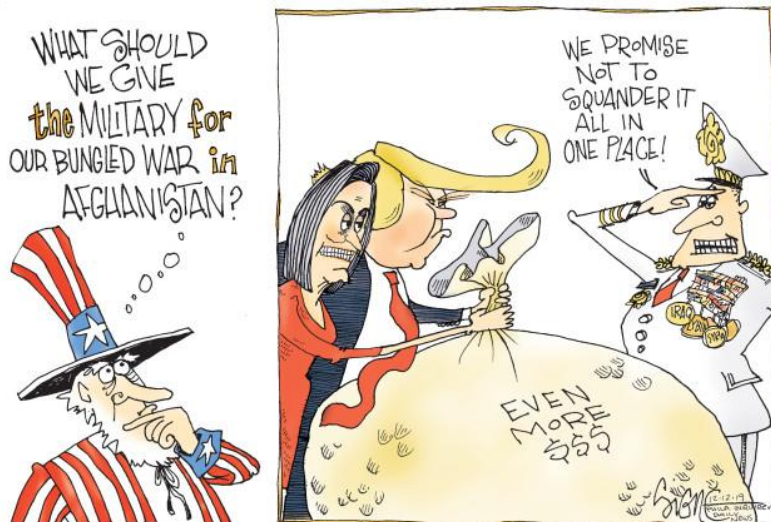

©Taylor Jones - all rights reserved.

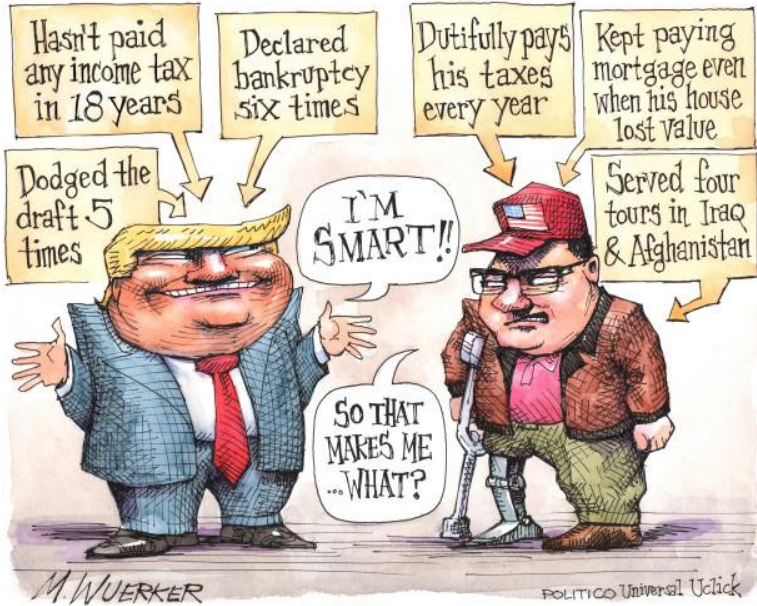
cagecartoons.com

©Arni Teikhaas. All rights reserved.

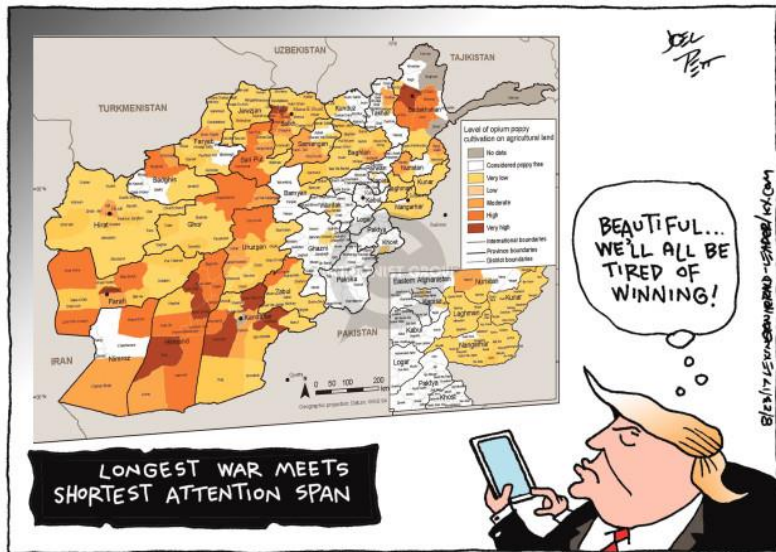
©Signe Wilkinson. All rights reserved.

Copyright by Matt Wuerker.

© Gary Varvel.

Afghanistan Open

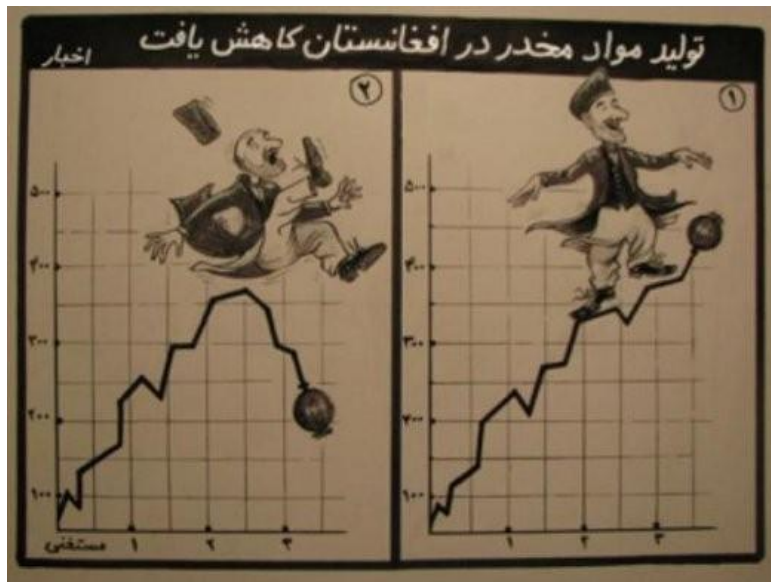
© Gary Varvel

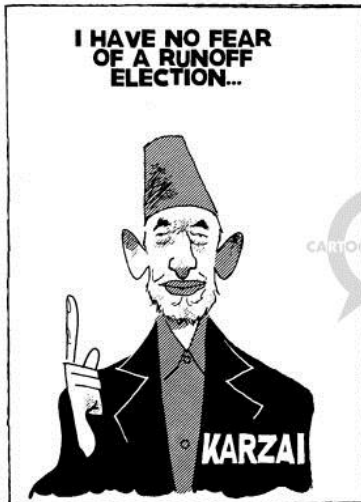

قره قل

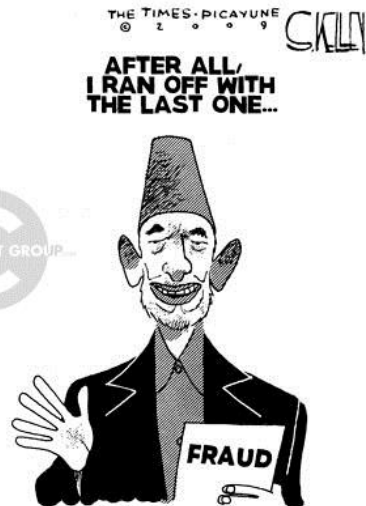

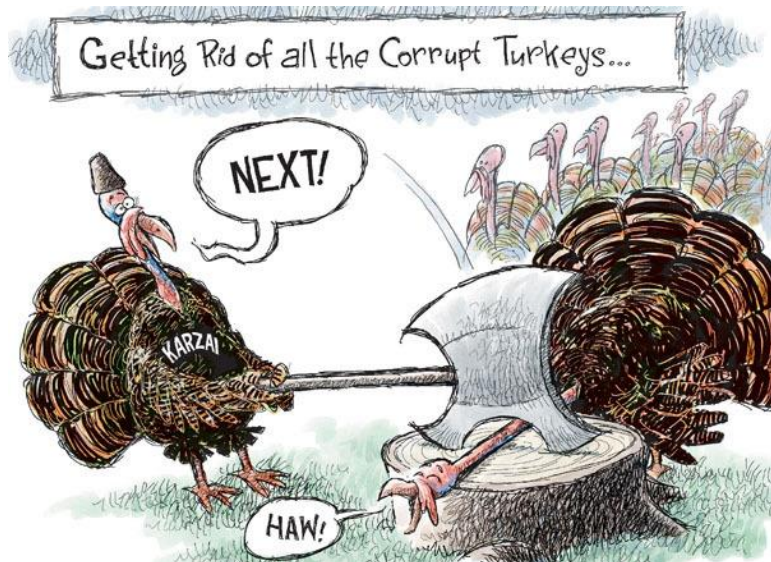

Copyright by Steve Kelley.

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Matt Wueker.

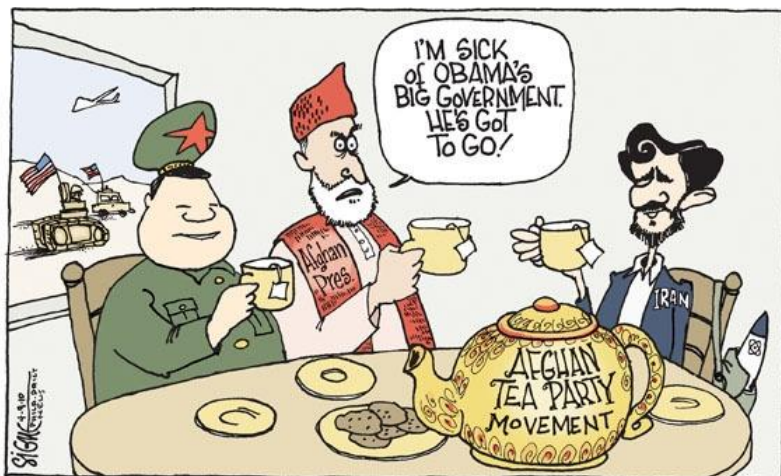

Copyright by Steve Kelley.

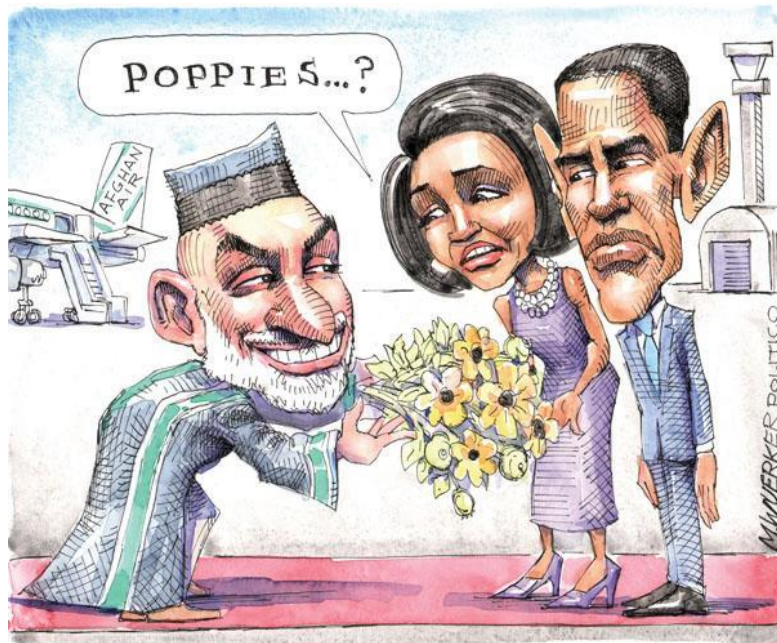
©John Deering.

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright Lisa Benson

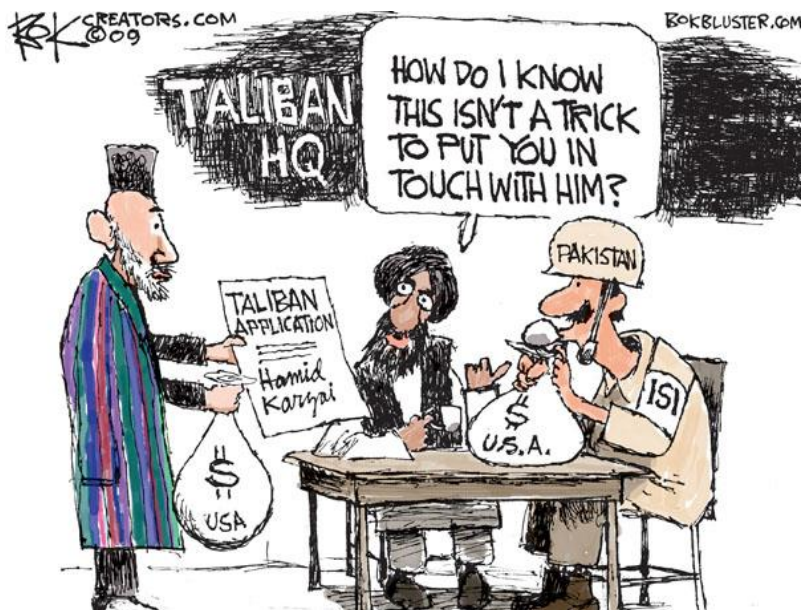
Copyright by Matt Wuerker.

Copyright by Steve Kelley.

Copyright by Signe Wilkinson

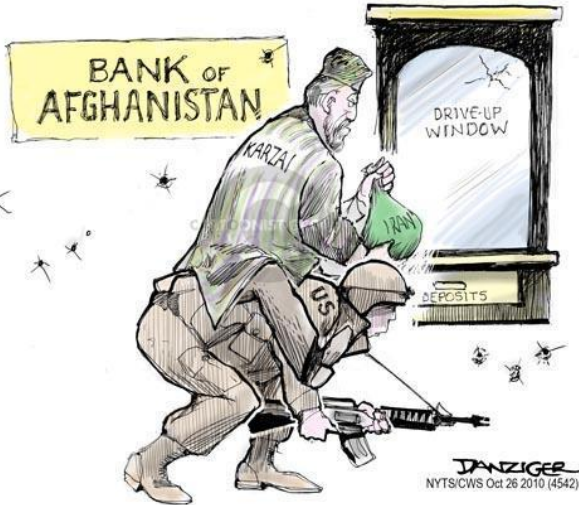
Mr. Karzai Complains About Security

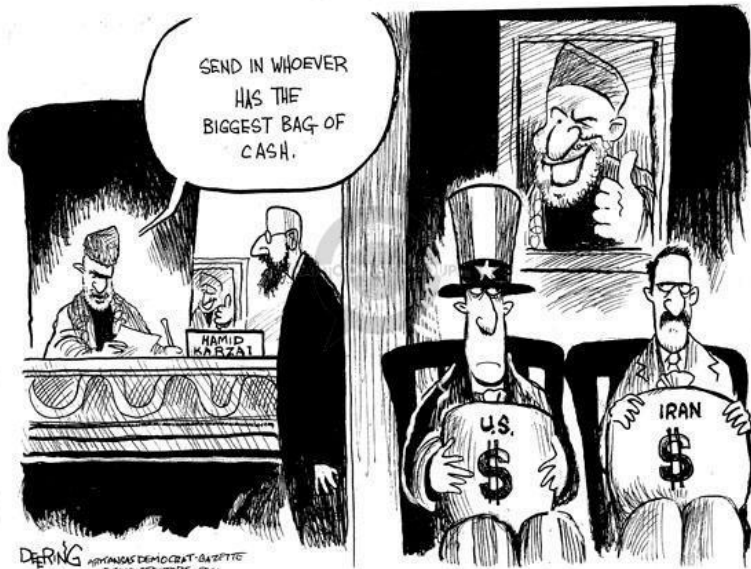
©Jeff Danziger.

Mr. Karzai Says Well, Yes, They Have Been Accepting "Bags of Money"

©Jeff Danziger.

© John Deering.

©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

Copyright by Steve Kelley.

Your Tax Dollars at War

©Jeff Danziger.

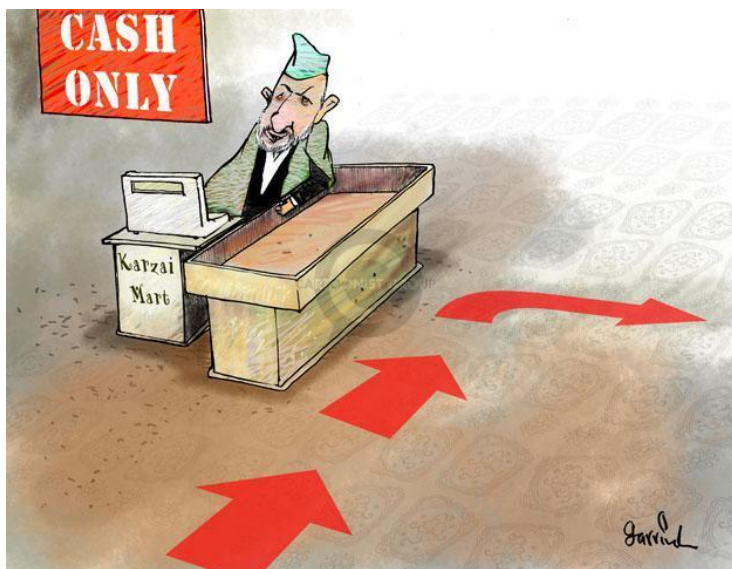
©Jeff Danziger.

©Jeff Danziger.

© Lee Judge.

©Gustavo Rodriguez.

Karzai Agrees to Let US Stay in Afghanistan (with conditions)

1. YOU AGREE TO KNOCK POLITELY WHEN LOOKING FOR TERRORISTS.
  2. YOU AGREE TO TRAIN OUR POSSIBLE TERRORISTS IN ARMS AND TACTICS.
  3. YOU AGREE TO PROTECT OUR POPPY FIELDS AND ESPECIALLY...
  4. MY DRUG DEALER BROTHER.
- OK? THEN YOU CAN STAY.

©Jeff Danziger.

©John Deering.

Over US Objections Karzai Releases Prisoners Including Taliban Terrorists

©Jeff Danziger.

Afghan President Hamid Karzai makes new demands

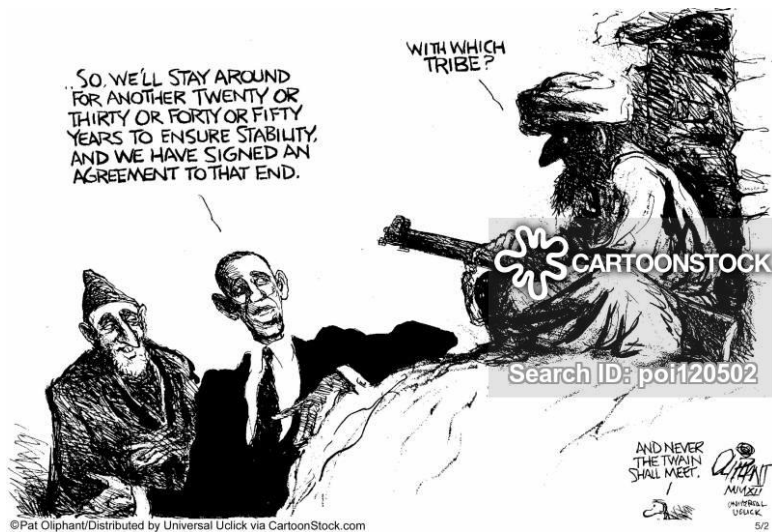
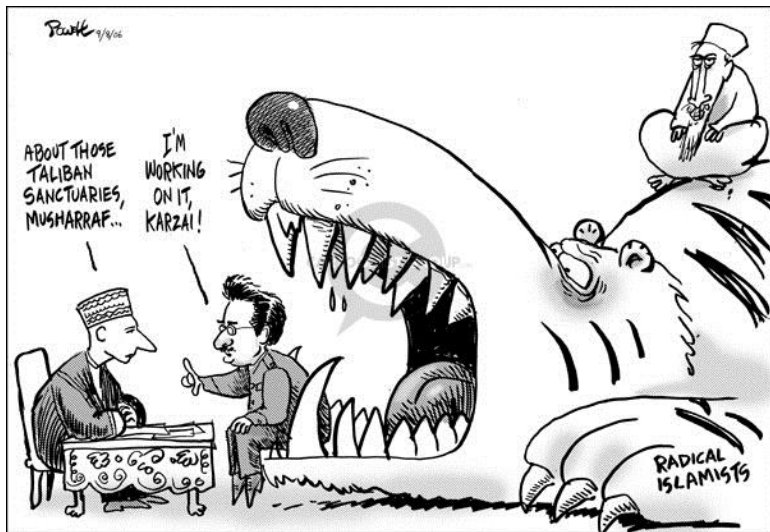

©Gustavo Rodriguez.

Copyright by Matt Wuerker.

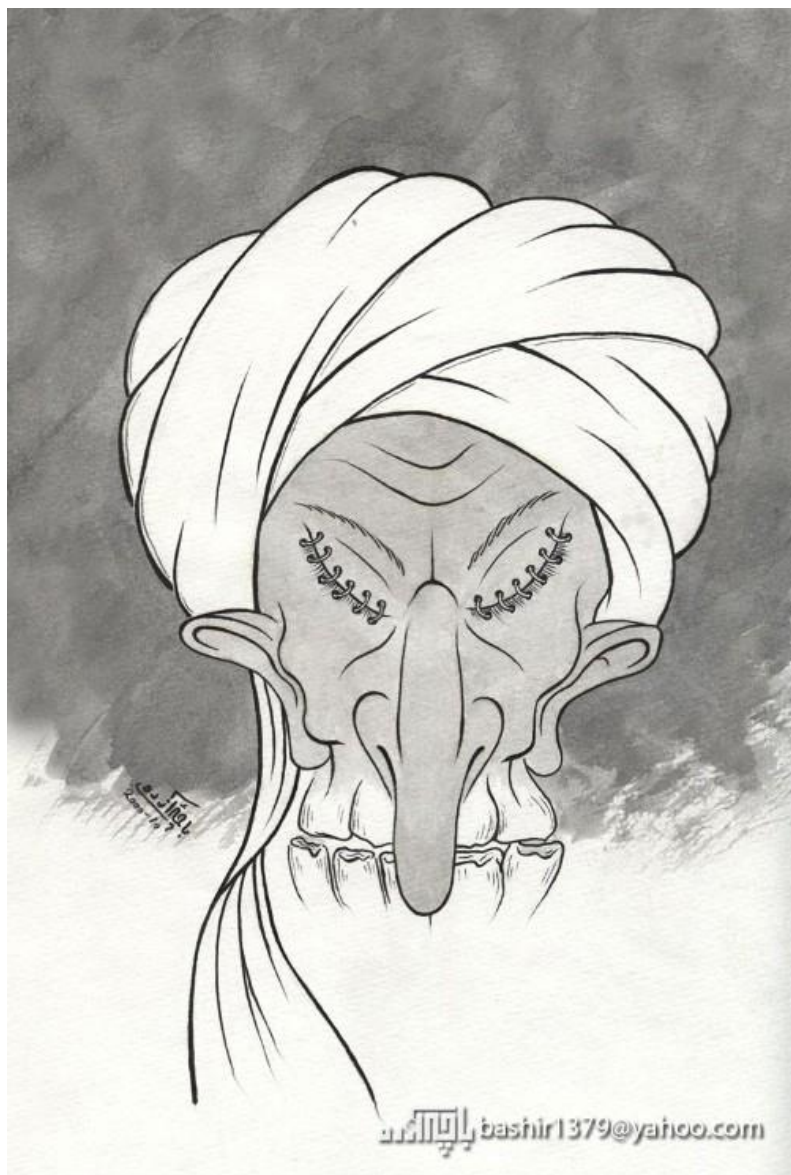

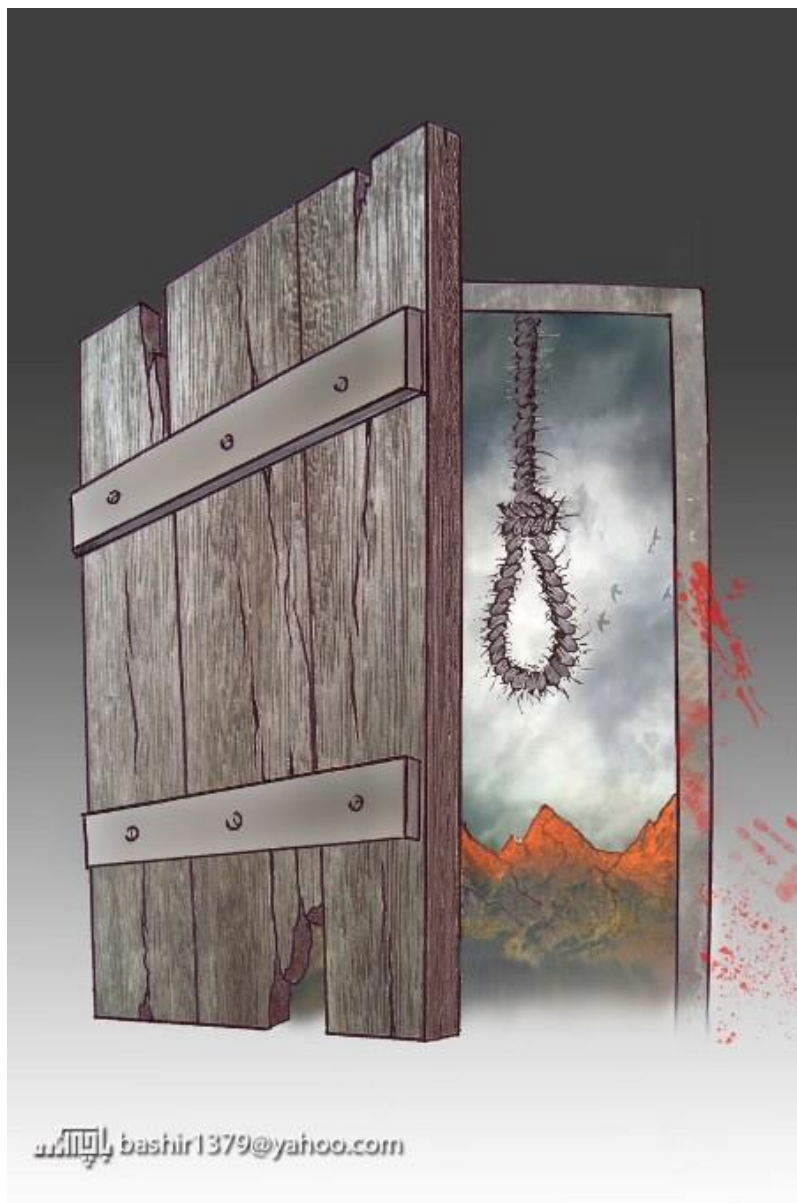

افراطی

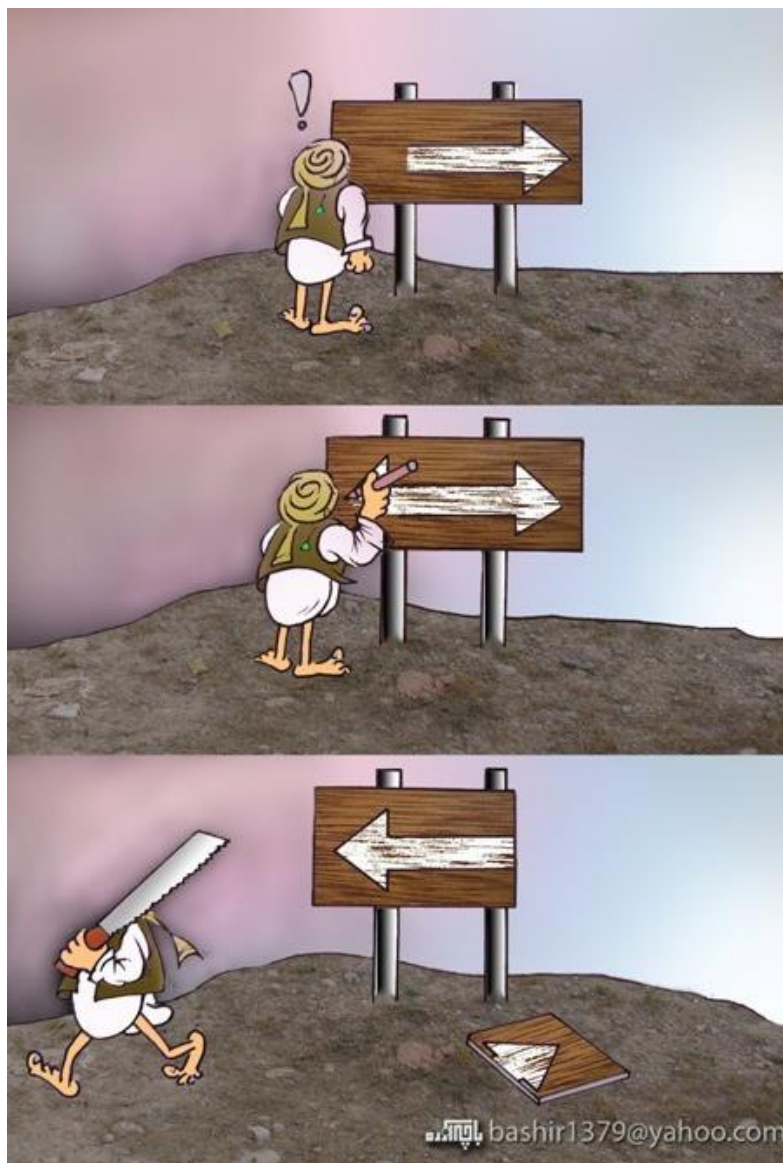

بیان

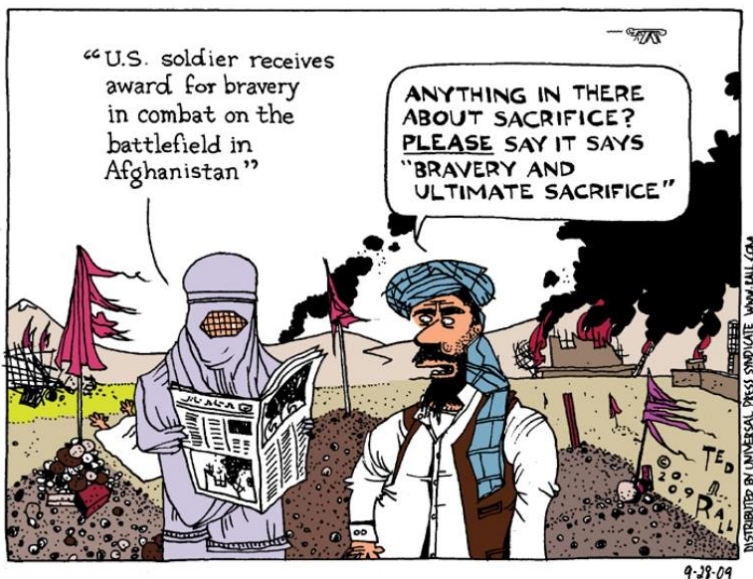

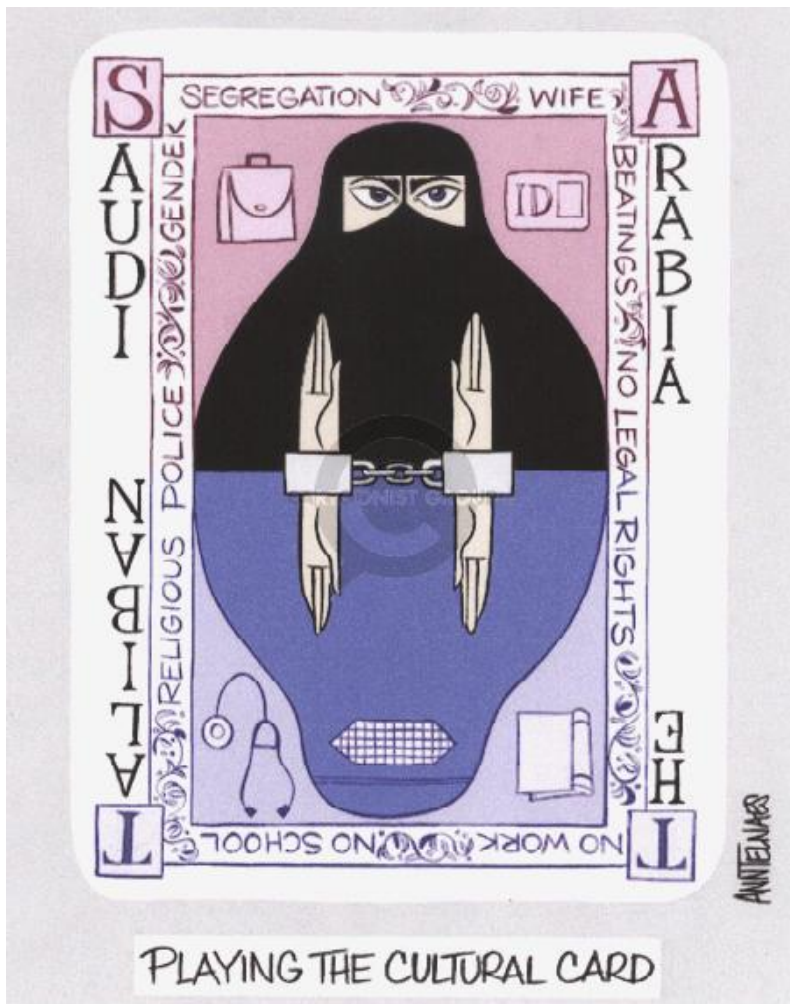

1-1-20

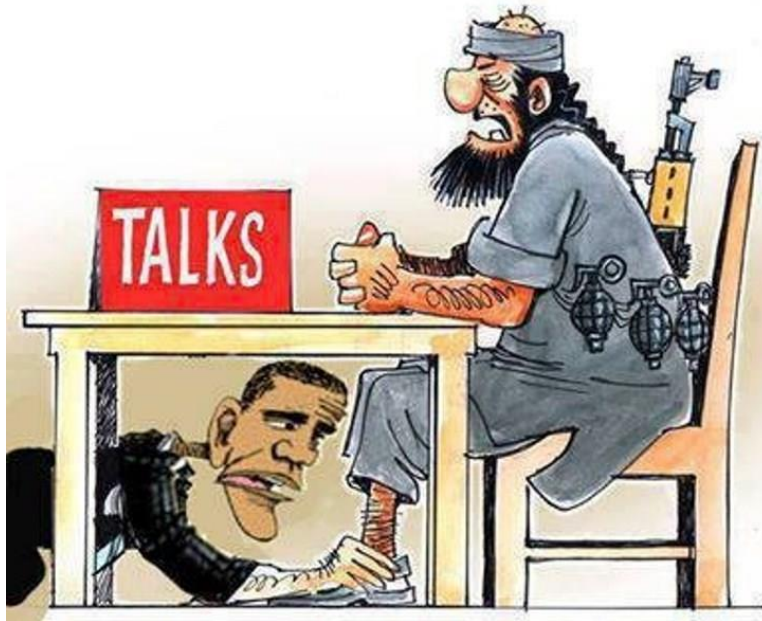

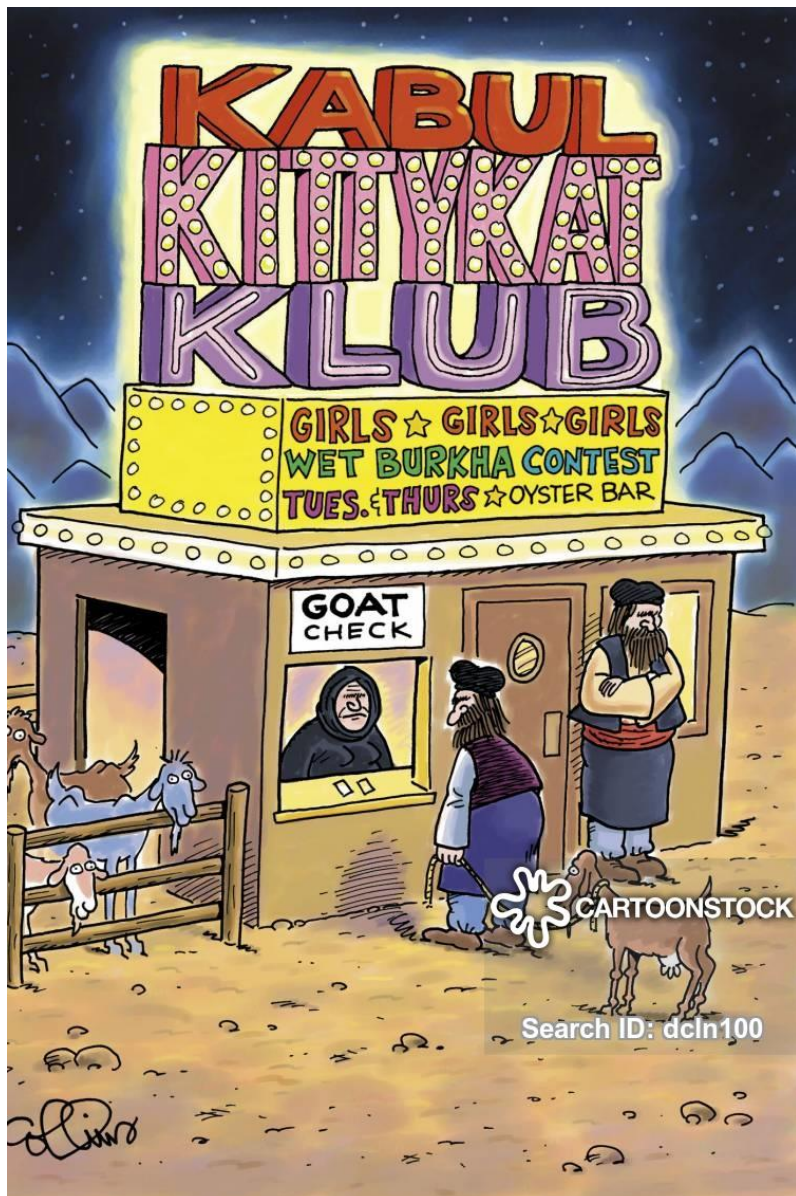
Copyright by Ann Telnaes

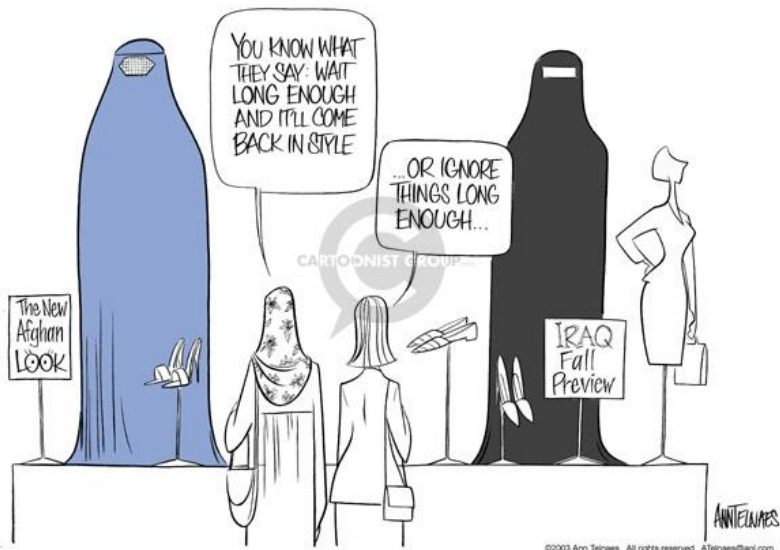

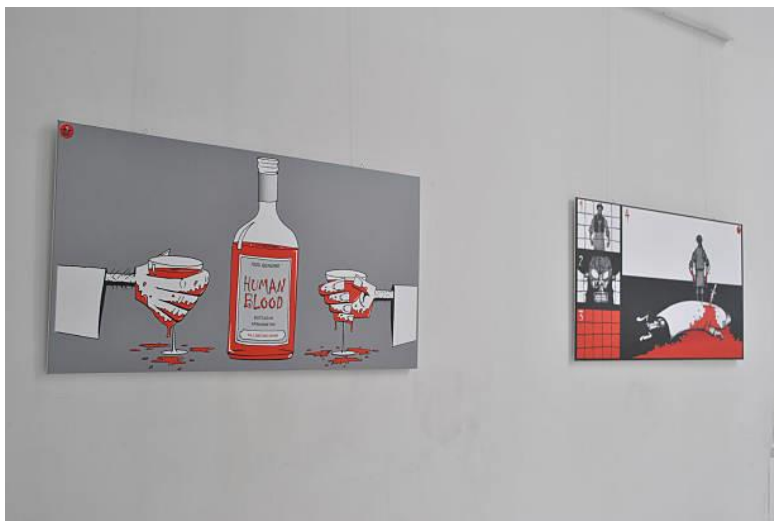

Copyright by Ann Telnæs

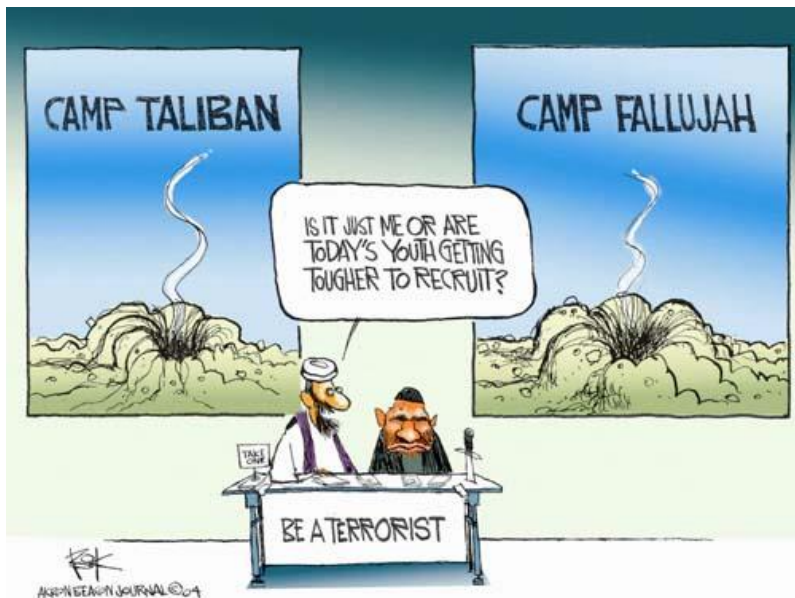

به کوشش مصطفی عمرزی

قبرستان امپراتوری ها / ۲۷۷

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Ann Telnaes

© John Deering.

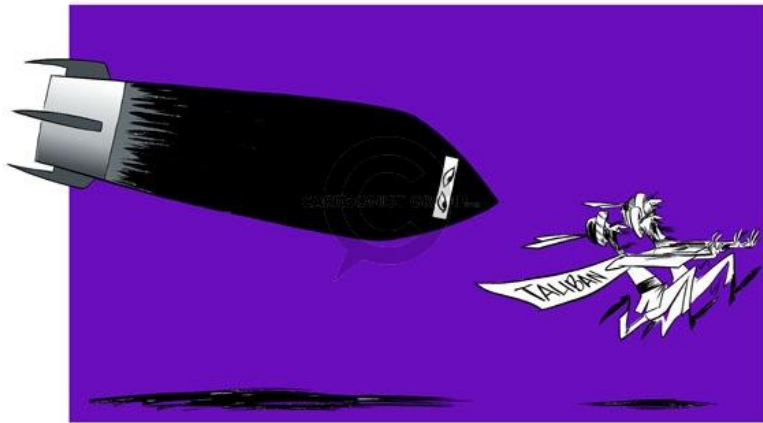

Copyright by Ann Telnaes

Copyright by Ann Telnaes

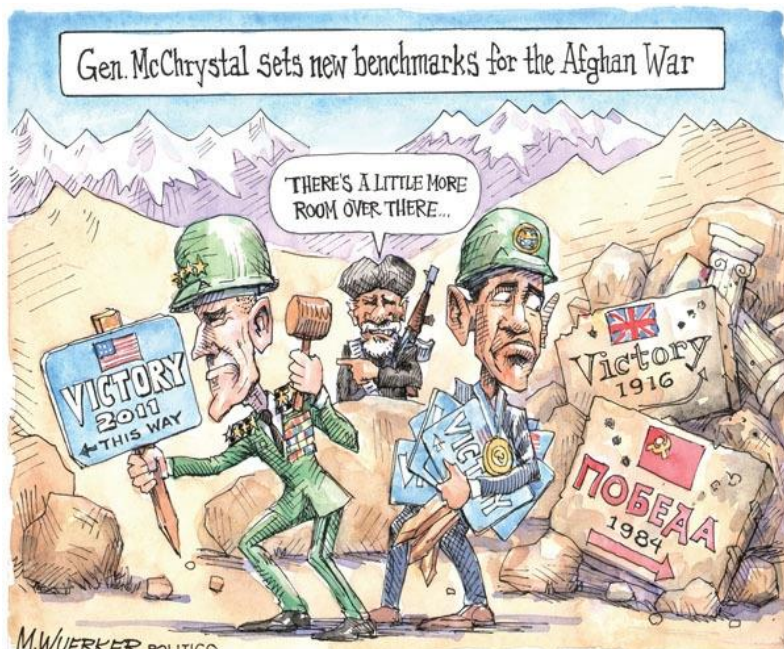

© 2001 Ann Telnaes. All rights reserved. atelnaes@anntelnaes.com ANTELNAES

Copyright by Ann Telnaes

© Joel Pett.

Copyright by Matt Wueiker.

CREATORS.COM
©10

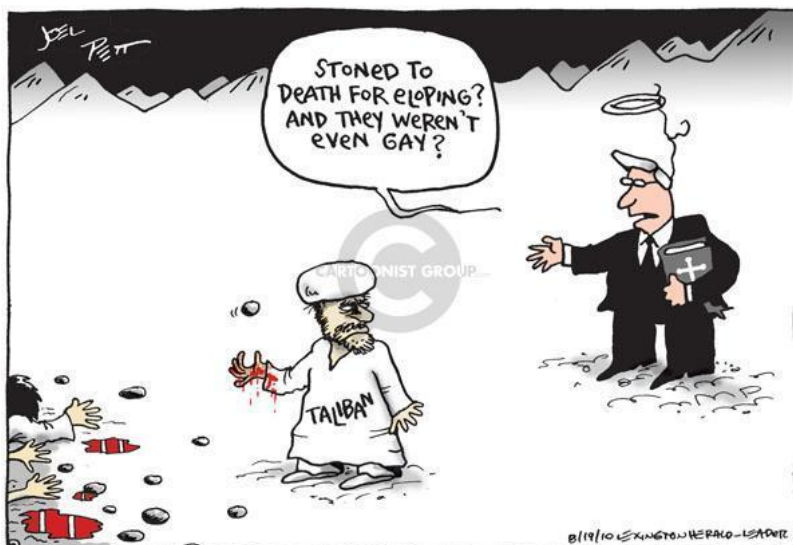
BOOKBLUSTER.COM

The Taliban Stones Young Couple to Death
Another Day in the 16th Century

©Jeff Danziger.

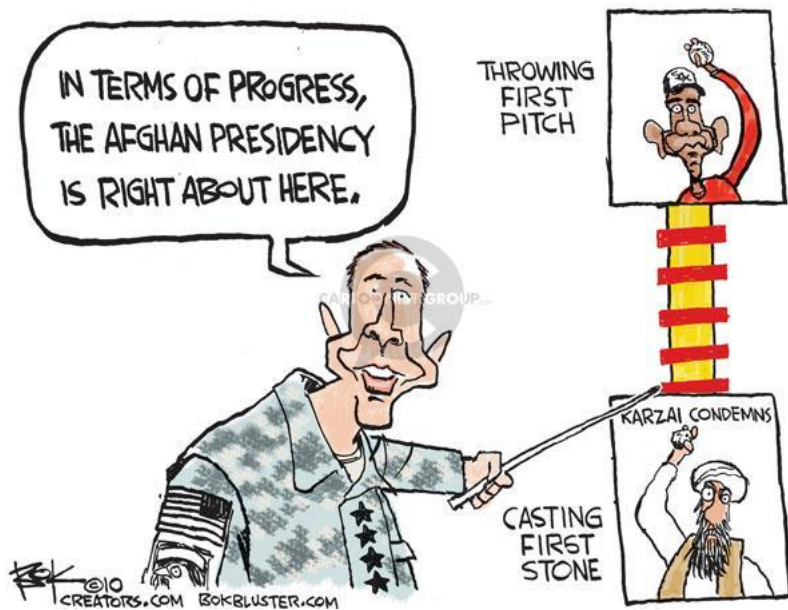
© Joel Pett

©Jeff Danziger.

Copyright by Signe Wilkinson

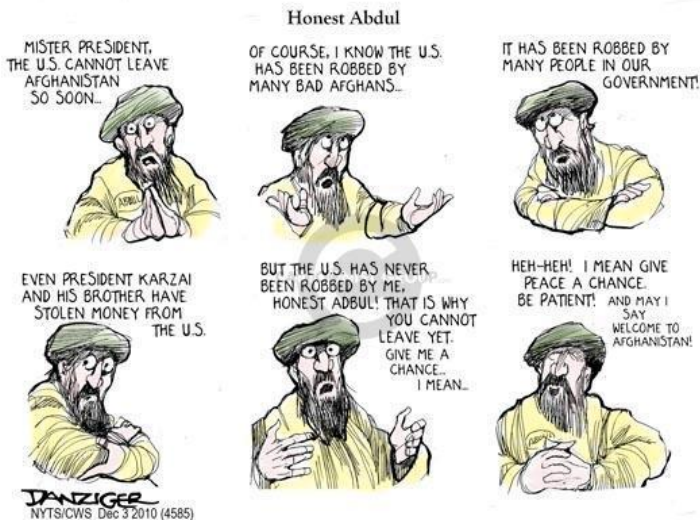

The Taliban Plan

©Jeff Danziger.

به کوشش مصطفی عمرزی

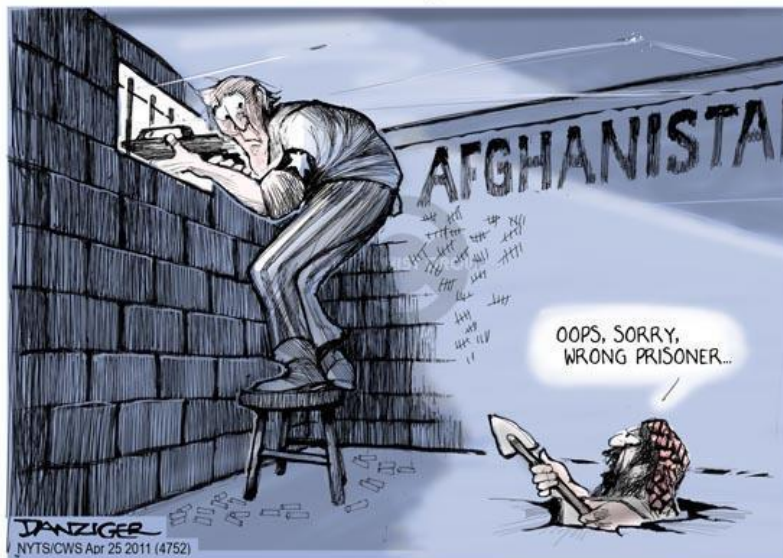

©Jeff Danziger.

Copyright by Signe Wilkinson

Taliban Tunnels into Afghanistan Prison

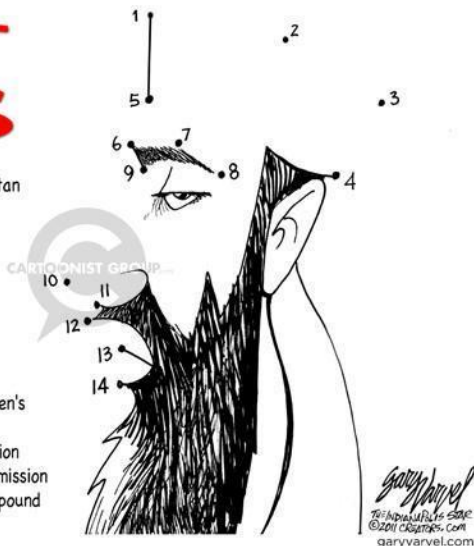

©Jeff Danziger.

CONNECT THE DOTS

1. 9-11
2. War on Terror begins in Afghanistan
3. War begins in Iraq
4. Detainees captured
5. Guantanamo opened
6. Pres. Bush OKs enhanced interrogation techniques
7. Detainees interrogated
8. Detainees waterboarded
9. Detainees give up intel
10. Detainees give up Osama bin Laden's courier's name
11. Courier leads to bin Laden's location
12. Pres. Obama OKs special forces mission
13. Navy SEALs raid bin Laden's compound
14. Osama bin Laden killed

© Gary Varvel.

Worst News Story of the Week

Taliban Use Unwitting Eight-year-old Girl
To Carry Remote-controlled Bomb

©Jeff Danziger.

Copyright by Signe Wilkinson

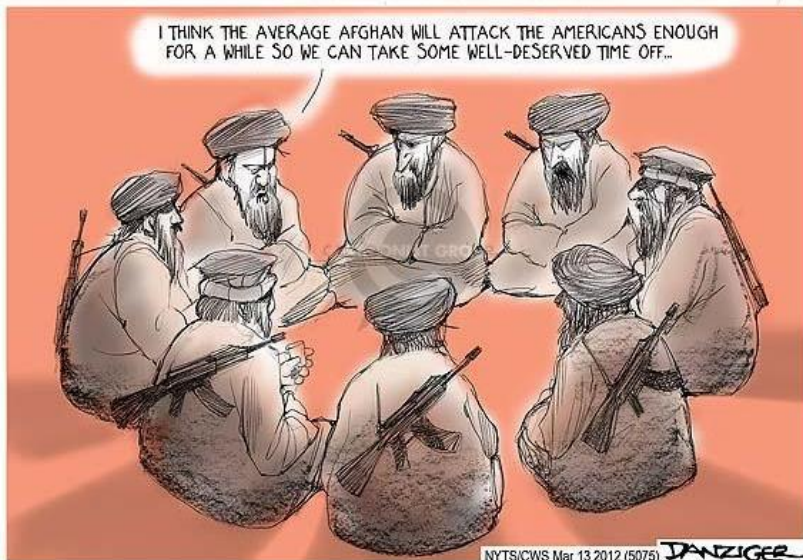
Q. WHAT'S WRONG WITH STAYING IN AFGHANISTAN UNTIL CONDITIONS ARE STABLE?

A. Judge @2011KINGSTONPOSTER / Judge@kstar.com 1099

© Lee Judge.

Taliban Plan for the Immediate Future

©Jeff Danziger.

BOKRUSTER.COM
CREATORS.COM
©12

CCHp Bok

©Jeff Danziger. All rights reserved.

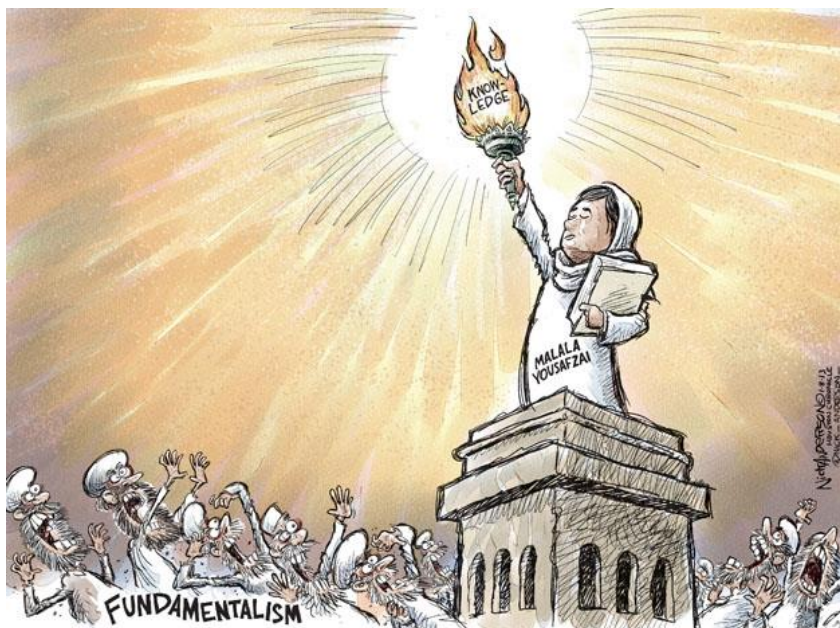

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Signe Wikinson

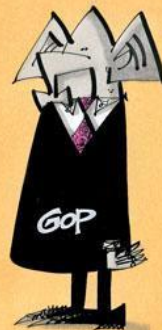
به کوشش مصطفی عمرزی

ROFLUSTR.COM
©13 CREATORS.COM

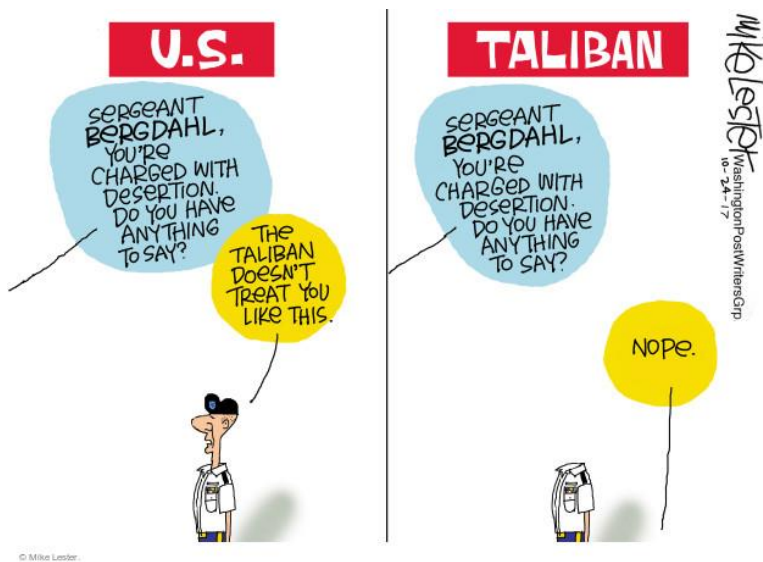
Judge ©2013 BRANSON HEASTERS / i judge ©

ke star.com b/20

PICK THE ONE WILLING TO TALK TO THE OBAMA ADMINISTRATION.

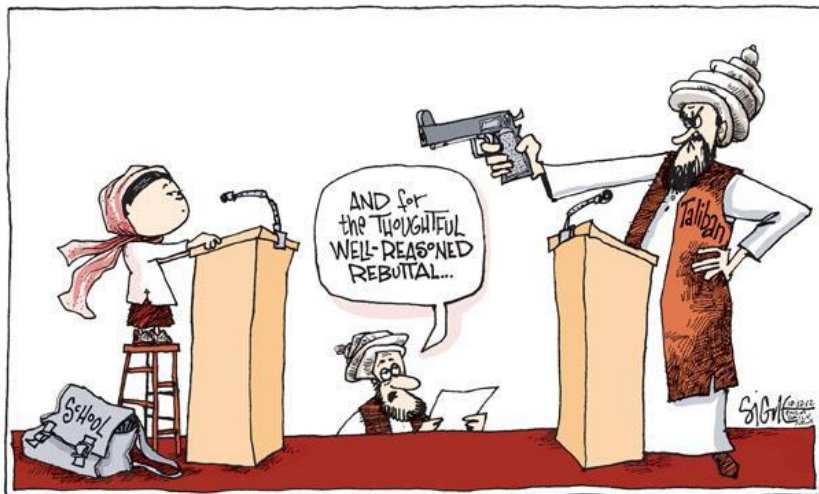
© Lee Judge.

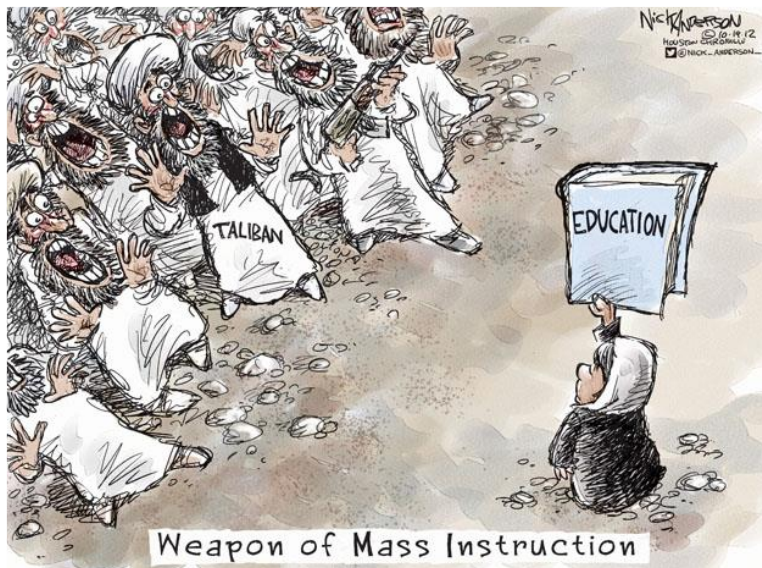

©Gustavo Rodriguez.

Copyright by Signe Wilkinson

Copyright by Ann Telnaes

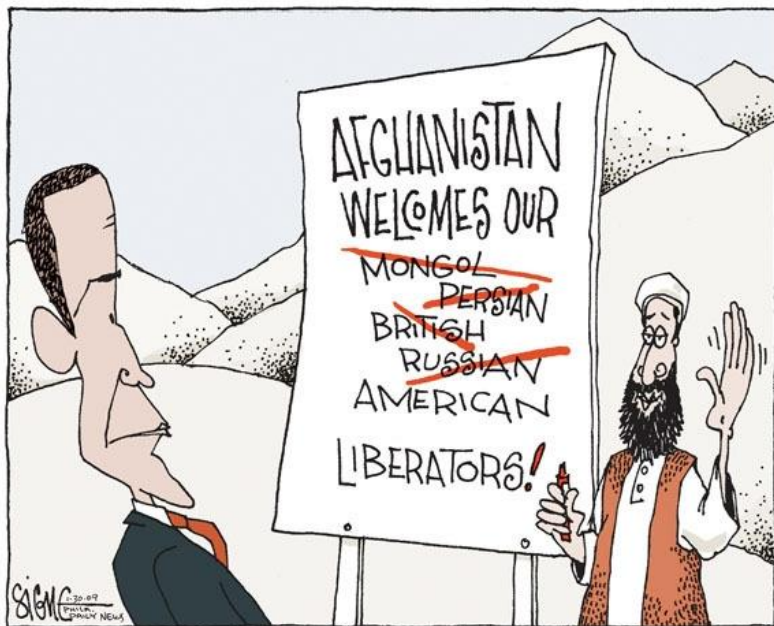
قبرستان امپراتوری ها / ۳۰۱

Judge ©2012 KANNSCHMETZ/judge@kestar.com

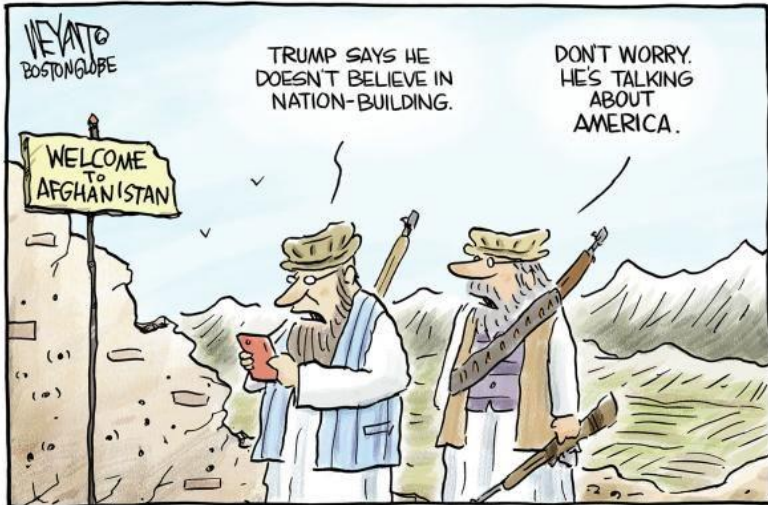
"ANY SIGN OF THE ENEMY?"

© Lee Judae.

Copyright by Signe Wilkinson

به کوشش مصطفی عمرزی

Copyright Lisa Benson

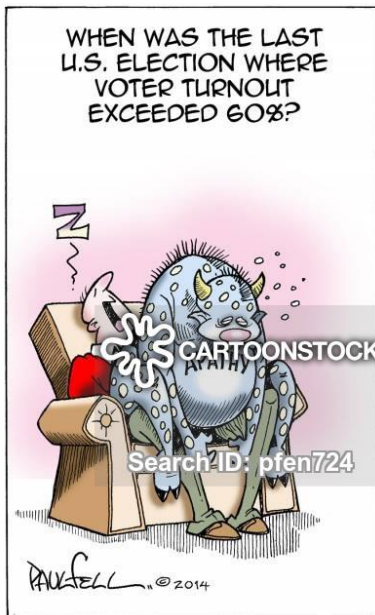
"It looks like the days of the Taliban are numbered - the Americans are deploying a New York cab drivers unit !"

Copyright 2002 by Signe Wilkinson

Copyright 2002 by Signe Wilkinson

"Omigod, it's Guantanamo Joe and his Afghan Audio Torture Hour !"

Copyright by Stjne Wilkinson

Copyright by Signe Wilkinsson

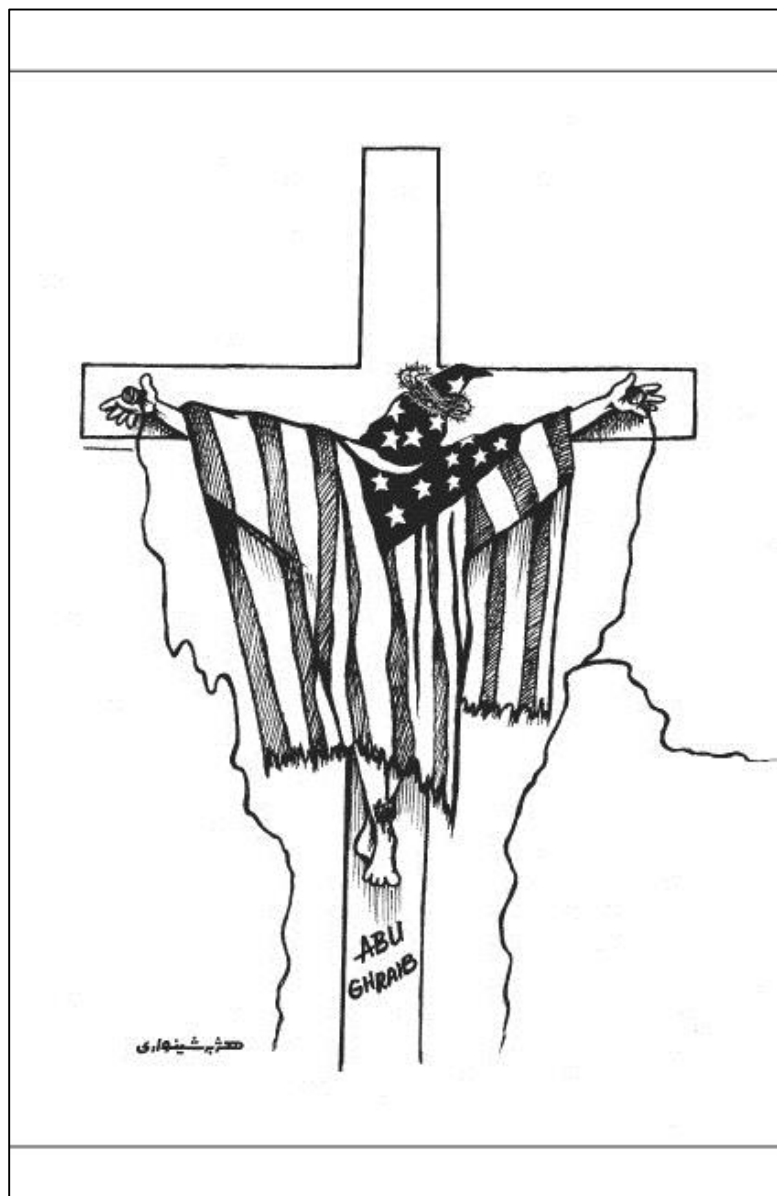
هژبر شینواری

مسئول انجمن فرهنگی " عبدالروف بینوا " و مدیر مسئول مجله "بتلا" ژورنالیست ، شاعر و نویسنده با استعداد محترم عبدال احمد محمدیار توسط مقامات محلی ولایت قندهار دستگیر و به کابل فرستاده شد.

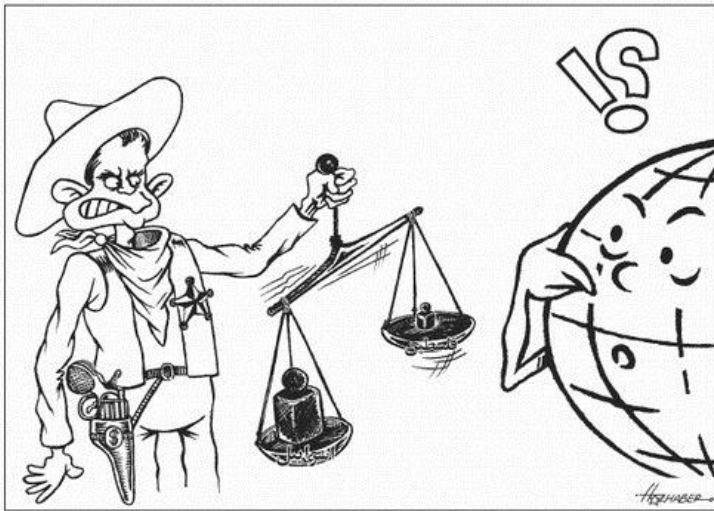

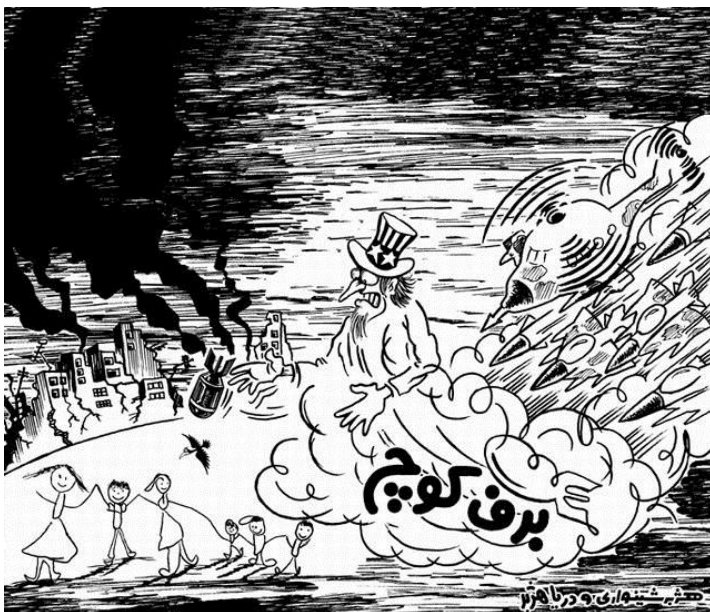

رئیس CIA جورج تنات از وظیفه اش استعفا نمود.

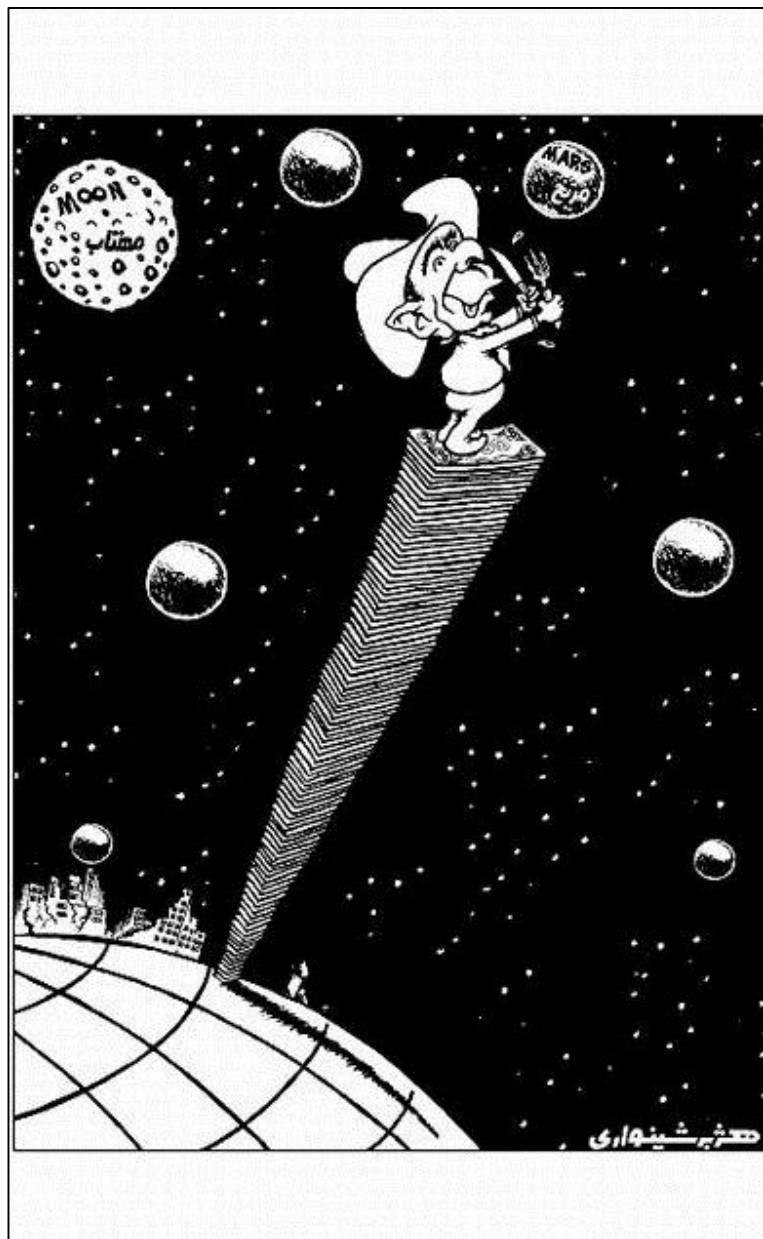

رئیس CIA جورج تنات از وظیفه اش استعفا نمود.

دولت ایران: برگشت مهاجرین افغان از ایران به افغانستان به شکل کاملاً دواطلبانه صورت میگیرد.

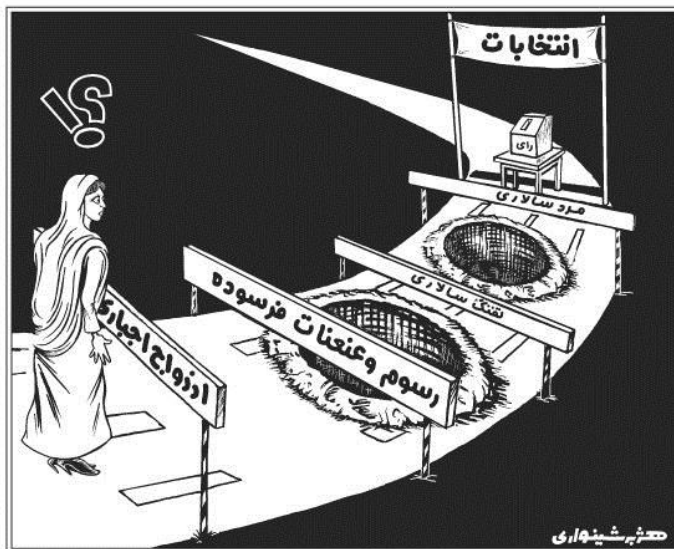
•HOMER

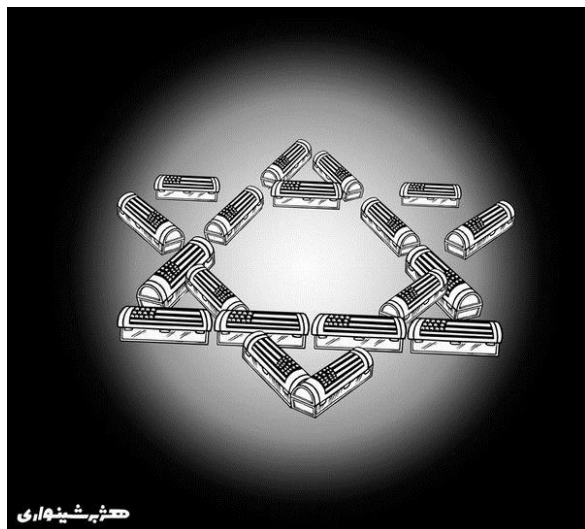

شکونیه جابر کزین با جنگسلا بن "صحاامله" نموده است اگر این کارانموده باشد، سخته رشتیه کرده است...

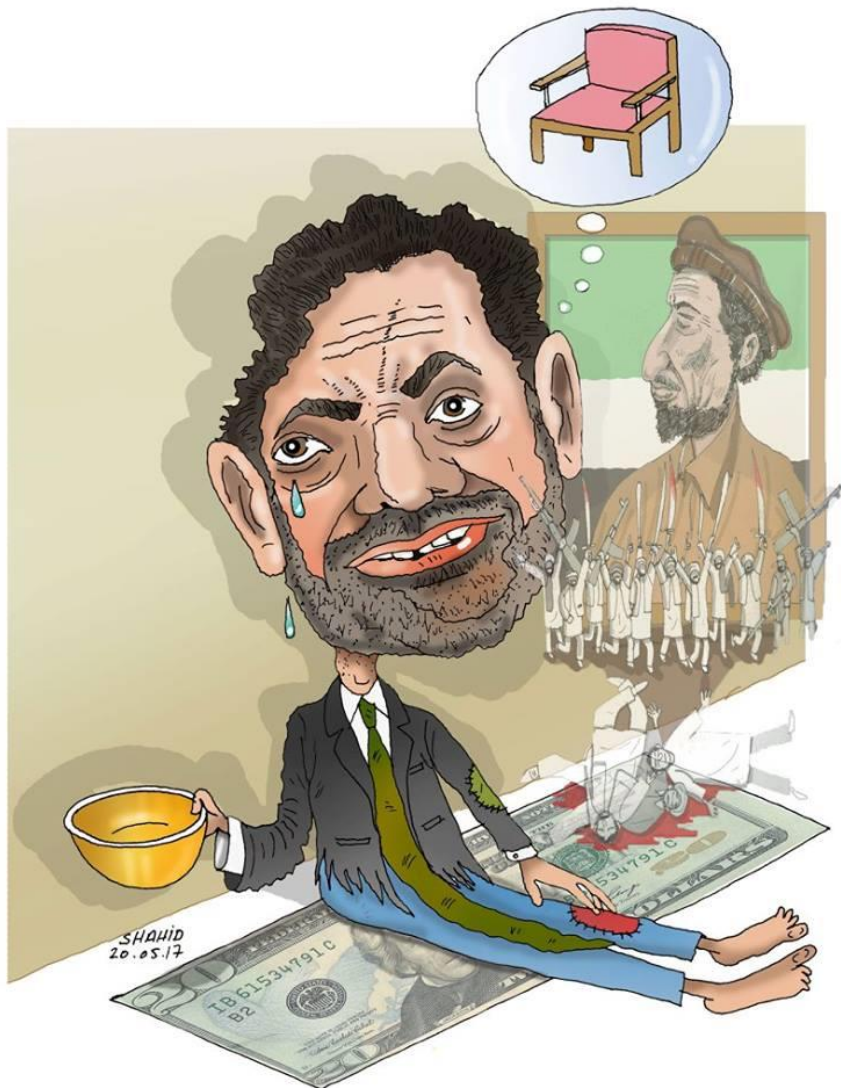

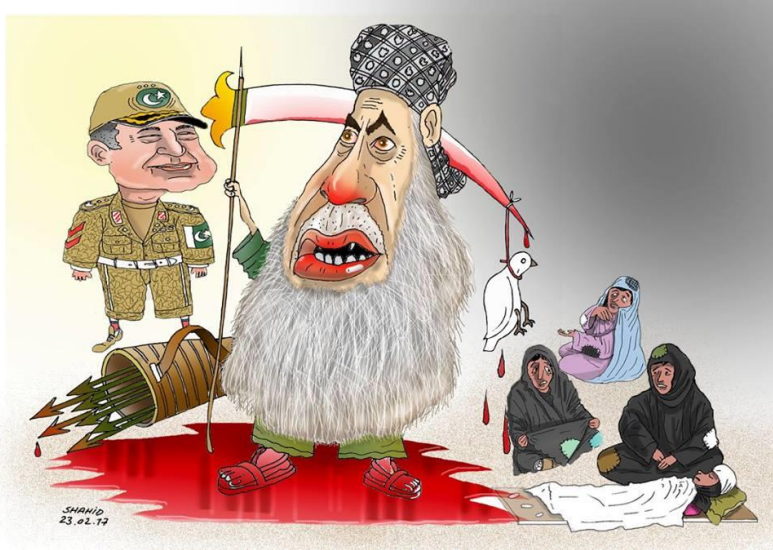
عتیق شاهد

فهیم خان مریض است باید تداوی وی را بکنیم

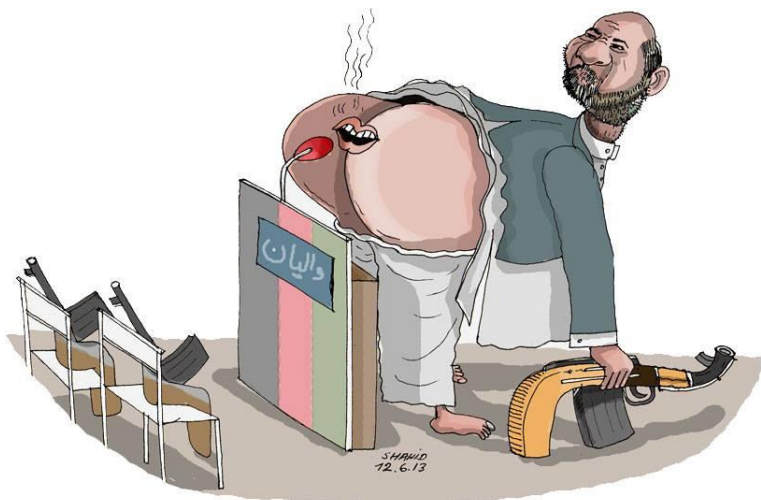

اقای فهیم باد دل خود را به والیان خالی کرد

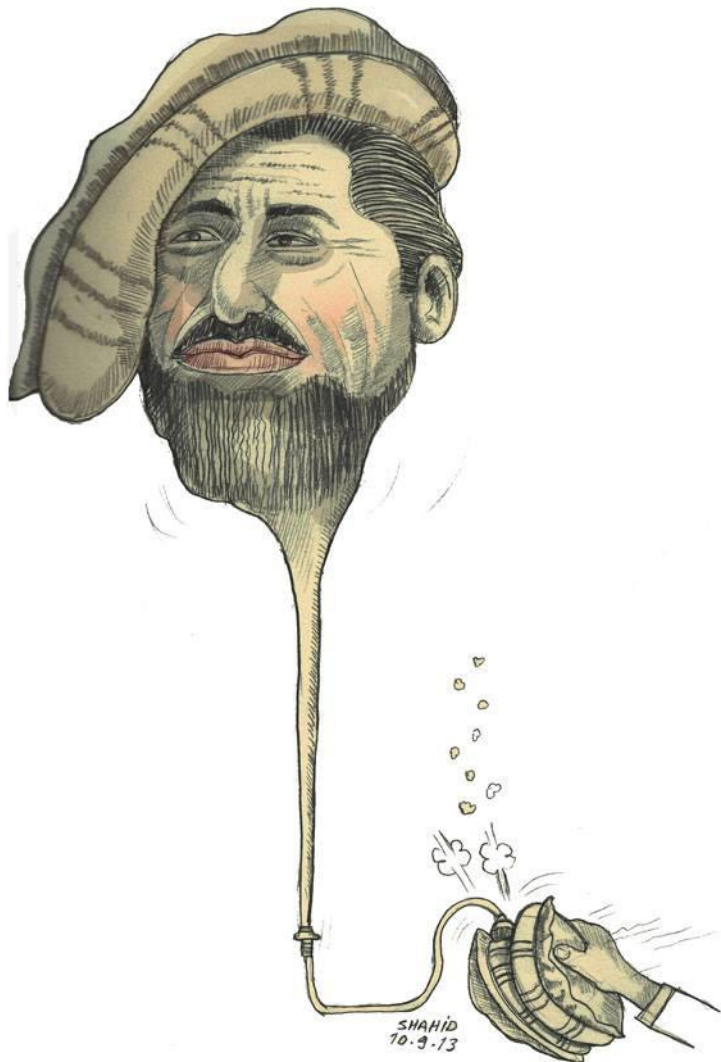

اگر سرم ظلم بکنه تفنگ خوده گرفته ده کوه میبرایم

تاریخ افغانستان هیچگاهی شاهد قهرمان نبوده
وحدت وتفاهم ملی قهرمان ملی خواهد ساخت

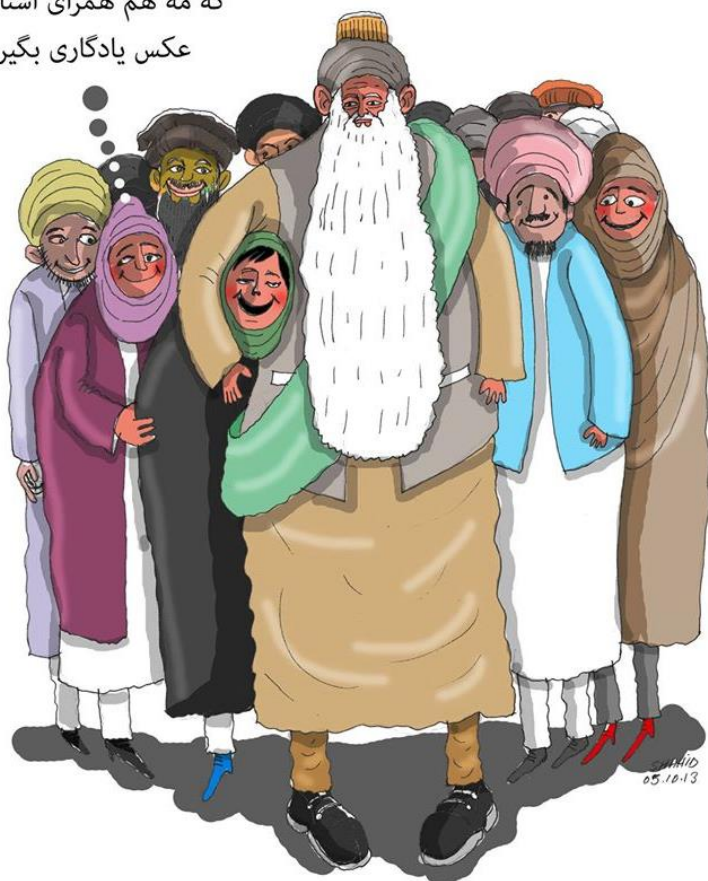

نماینده های جنگسالاران در خانه ملت

اله خوارک پس شو
که مه هم همراهی استاد
عکس یادگاری بگیرم

نماینده های ملت
انرا اوردن سگ
درخانه ملت ناخوش
شدند

قوماندان جهادی بعد استعمال رای
عیالداري ها را بخانه برمیگرداند

قبرستان امپراتوری ها / ۳۸۳

ظاهر اغبرشباب استعفا کرد و در جمع گروه شباب پیوست

دل بدست اور که حج اکبر است
از هزاران کعبه یکدل بهتر است

به کوشش مصطفی عمرزی

احتیاط کو که بیدار نشه انتخابات است
اگر نه مرداری میکنه

هر رای شما نفس تازه
برای شورای نظار است

اگر برای من رای دهید
بچه بازی را ملی میسازم

ازادی و آرامی دوران شهید داودخان مرحوم
را ملاهای دینی مذهبی دیده نتوانستند و
آغاز به جهاد ناحق کردند که تاکنون ادامه
دارد

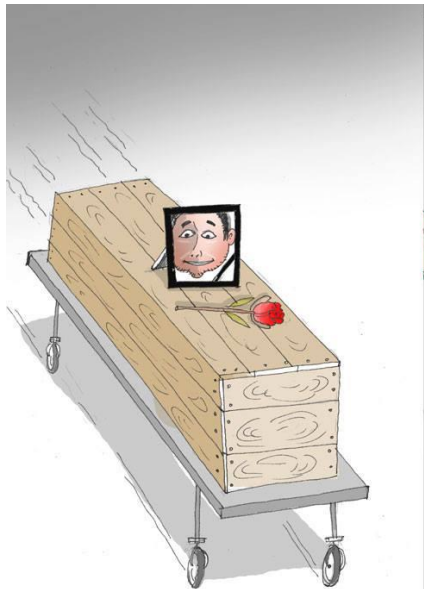

بعد از ریختن رای شما حاضر به ترمیم استدیوم ورزشی هستیم

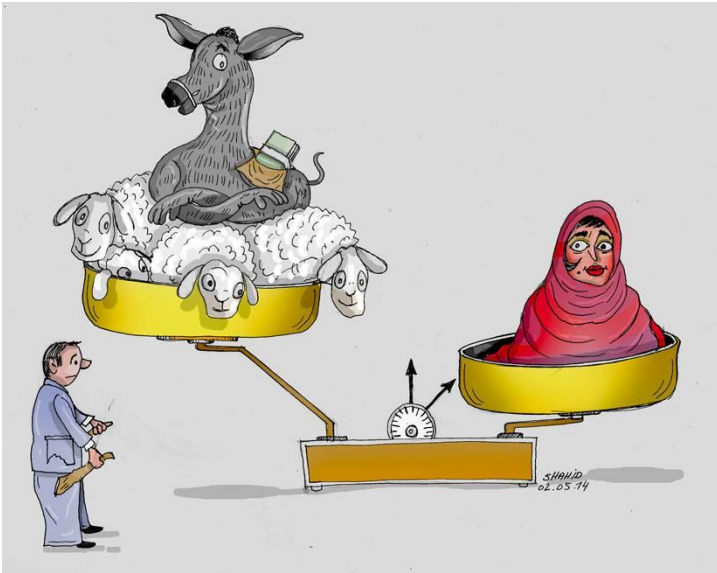

ضیا مسعود : همه دزدانیکه
درغارت وچورکابل وفساد دولتی
دست دارنددریک ائتلاف جمع
شده اند

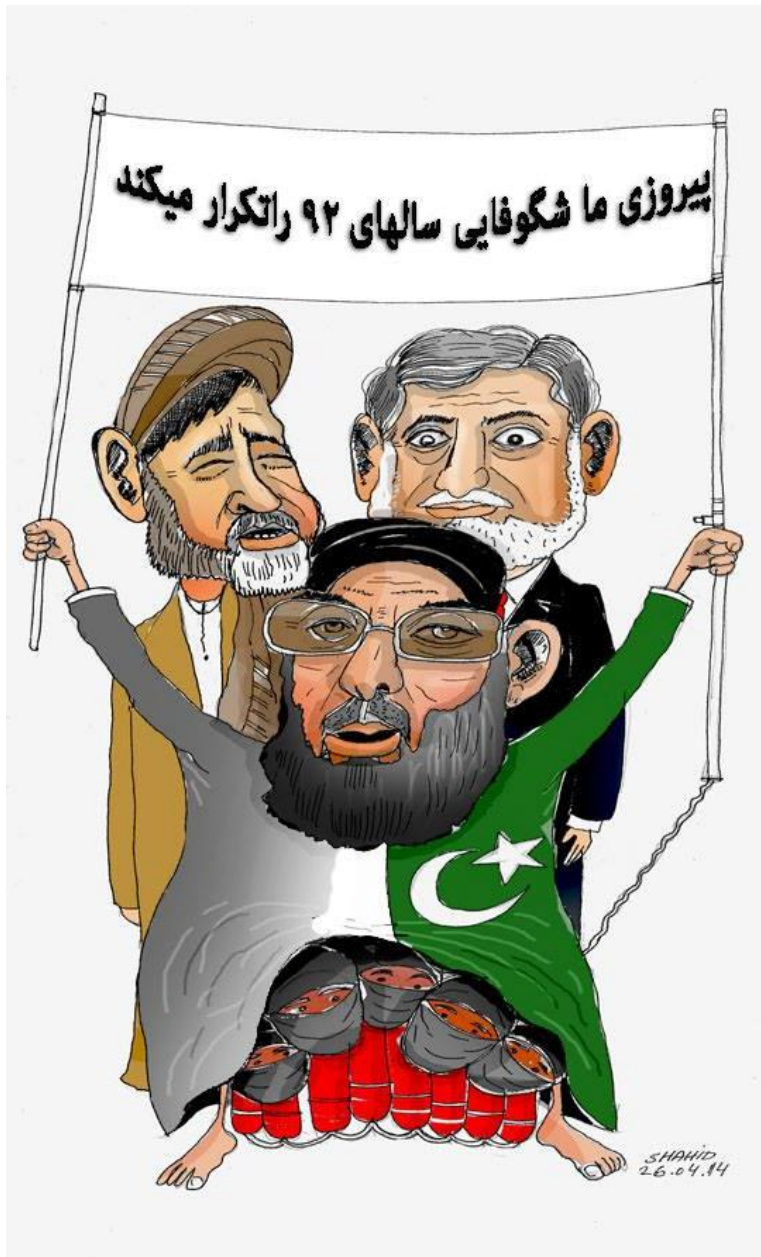

آمینة افضلی قبل از ورود جهادی هابه ارک
زمینه کار را به فارغان پوهنتونها برای شستن
لباس های بونناک شان مهیا ساخته است

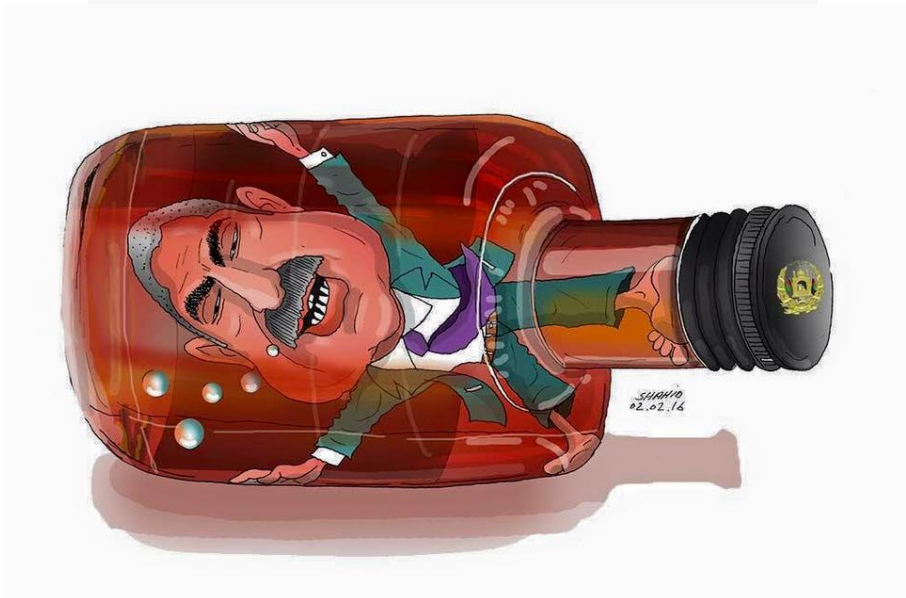
گل مرجان یی نه منی

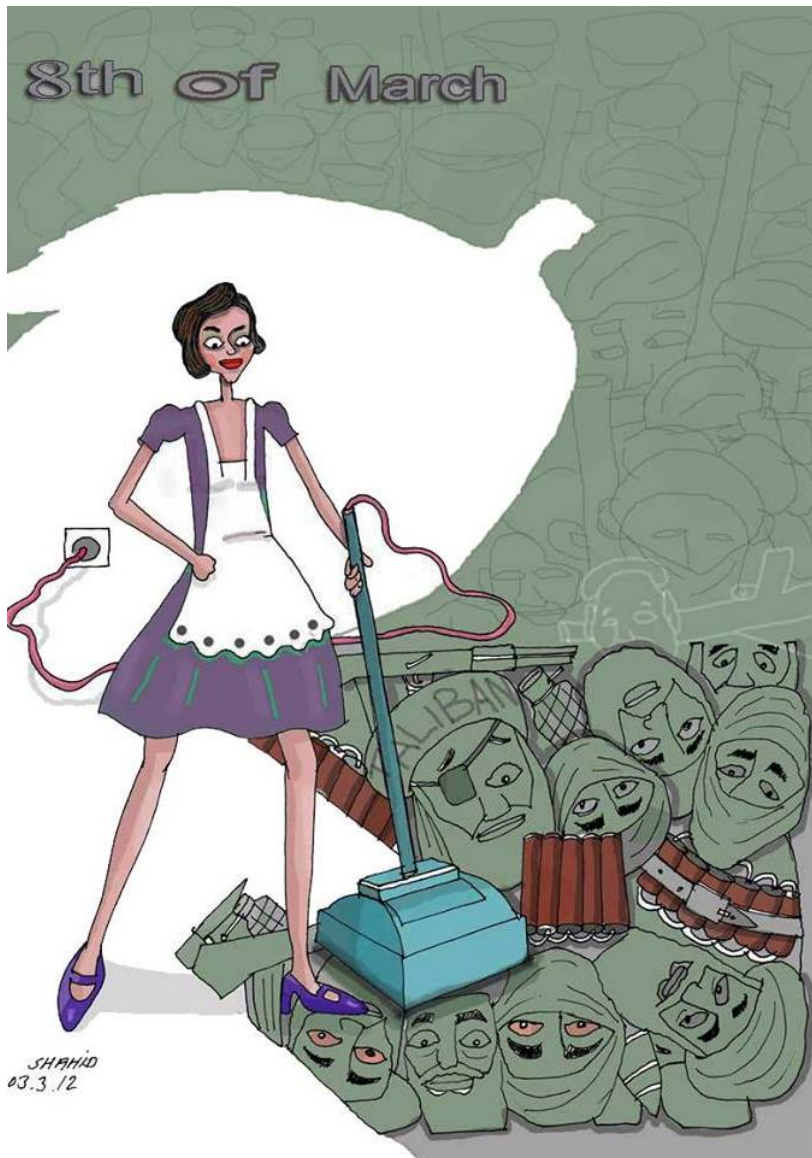

قبرستان امپراتوری ها / ۴۰۱

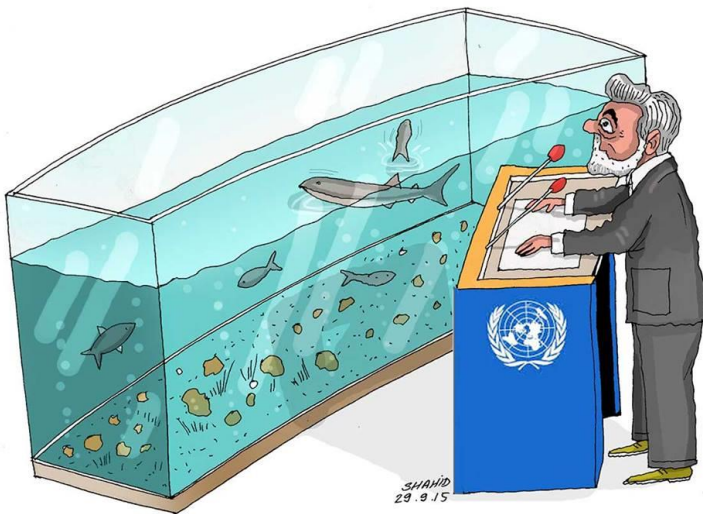

به کوشش مصطفی عمرزی

فتنه های خوابیده شورای نظار بیدار شدند

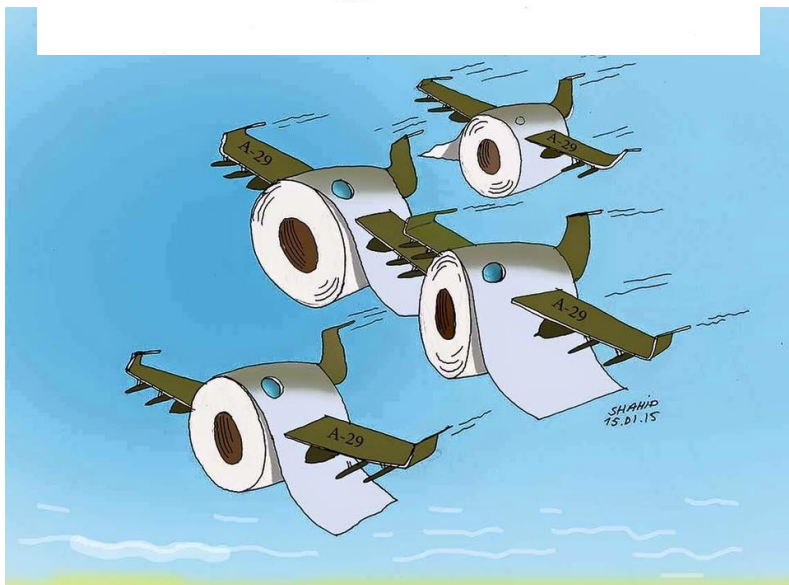
افراد وابسته به قوماندانان جهادی
بالای پیر خود هم رحم نکردند

روسپی بزرگ شده در گمرک ایران

محمدی بسم الله ناگفته دوصد ملیون
دالر را در دوره کارش زیر زده بود افشا
شد

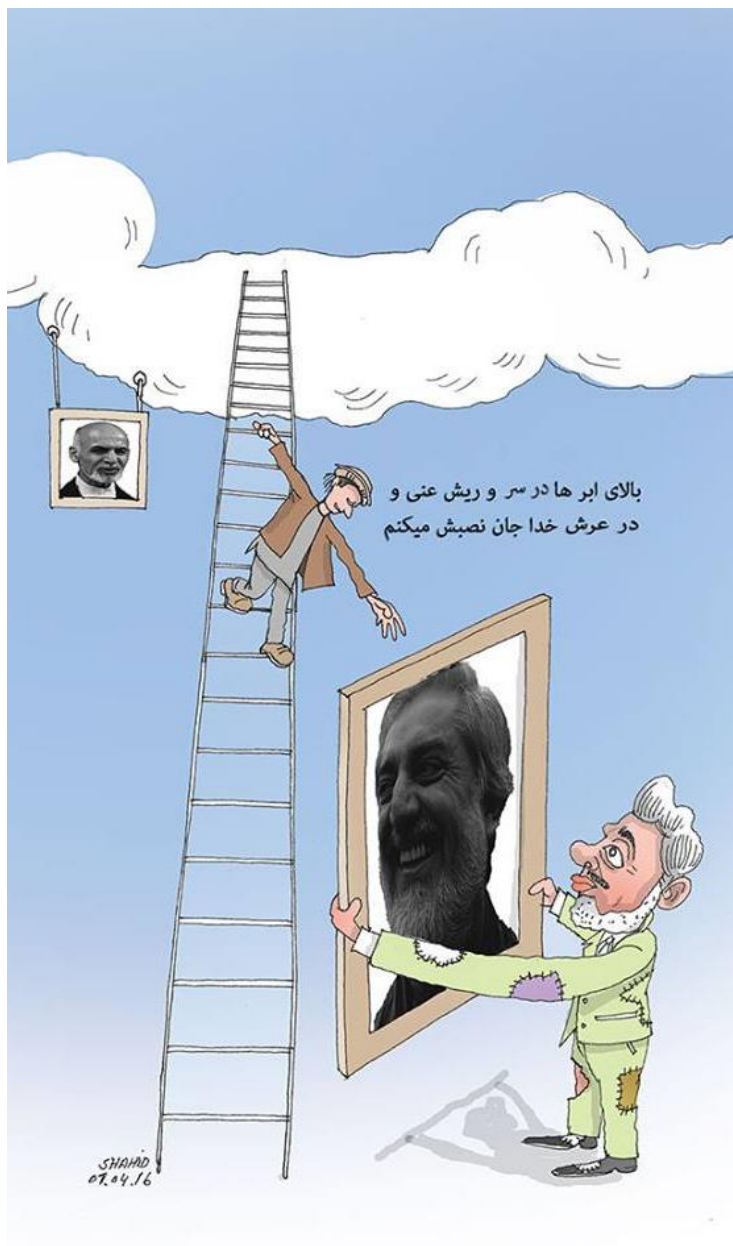

قبرستان امپراتوری ها / ۴۱۱

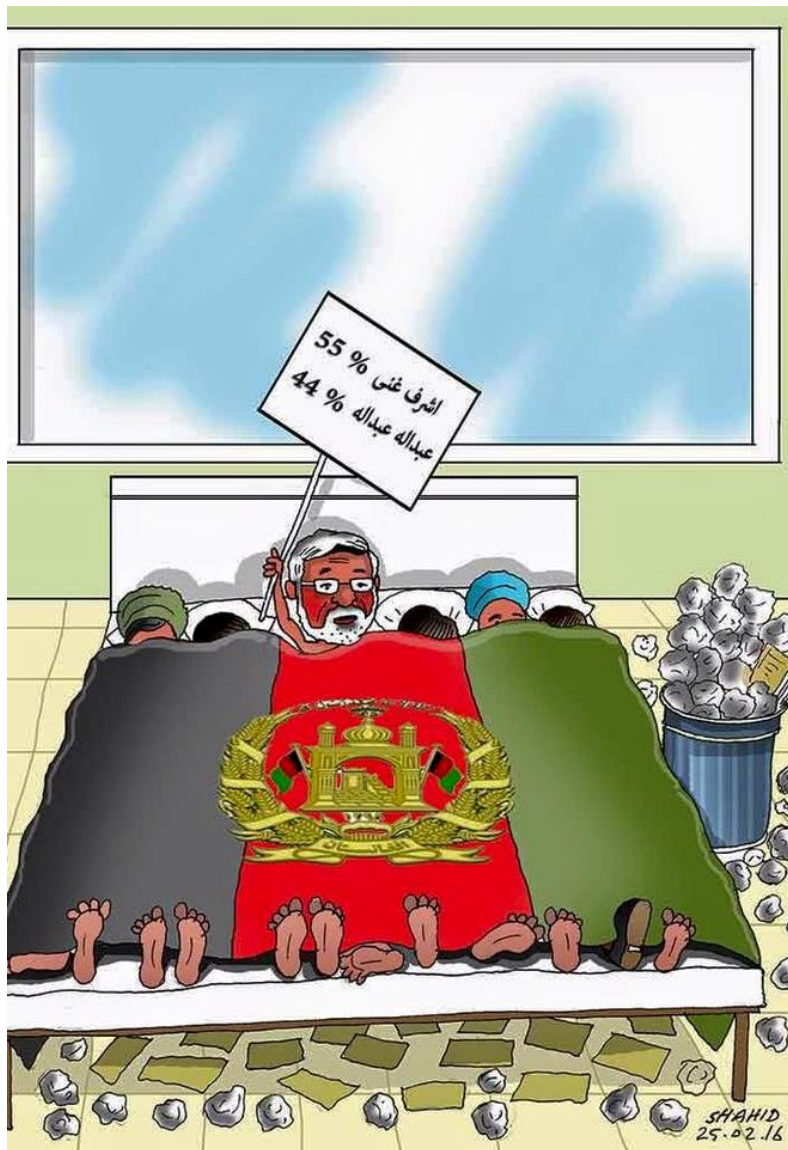

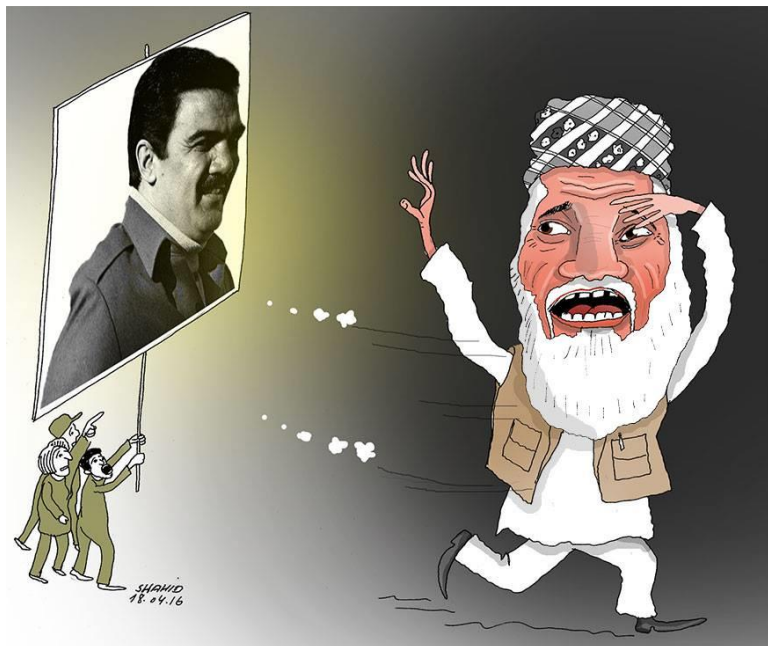

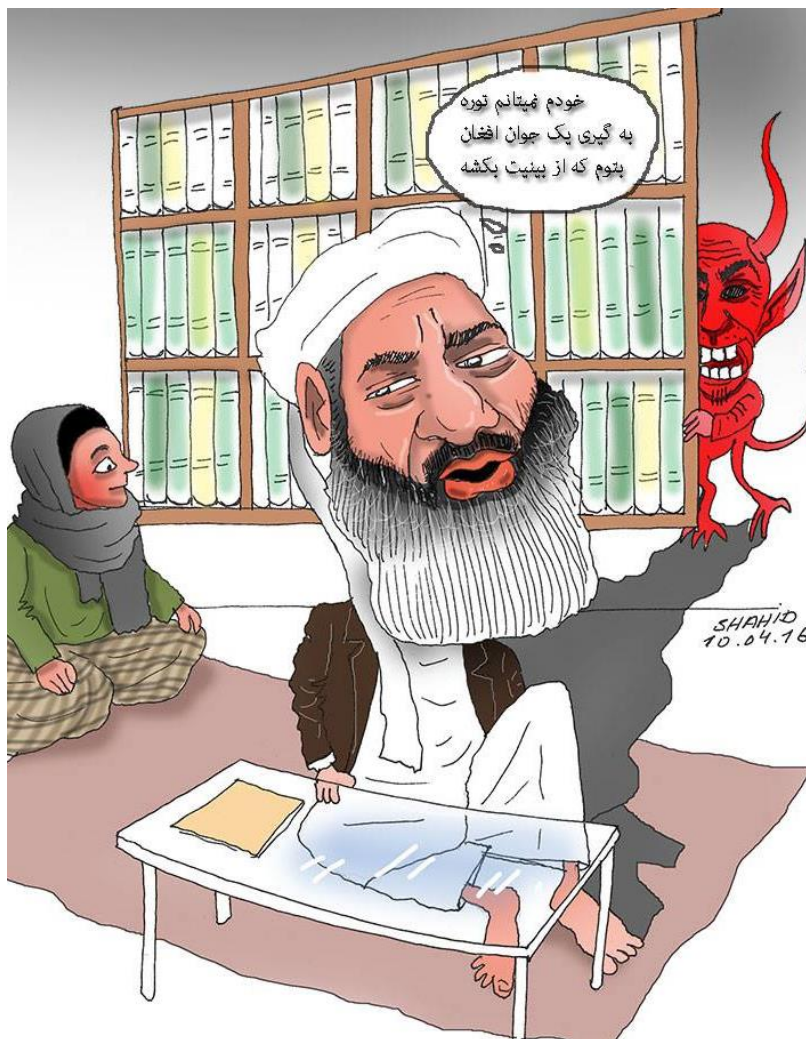

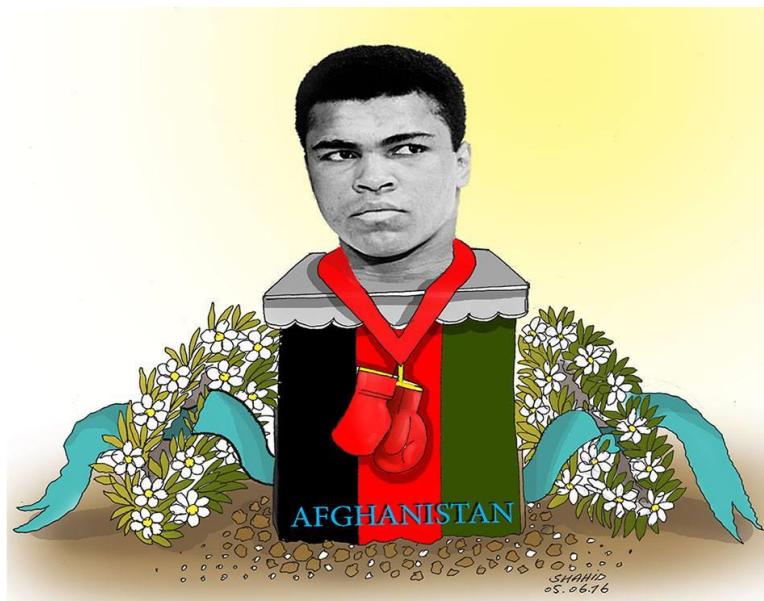

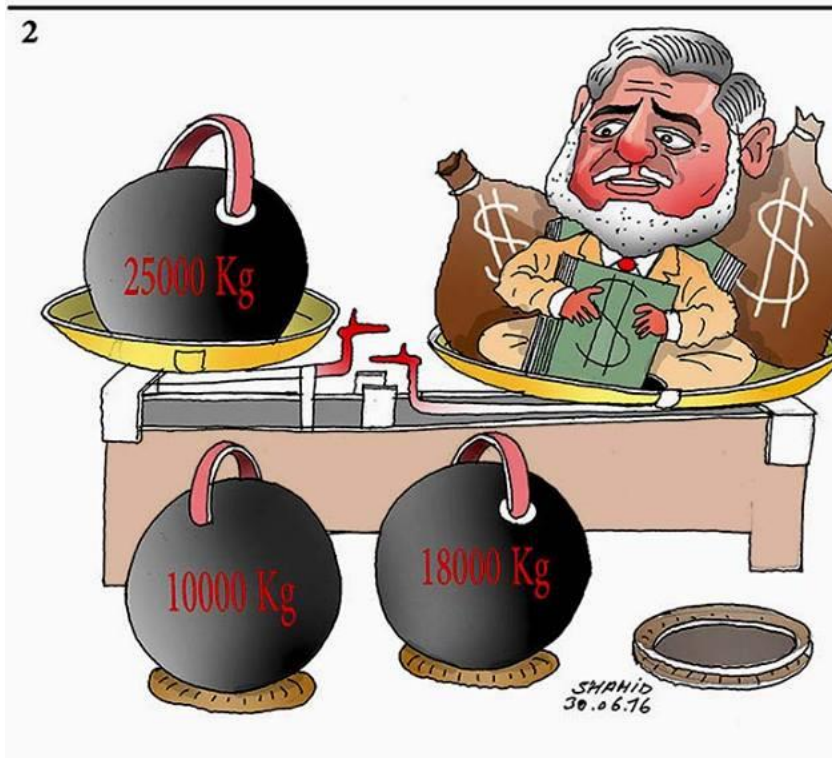
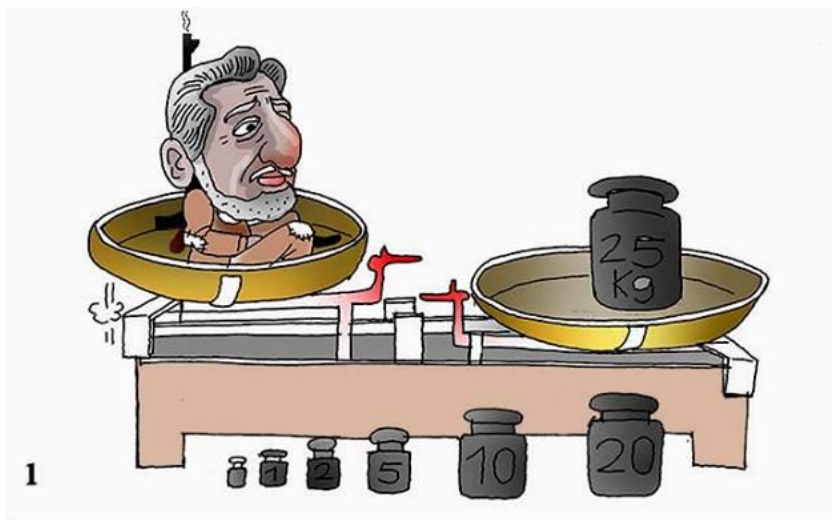

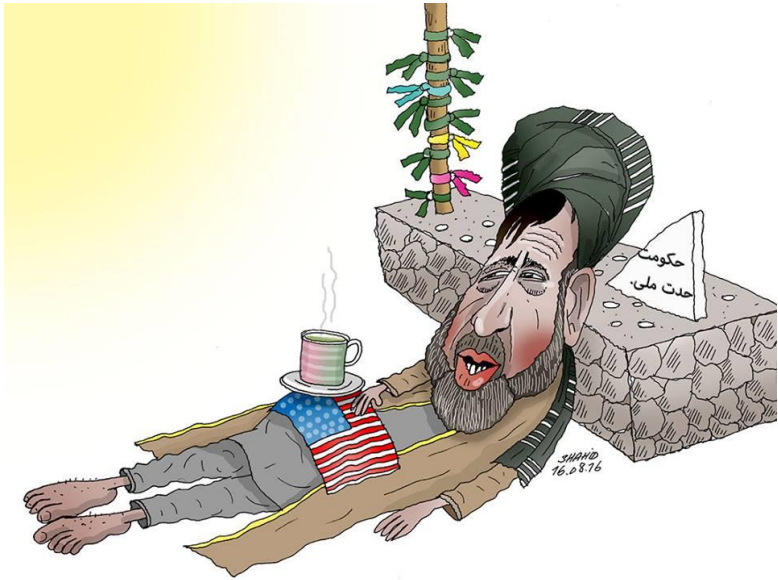

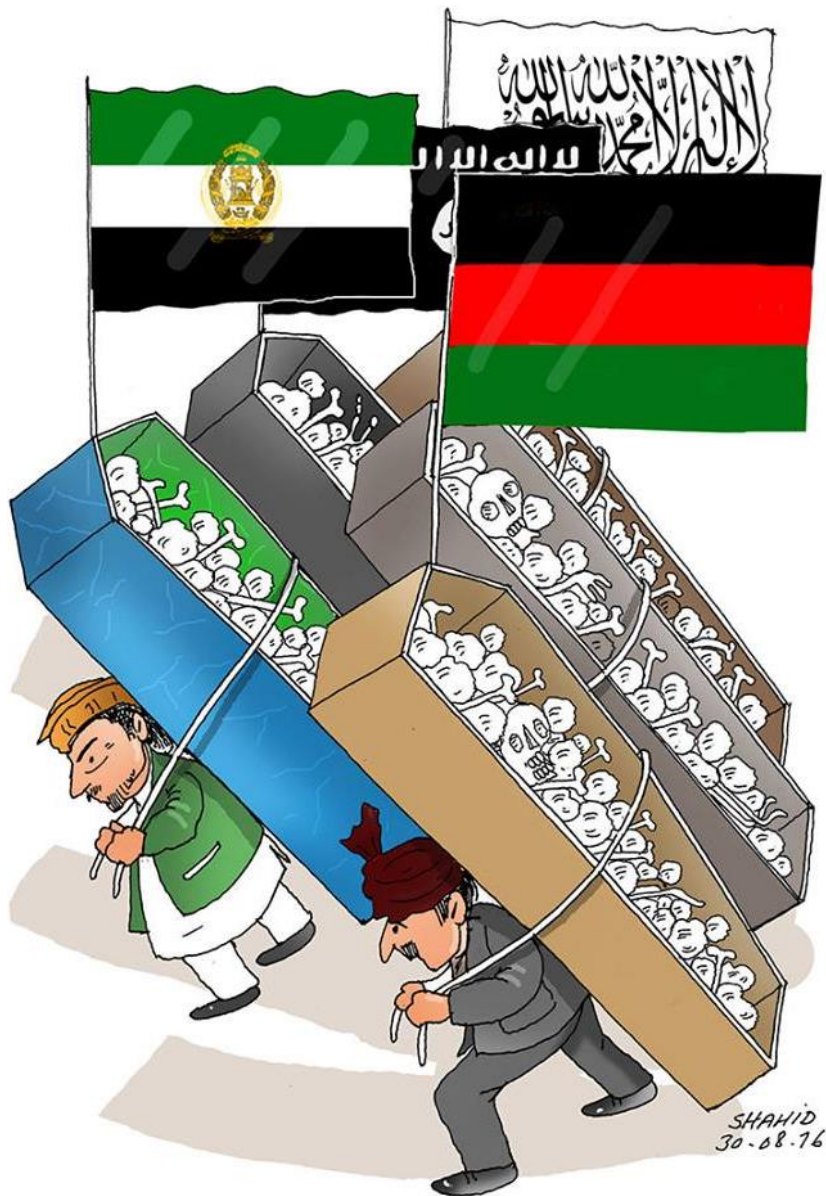

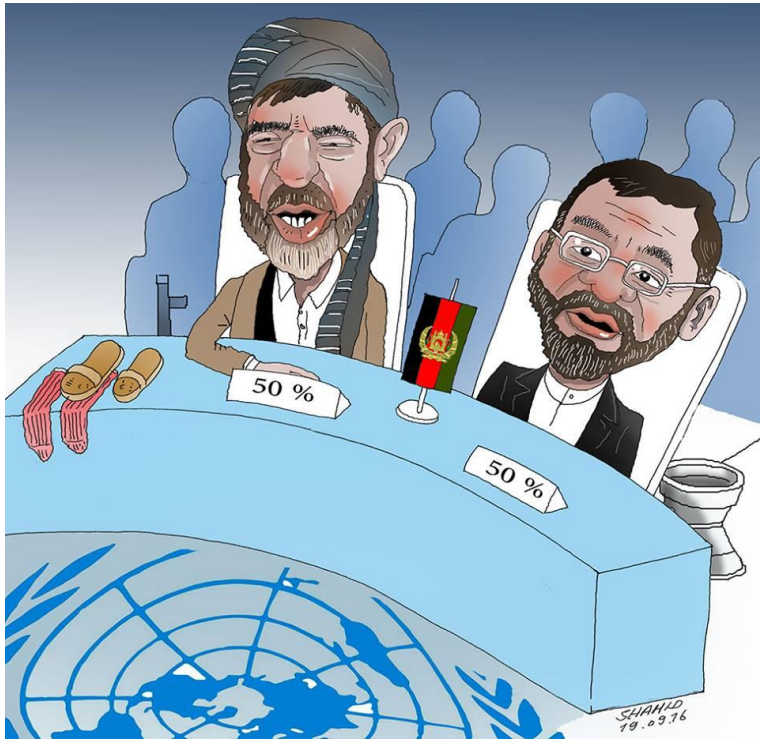

جهاد د ثروت
او قدرت لپاره

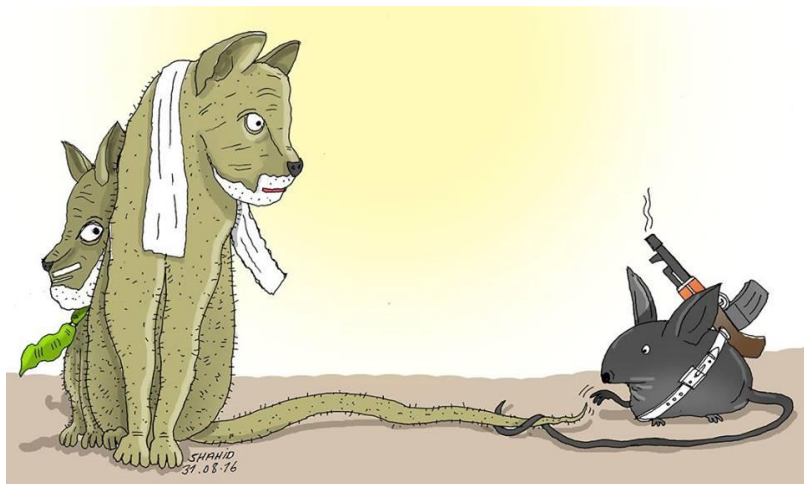

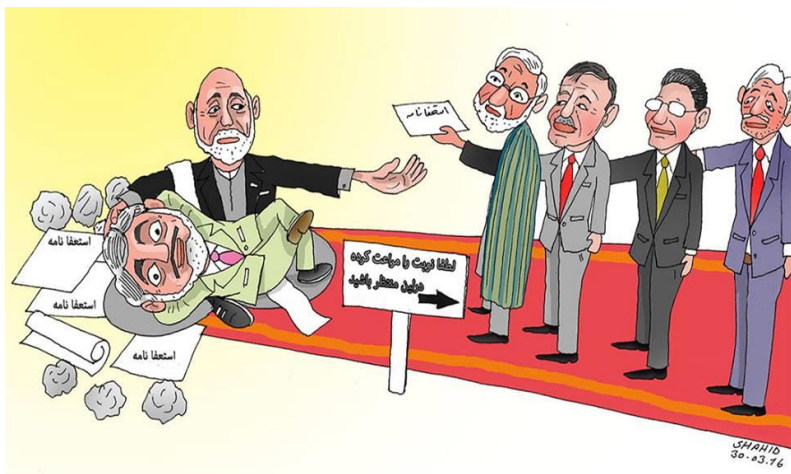

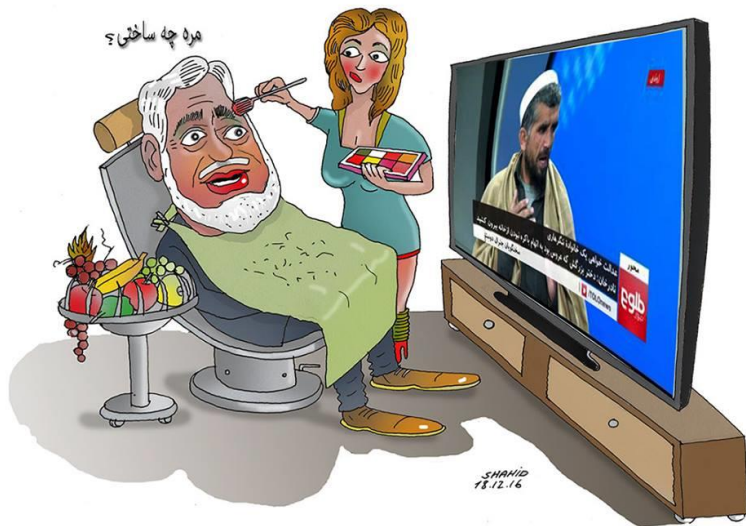

خبر نکاح دوخواهر در تلویزیون است
اینه نیست که عکس خود را ببینید

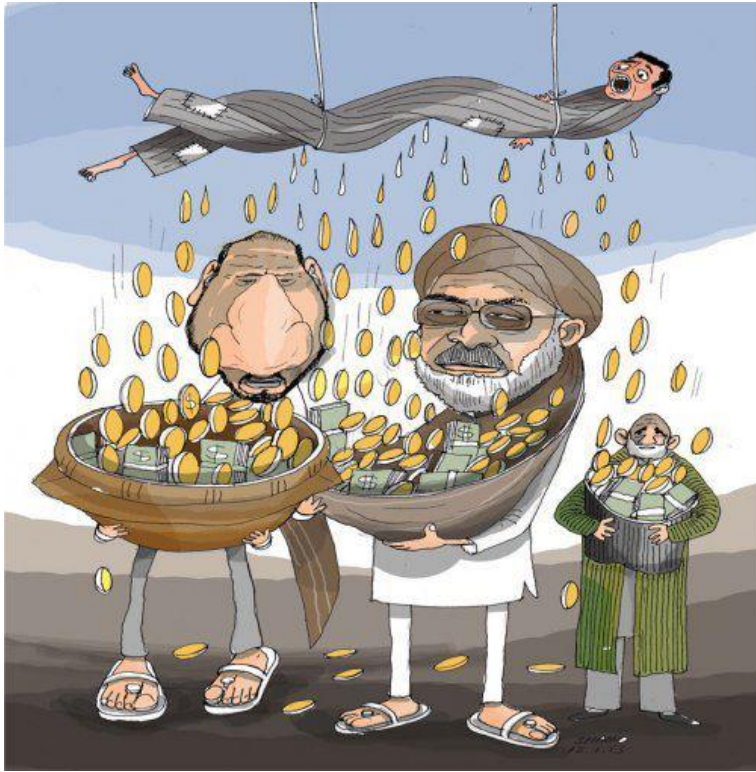

شعار های حامد کرزی جهاد فریبانه است

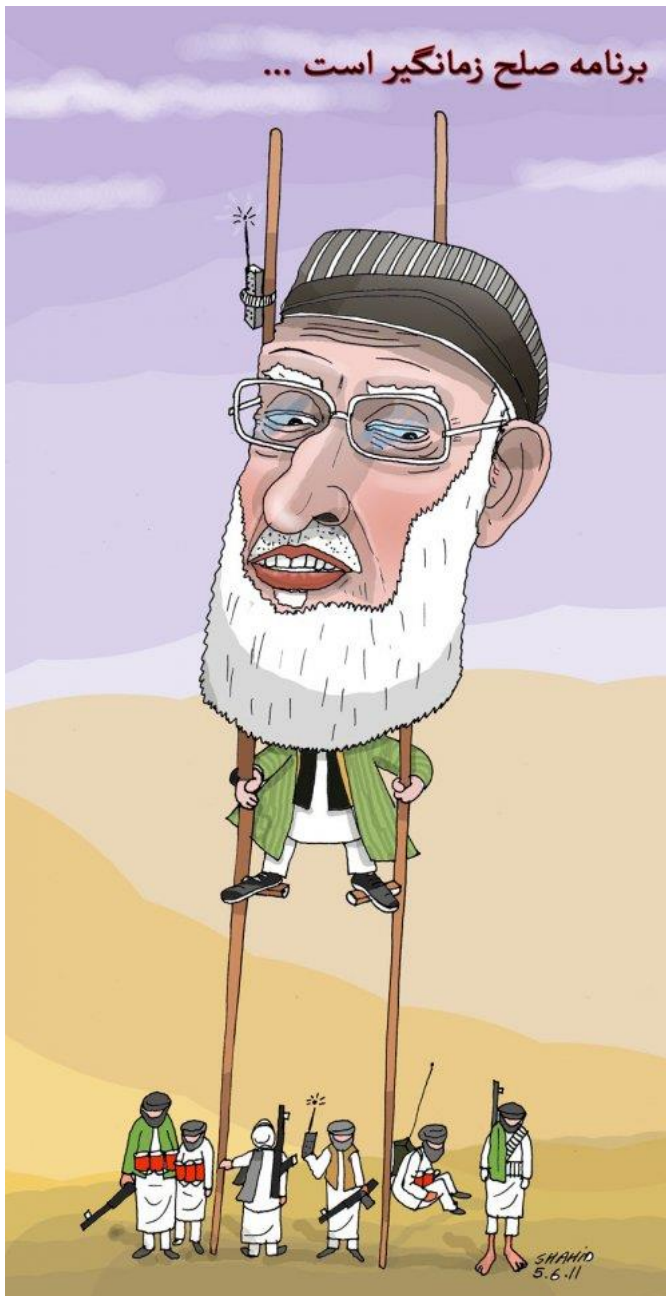

پالوان عطا خودکشی میکند

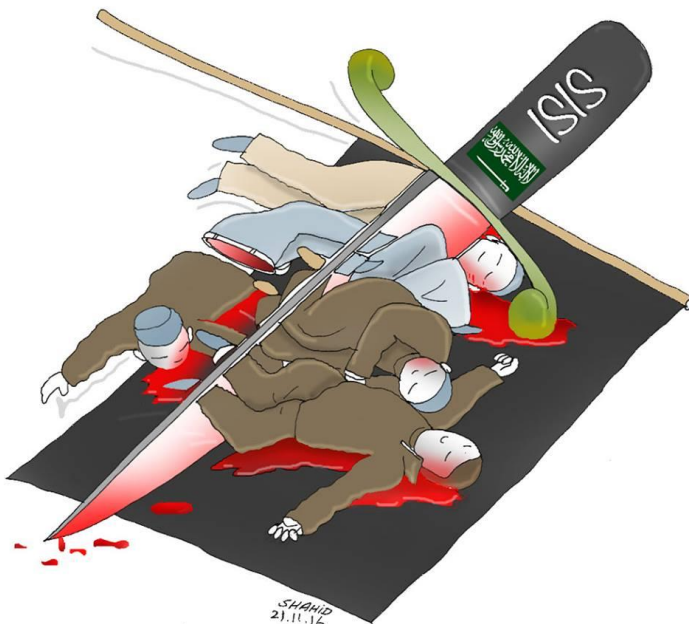
اوکرزی اگه جلوی دیوانه ات را نگیری مه هم ده کوه بالا میشوم

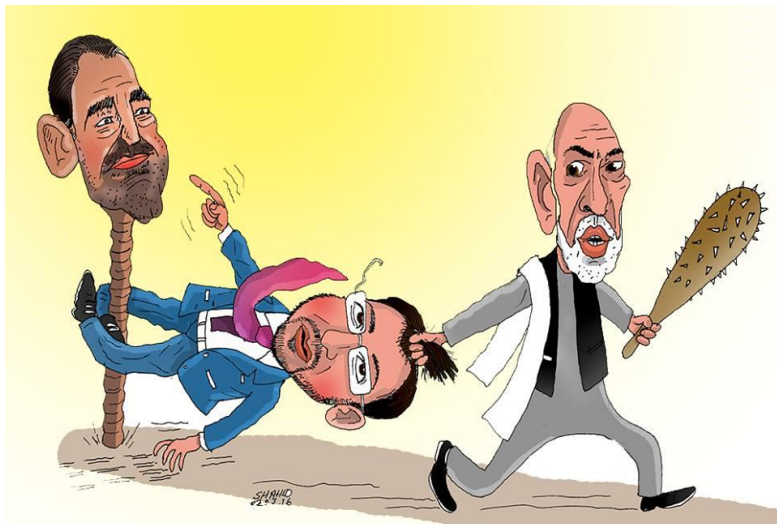

هرکس برای مقصد خود دلبری کند

امروز قاچاقبران افشا شد فردا
جنگسالاران محاکمه میشوند

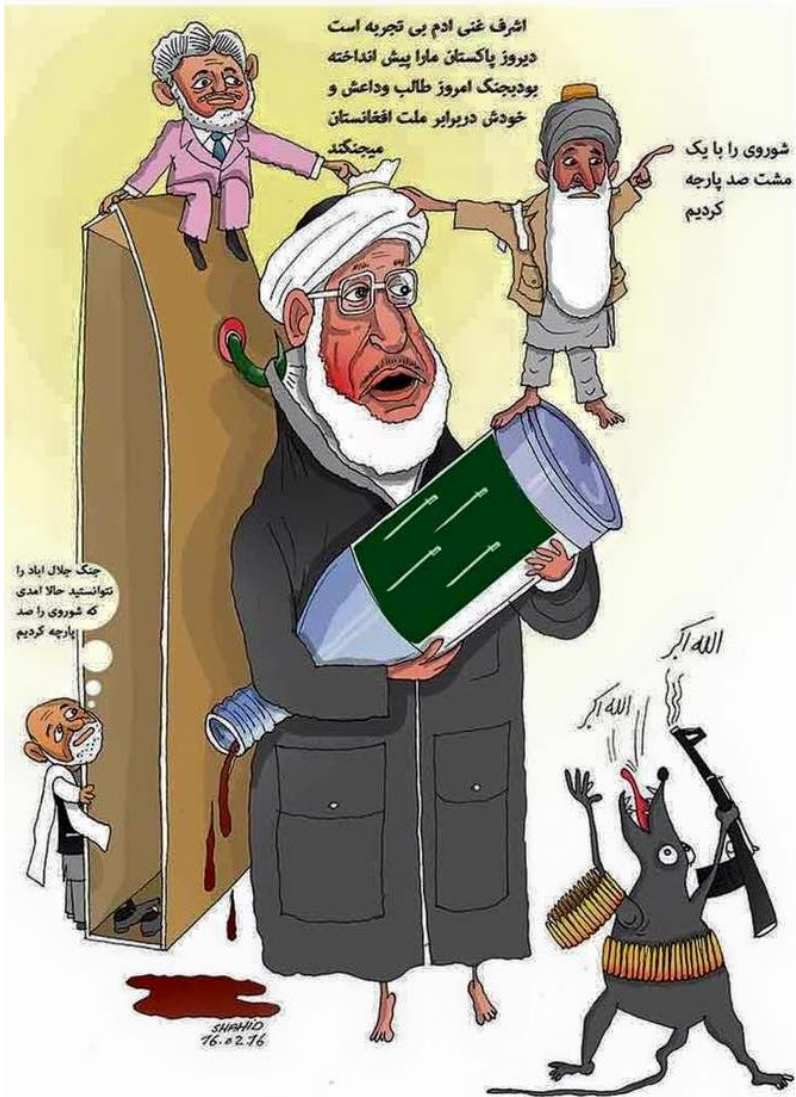
مه خو رییس جمهور نمیخواهم شوهر مگر همی بچه گک مره معاون بسازین

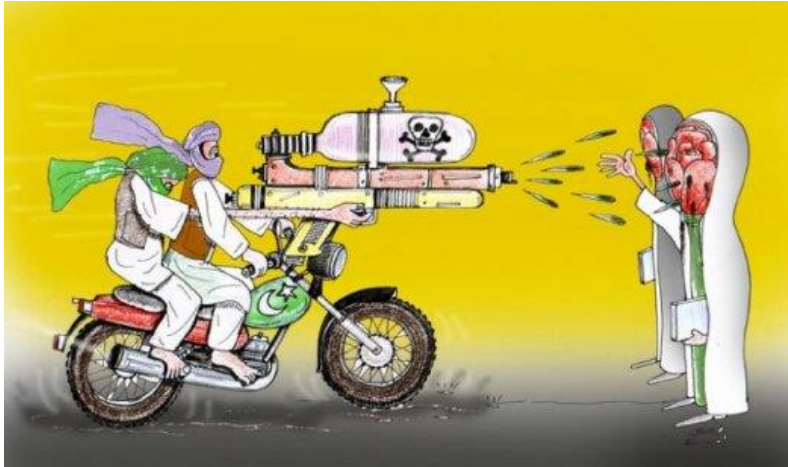
این یک پول رد ویدل کرد تا مرا بکشد
ریس عاشق این مهره ها است
این یک نماینده طالب است میدانم از کجا مشوره میگیره
این یک تاجک باشه بیعقل و بدنام باشه مقرر میشه
هر کی از لوگر باشه کارش جور است

قبرستان امپراتوری ها / ۴۷۷

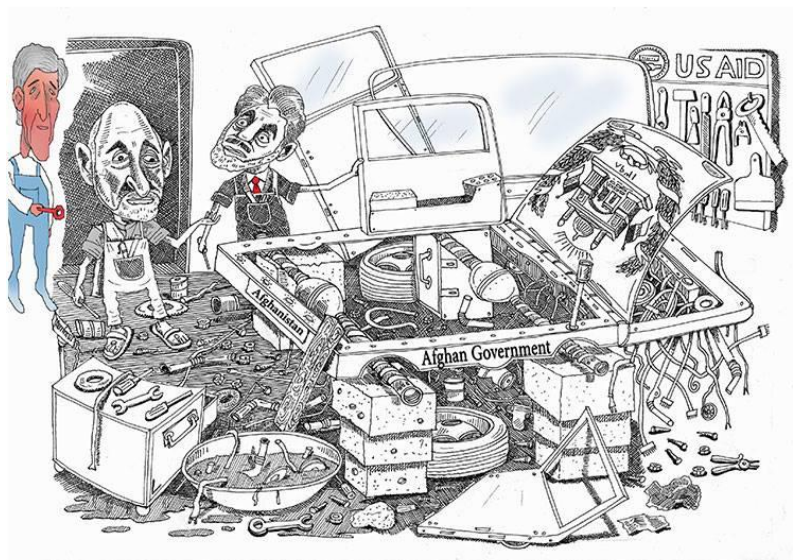
بتاسی از ماده ۶۰ و ۶۴ قانون اساسی
وزارت معارف فاروق وردک تلاشی
میشود

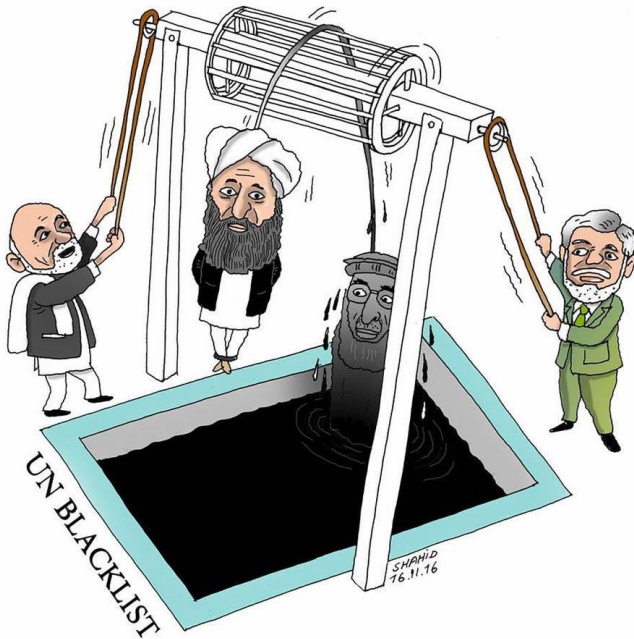
به کوشش مصطفی عمرزی

اگه تو بچه خر کرچه بلند
نیگرفتی غلط نمیگردد

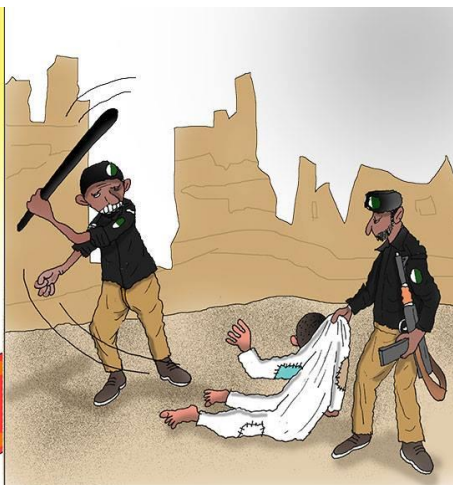

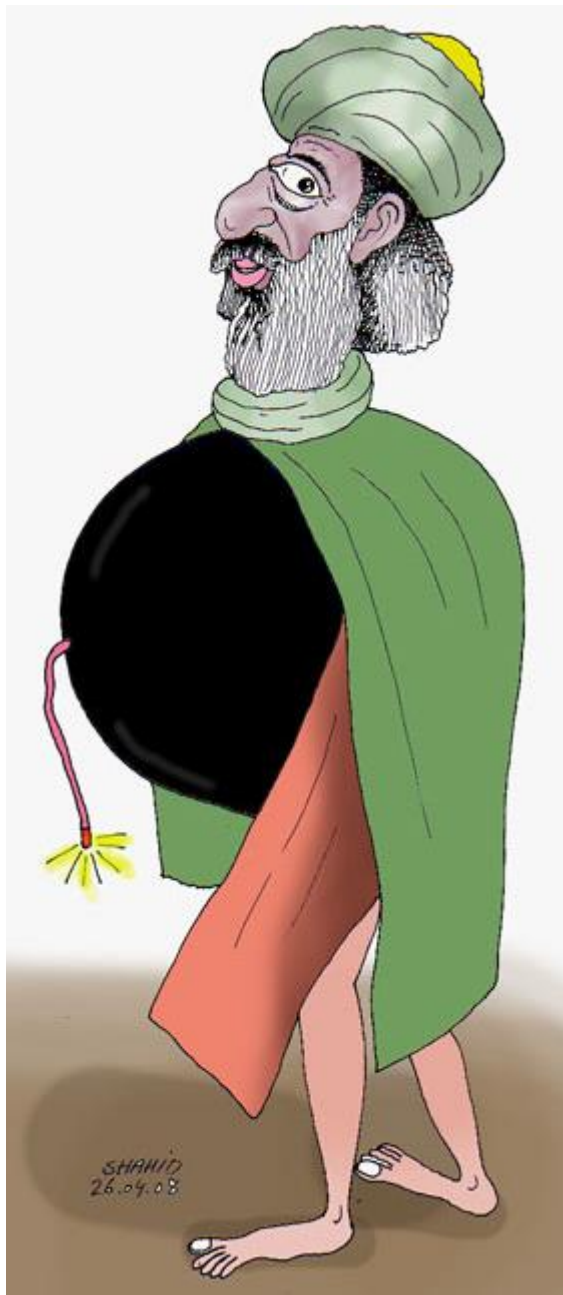

او دسپی بچی
دلته زنانه کالی ده

ایره کی اینجه
مانده

یک دهه چین وکلاه برای ملت ابرو نماند
اکنون پتوی تقلیدی ابرو ریزی خواهد کرد

هر قدر بزنی باز هم تو وحشی
را برادر خطاب میکنم بیا برگرد

پیروزی ما در وحدت ماست

قبرستان امپراتوری ها / ۵۰۰

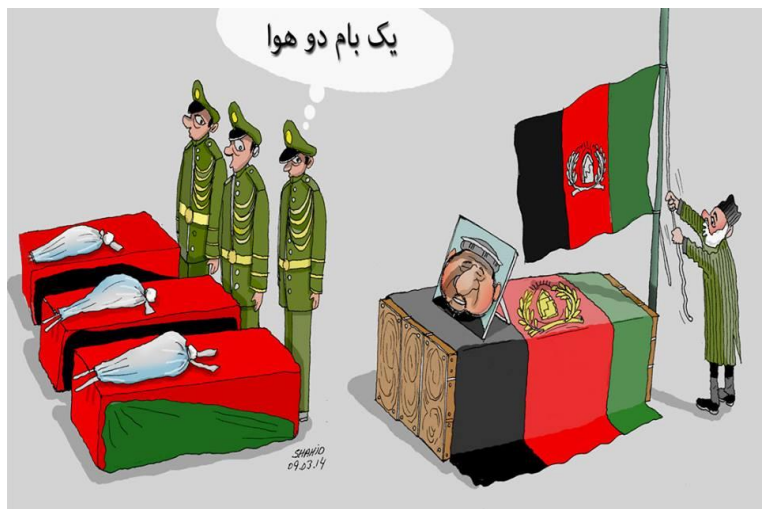
به کوشش مصطفی عمرزی

قبرستان امپراتوری ها / ۵۰۲

محمود کرزی :

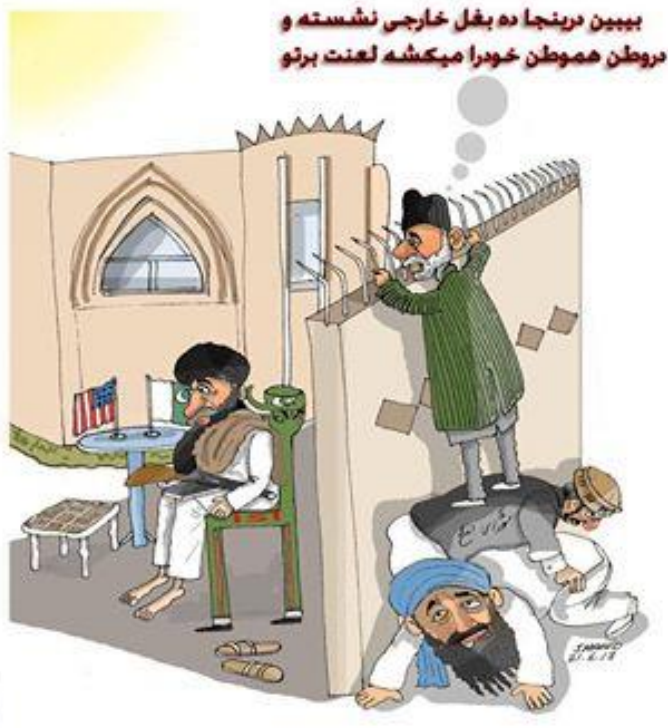
کرزی به بیت المال تسلط ندارد

به کوشش مصطفی عمرزی

قبرستان امپراتوری ها / ۵۰۴

کاش این مزدور ها در عوض کشتار
مردم درجهت مثبت برای وطن شان
نامر و مدال کمایی کنند

به کوشش مصطفی عمرزی

ای اس ای این بار در جان داودزی زد

قبرستان امپراتوری ها / ۵۰۷

برادر شیطان در وطنت با
لباس انتحاری میایدوارامش
شمارا گرفته چرا پول خودرا
بجیب اعراب می اندازی و
دیوار ساخته عرب را با سنگ

میزنی؟

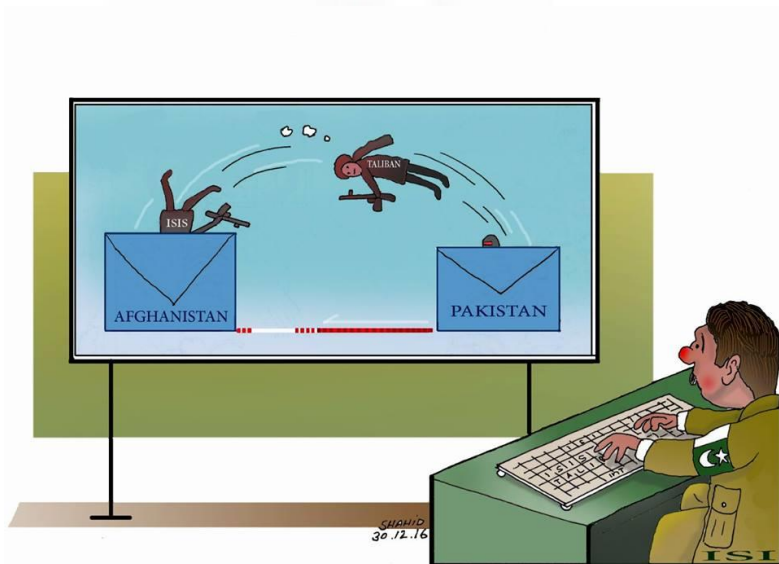

قبرستان امپراتوری ها / ۵۱۷

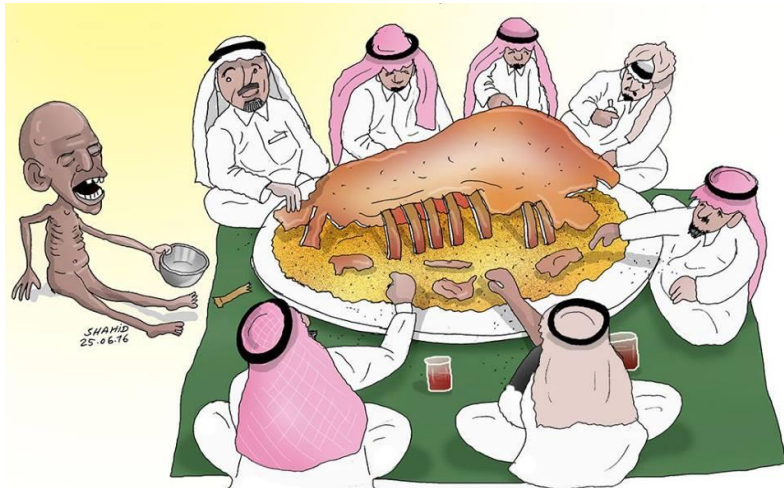
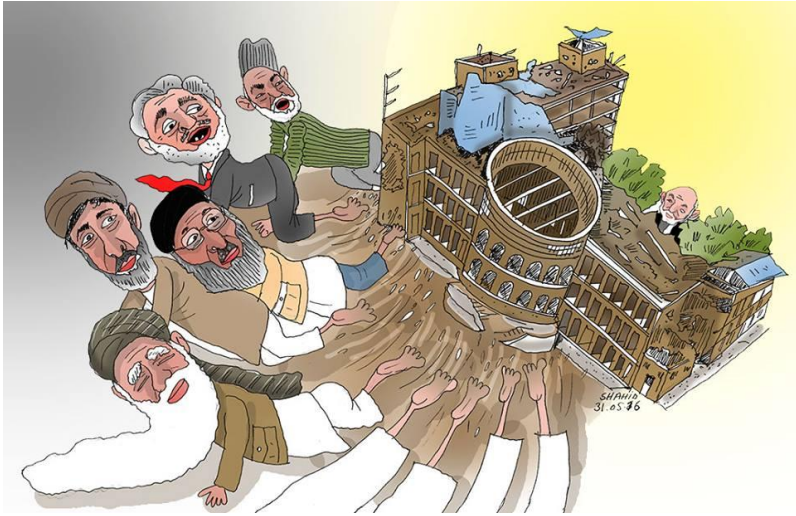

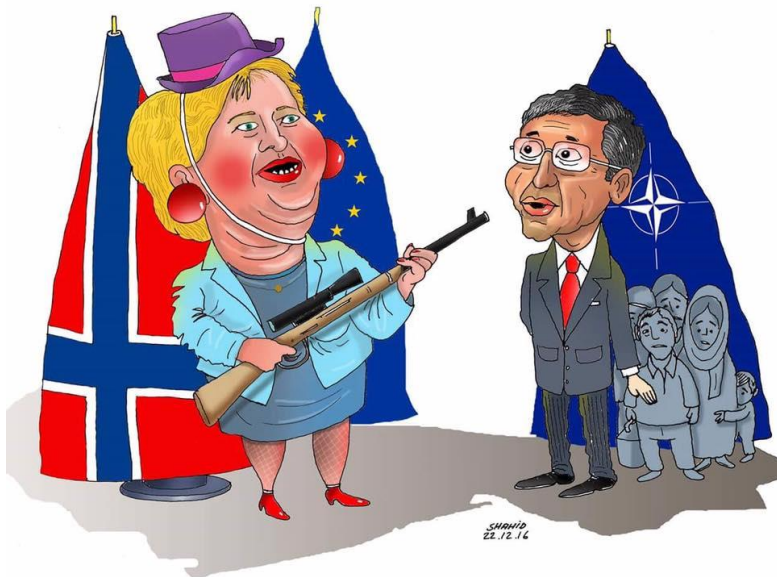

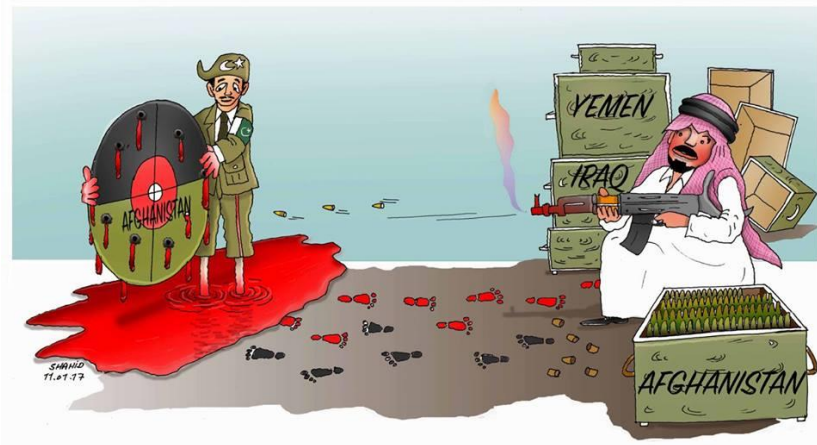

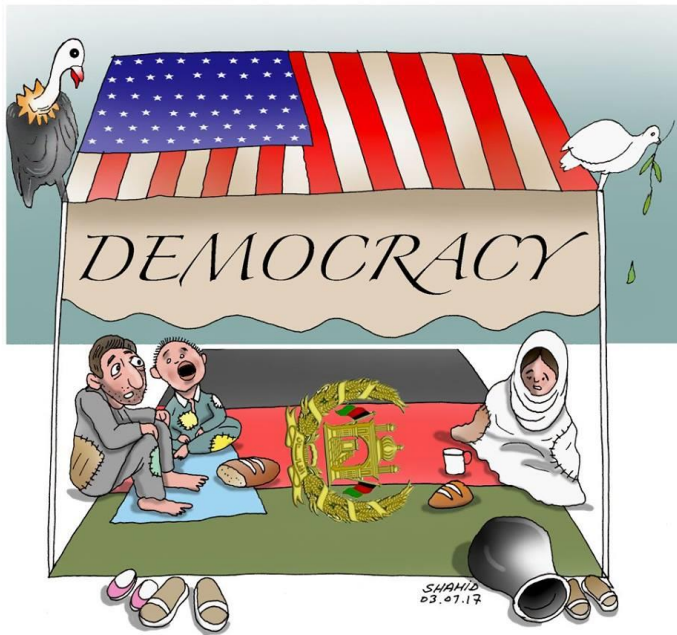

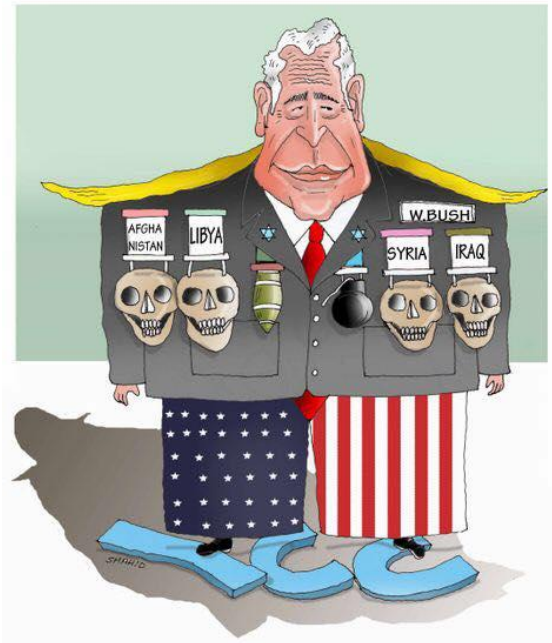

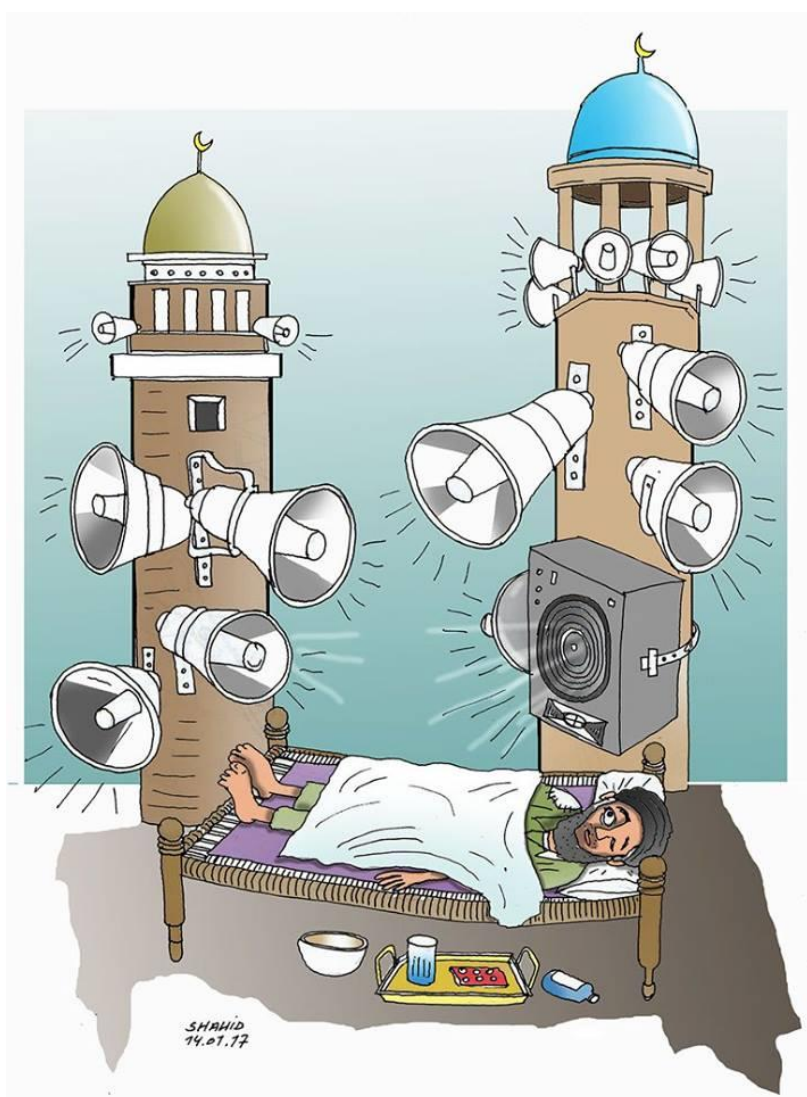

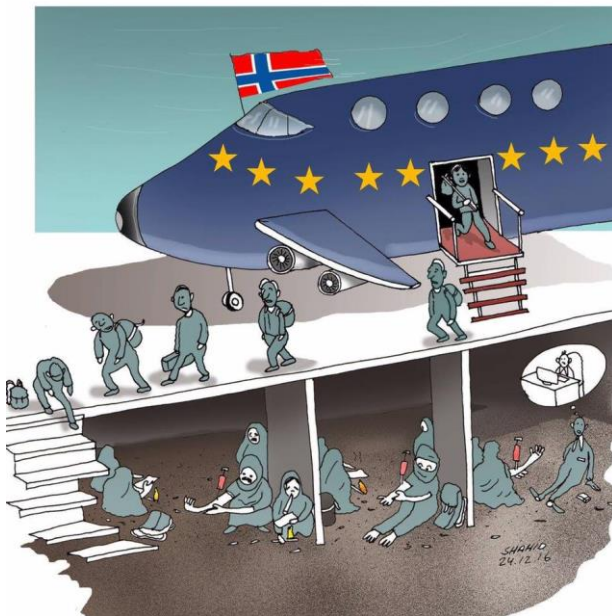

قبرستان

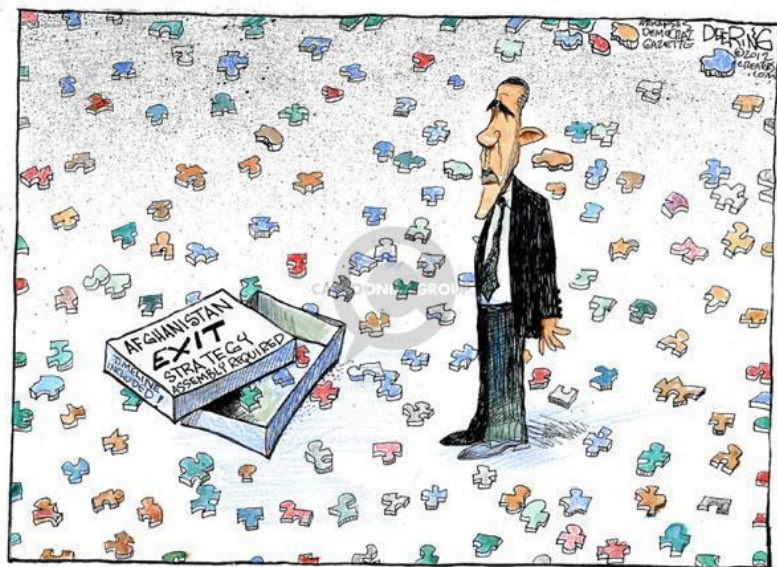
RAINIER
INDEPENDENT BUSINESS DAILY
2010 © CREATOR.COM

www.scottatons.com/cartoons

© Lee Judge.

© John Deering.

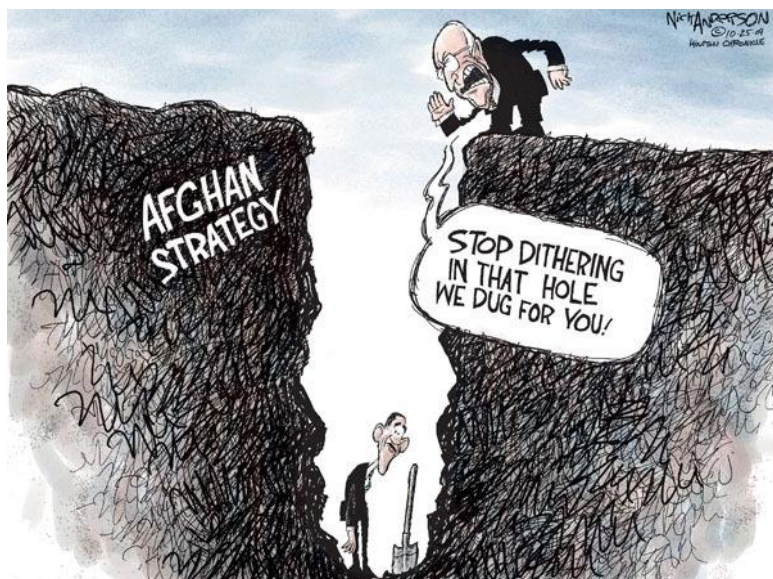

BKBLUSTER.COM

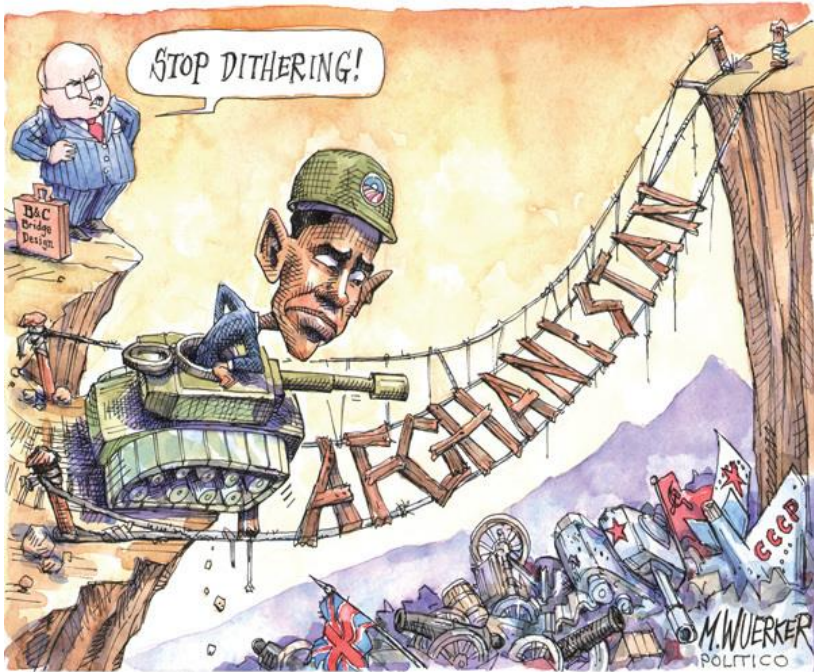
CREATORS.COM
© 09

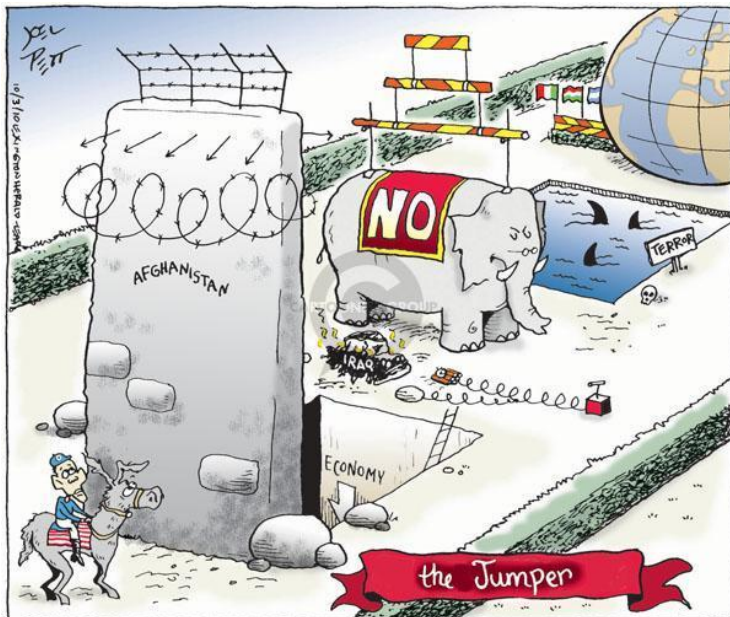

Copyright Mike Luckovich.

© Joel Pett

© Joel Pett

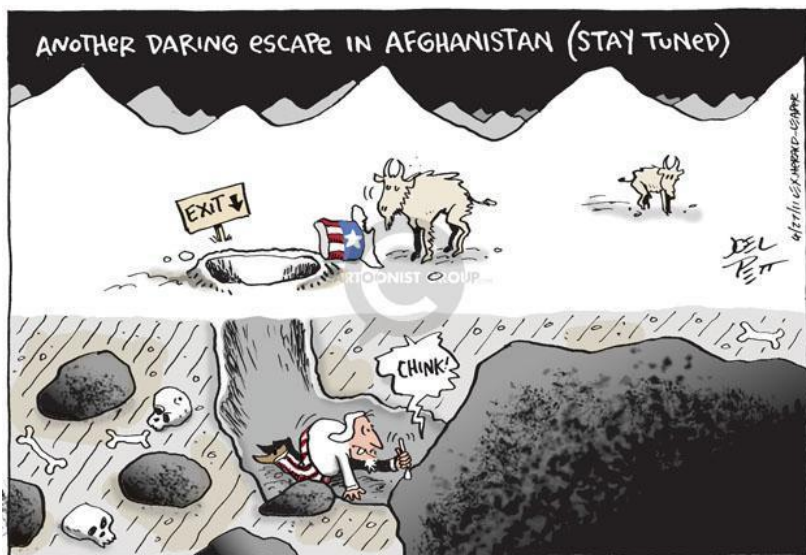

"BUT HEALTH CARE'S TOO COMPLICATED."

© Lee Judge.

Copyright by Signe Wilkinson

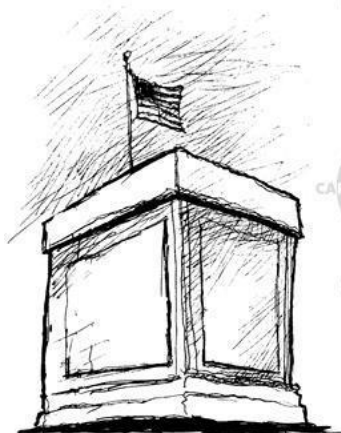

© Joel Pett.

THE 17TH VICTIM.

© Lee Judge.

TOMB OF THE UNKNOWN

Copyright Mike Luckovich.

TOMB OF THE FORGOTTEN

© Joel Pett.

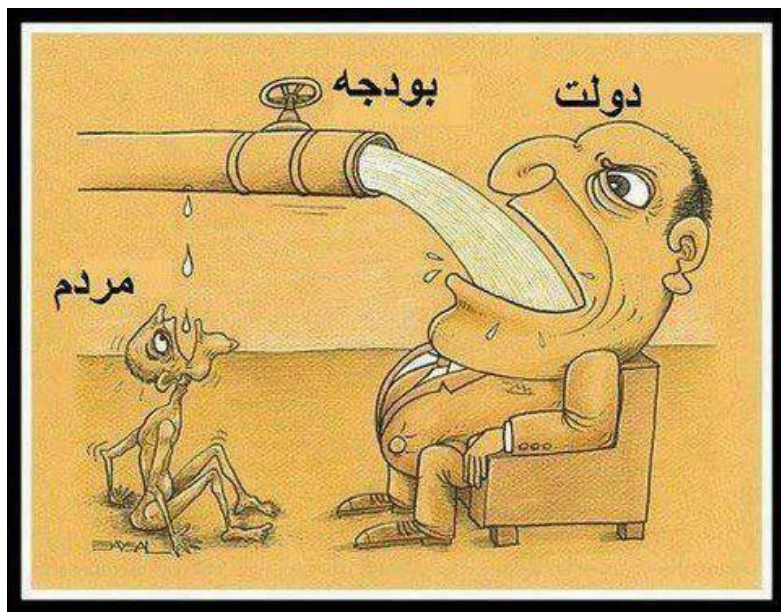

مختلف

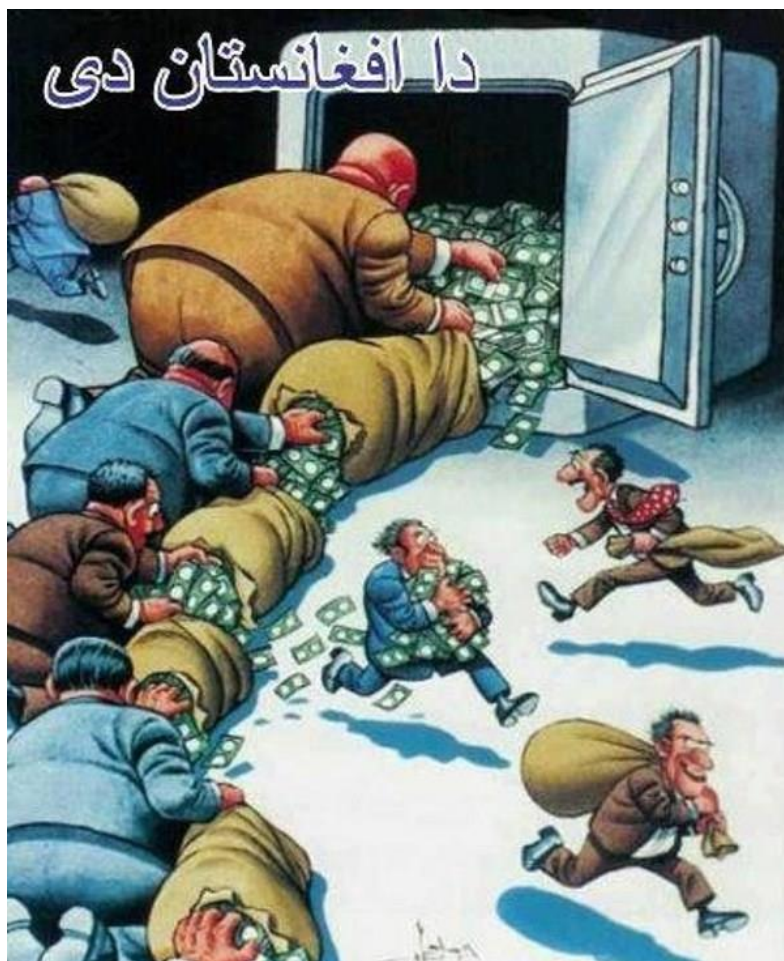

قهرمان ملی

معرفی مصطفی «عمرزی»
(نویسنده، پژوهشگر و روزنامه نگار)

- متولد ۲ عقرب سال ۱۳۶۲ش در کابل.
- فارغ از «لیسه ی عالی استقلال» در سال ۱۳۷۸ش.
- فارغ به سویه ی دیپلوم از بخش «رادیو و تلویزیون» پوهنځی ژورنالیزم پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ش.
- دارنده ی گواهینامه ی «گزارشگر انتخابات» از پروژه های آموزشی شبکه ی جهانی BBC.

تجربیات کاری:

عضو شورای مرکزی، گزارشگر، خبرنگار، روزنامه نگار، مدیر مسوول نشریه، همکار قلمی، مصحح، نویسنده، تهیه کننده، کارگردان، مسوول ارزیابی نشریات، مسوول طرح و ارزیابی، مسوول واحد فرهنگی و همکار رسانه یی در نهاد ها و رسانه هایی چون اتحادیه ی ملی ژورنالیستان افغانستان، اتحادیه ی ملی ژورنالیستان و خبرنگاران افغانستان، انجمن شاعران و نویسنده گان افغانستان، هفته نامه ی «قلم»، تلویزیون «۱»، رادیو و تلویزیون «باختر»، فصلنامه ی «بنیان اندیشی» (منتشره در جمهوری اسلامی ایران)، روزنامه ی «سرخط»، مجله ی «اوربند»، گاهنامه ی «تحریک»، روزنامه ی «هیواد»، وب سایت «پول افغان»، وب سایت «پول افغانستان»، وب سایت «دعوت میدیا ۲۴»، وب سایت «تاند»، وب سایت «روهی»، وب سایت «حقیقت»، وب سایت «دانشنامه ی افغان»، وب سایت «سمسور»، وب سایت «لر او بر»، وب

سایت «نن»، وب سایت «خبرپانه»، وب سایت «کتابتون»، واحد تولید «آمو فلم» و تیم انتخاباتی «صلح و اعتدال» به رهبری محمد حنیف اتمر. آفرینش های کاری- فرهنگی

برنامه ها و فلم های مستند تلویزیونی:

۱- برنامه ی مستند تاریخی «یک سده فراز و نشیب» در تلویزیون «باختر»: ۱۴ قسمت ۲۴ دقیقه یی.

۲- برنامه ی مستند تاریخی «آینه ی تاریخ» در تلویزیون «باختر»: ۱۸ قسمت ۲۴ دقیقه یی.

۳- برنامه ی مستند ادبی «نای» در تلویزیون «باختر»: ۲۰ قسمت ۲۴ دقیقه یی.

۴- فلم مستند «۲۶ سرطان» در تلویزیون «باختر»: ۲۴ دقیقه.

۵- فلم مستند «پژواک کوهسار» (پیرامون زنده گی مرحوم فقیر فروزی) در تلویزیون «باختر»: ۴۰ دقیقه.

تخلیقات:

۱- صحبت های مغاره نشینان (طنزی)- منتشر شده است.

۲- افغانستان و بازار آزاد (سیاسی- اجتماعی)- منتشر شده است.

۳- مرز و بوم (تاریخی).

۴- چهار یادواره (معرفی چهار فرهنگی افغان)- منتشر شده است.

۵- سخن در سخن (معرفی کتاب ها).

۶- یک قرن در تاریخ و افسانه (تاریخ تحلیلی و شفاهی افغانستان

از ۱۹۰۰م تا ۲۰۰۰م)- منتشر شده است.

۷- افغاننامه (مشاهیر افغان)- منتشر شده است.

۸- پشتون ها (تحلیلی)- منتشر شده است.

۹- رسانه ها، مدیریت و نوسان ها (رسانه یی).

۱۰- در هرج و مرج زیستن (سیاسی- اجتماعی).

۱۱- تاریخ عمیق (طنزی).

۱۲- اندیشه در بستر سیاست و اجتماع (مقالات منتشره در

روزنامه ی سرخط)- منتشر شده است.

۱۳- با زبان دری (تحقیقی- تحلیلی)- منتشر شده است.

۱۴- روزگار (نوستالژی).

- ۱۵- پاسخ (واکنش ها).
- ۱۶- تامل و تعامل فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۷- ارتجاع و مرتجع (انتقادی).
- ۱۸- سیر فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۹- پی آمد تصویر (فلم و سینما).
- ۲۰- در منظر بیگانه (تحلیلی).
- ۲۱- ذهنیت متنازع (ابراز نظر).
- ۲۲- افغان زمین (مجموعه نوشته های منتشره در مجله ی اوربند).

جزوه ها:

- ۱- به رنگ آبی (زنده گی شهید مینا).
- ۲- مردی از سرزمین آزاده گان (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد شفیق گل آقا شیرزی).
- ۳- محمد نادر «نعیم» (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد نادر نعیم).

تالیفات:

- ۱- هنر در سینمای افغانان (فلم هنری سینمایی افغانستان از ۱۳۲۷ش تا امروز) - منتشر شده است.

گردآوری ها:

- ۱- زمانی که مفاخر ناچیز می شوند (تنقید تاریخی) - منتشر شده است.
- ۲- حقیقت خورشید (پیرامون کلمات افغان و افغانستان) - منتشر شده است.
- ۳- در جغرافیای جهان سوم (بررسی ستم ملی و ستیز قومی در ایران).
- ۴- در متن مدعا (اهل سنت در جمهوری اسلامی ایران).
- ۵- نگرش نو بر شاهنامه و فردوسی (تنقید فردوسی و شاهنامه) - منتشر شده است.

- ۶- مُنحنی تاریخ (تنقید کوروش و سلسله ی هخامنشی)- منتشر شده است.
- ۷- آریایسم (تنقید پدیده ی آریایی)- منتشر شده است.
- ۸- پور خرد (معرفی زنده یاد استاد ناصر پورپیرار)- منتشر شده است.
- ۹- دری افغانی (پیرامون زبان دری و ویژه گی های آن)- منتشر شده است.
- ۱۰- آیین های سخیف (تنقید ادیان زردشتی، مزدکی و مانوی)- منتشر شده است.
- ۱۱- کتاب نامه ی من (پیرامون زنده گی و کارنامه ی مصطفی عمرزی).
- ۱۲- پندار ستمی (تنقید و بررسی پدیده ی معروف به ستمی).
- ۱۳- آرکایسم (تنقید باستانگرایی)- منتشر شده است.
- ۱۴- معنی (گزیده هایی از سخنان اندیشمندان).
- ۱۵- محوطه ی سیاه (تبیین و بررسی فارسیسم).
- ۱۶- رسالت ملی (کارنامه ی محمد طارق بزرگ).
- ۱۷- افغان ها و انگلیس ها (مجموعه ی تصاویر افغانستان، افغان ها و انگلیس ها در قرن ۱۹).
- ۱۸- رنسانس افغانستان (عمران افغانستان در سه سده ی پسین).
- ۱۹- افغان ها قبل از جنگ (سیمای زنده گی مدنی ملت افغان).
- ۲۰- صلح و اعتدال (مجموعه ی نوشته ها و ترجمه های مصطفی عمرزی در تیم انتخاباتی صلح و اعتدال به رهبری محمد حنیف اتمر).
- ۲۱- فاجعه ی سقوی دوم (سیمای بدترین تاریخ افغانستان).
- ۲۲- اتحاد شوروی در افغانستان (تجاوز، جنگ، جنایت و فرار).
- ۲۳- قبرستان امپراتوری ها (تاریخ افغانستان در کارتون ها).

ترجمه ها:

- ۱- تا حصار پنتاگون (سفرنامه ی واشنگتن): محمد اسماعیل «یون» منتشر شده است.

۲- رسانه های کنونی افغانی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۳- ساختار هندسی شعر پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۴- انگیزه های فرار نخبه گان حرفه یی از افغانستان: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۵- تخت دهلی را فراموش می کنم (سفرنامه ی هند): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۶- افغانستان در پیچ و خم سیاست: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۷- اگر جهانیان شکست بخورند؟: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۸- درست نویسی پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۹- فقر فرهنگی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۱۰- در قلب کرملین (سفرنامه ی مسکو): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.

۱۱- مشی «تحریک ملی افغانستان»- در اختیار «د افغانستان ملی تحریک»، قرار داده شده است.

۱۲- اساسنامه ی «روند ملی جوانان افغان»- در «اختیار روند ملی جوانان افغان»، قرار داده شده است.

۱۳- اساسنامه ی «انجمن پیشرفت و رفاه زنان افغان»- در اختیار این نهاد، قرار داده شده است.

۱۴- اساسنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.

۱۵- مرانامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.

۱۶- ناگفته های ارگ: محمد اسماعیل «یون».

همکاری های فرهنگی با دیگران در تهیه ی کتاب ها، فلم ها و برنامه ها کتاب ها و نشریات:

«سایه بان بی سایه» (مجموعه ی داستان های دری)، «تحقیقی پیرامون سوابق تاریخی و موقف حقوقی قرارداد و خط دیورند»، «پشتونستان»، «پژواک؛ زنده ی جاویدان است»، «منار نجات»، «حکمت انگلیس در سیستان»، «زنده گی امیر دوست محمد خان- جلد اول»، «پیروزی» (راجع به احمد یاسین سالک قادری) و «خانقاه عشق» (مجموعه ی شعر دری).

فلم ها و برنامه های تلویزیونی:

«مستند باختر» (برنامه ی تاریخی)، برنامه ی اجتماعی «همتا»، «بازتاب اعتماد مردم» (سلسله ی انتخاباتی) و «شهید ملت» (مستند زنده گی شهید عبدالحق).

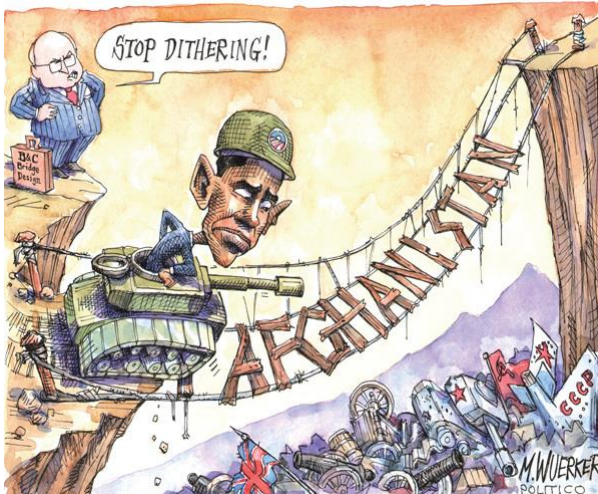
تاییدات فرهنگی - مدنی:

- ستایشنامه ی «پوهنخی ژورنالیزم» پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ش.
- ستایشنامه ی «مجمع صلح افغانستان» در سال ۱۳۸۶ش.
- ستایشنامه ی «شورای ژورنالیستان افغانستان» در سال ۱۳۹۳ش.
- ستایشنامه ی «مشرانو جرگه ی افغانستان» در سال ۱۳۹۶ش.

The Graveyard of the Empires

History of Afghanistan In Cartoons

By: Mustafa Omarzai

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**